

**T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI**

TEHDİT SUÇU (TCK. m. 106)

Yüksek Lisans Tezi

Fatih KOCATÜRK

İstanbul, 2015

**T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI**

TEHDİT SUÇU (TCK. m. 106)

Yüksek Lisans Tezi

Fatih KOCATÜRK

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Emin ALŞAHİN**

İstanbul, 2015

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

TEZ ONAY BELGESİ

HUKUK Anabilim Dalı KAMU HUKUKU Bilim Dalı TEZLİ YÜKSEK LİSANS öğrencisi Fatih Kocatürk'nün TEHDİT SUÇU (TCK. M. 106) adlı tez çalışması, Enstitümüz Yönetim Kurulunun 10.07.2015 tarih ve 2015-26/15 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi 07 / 12 / 2015

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

1.	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. MEHMET EMİN ALŞAHİN	
2.	Jüri Üyesi	Prof. Dr. A.CANER YENİDÜNYA	
3.	Jüri Üyesi	Yrd. Doç. Dr. SİNAN BAYINDIR	

ÖZET

Tehdit, yöneltildiği kişinin iç huzurunu bozan ve güvenlik duygusunu zedeleyen bir fiildir. Dolayısıyla tehdit, kişilerin istediği gibi irade oluşturma ve oluşturduğu iradeye yönelik hareket etme hürriyetini kısıtlar. Bu sebeple 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu tehdit fiilini “Hürriyete Karşı Suçlar” bölümünde yaptırıma bağlamış ve kişilerin karar verme ve iradi hareket etme hürriyetini koruma altına almıştır.

Tez konumuzu oluşturan tehdit suçu üç ana bölümde incelenmiştir. Birinci bölümde; tehdit ve hürriyet kavramları, 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanunu ile 5237 sayılı Kanunun farkları, tehdit suçunun benzer suçlardan farkları ve suçla korunan hukuki değer izah edilmiştir. İkinci bölümde; tehdit suçunun unsurları ele alınmıştır. Üçüncü bölümde ise; kusurluluk, suçun özel görünüş şekilleri ve muhakeme usulü ile yaptırım konuları açıklanmıştır.

ABSTRACT

Threat is an action that causes to harm feeling of security and inner peace of the person who is exposed to such action. Therefore, threat limits the freedom of declaration of intention and acting upon the declared intention of the person. That is why Turkish Criminal Code numbered 5237 imposes sanction against threat in the chapter of “Crimes Against Freedom” and protects the freedom of making decision and acting of person.

This Thesis examines the crime of threat which is our subject matter in three different main parts. In the first part, concepts of threat and freedom, differences between abrogated Turkish Criminal Code numbered 765 and Turkish Criminal Code numbered 5237, differences between crime of threat and offenses that are similar to threat and the legal value protected by crime have been examined. In the second part, elements of crime of threat have been examined. In the third part, issues of faultiness, special statuses of threat crime, procedure and sanction have been examined.

ÖNSÖZ

Tehdit suçu, toplumsal hayatta en çok karşılaşılan suç tiplerinden birisidir. Bunun doğal sonucu olarak tehdit suçu, hakkında birçok kitap, makale ve tezin yazıldığı ve çok sayıda yargı kararının bulunduğu bir suç tipi olmuştur. Dolayısıyla bu çalışmada uygulama ve öğreti dikkate alınarak tehdit suçu ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir.

Bu tez çalışmasının ortaya çıkmasında, tez konusunun seçilmesinden, tezin savunmasına kadar her aşamada değerli görüşleri ve değerlendirmeleriyle bana yol göstererek benden desteğini esirgemeyen kıymetli hocam Yrd. Doç. Dr. Mehmet Emin Alşahin'e; aynı şekilde, tezin son haline getirilmesi için yapıcı eleştirileriyle bana çok önemli katkılarda bulunan ve değerli vakitlerinden ayırarak jüride bulunan çok kıymetli hocalarım Prof. Dr. Ahmet Caner Yenidünya ve Yrd. Doç. Dr. Sinan Bayındır'a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

İstanbul, 2015

Fatih KOCATÜRK

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR	vii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

TEHDİT KAVRAMI, HÜRRİYET KAVRAMI, TEHDİT SUÇUNUN TANIMI VE TEHDİT SUÇUYLA KORUNAN HUKUKİ DEĞER

1. KAVRAMLAR.....	4
1.1. TEHDİT KAVRAMI	4
1.2. HÜRRİYET KAVRAMI	5
2. TEHDİT SUÇUNUN TANIMI	10
2.1. TEHDİT SUÇU BAKIMINDAN 765 SAYILI TCK İLE 5237 SAYILI TCK’NUN FARKLARI.....	11
2.2. TEHDİT SUÇUNUN BENZER SUÇLARDAN FARKI.....	15
2.2.1. Şantaj Suçu (m. 107).....	15
2.2.2. Cebir Suçu (m. 108).....	18
2.2.3. Eğitim ve Öğretim Hakkının Engellenmesi Suçu (m. 112)	20
2.2.4. Kamu Hizmetlerinden Yararlanma Hakkının Engellenmesi Suçu (m. 113)	21
2.2.5. Yağma Suçu (m. 148)	22
2.2.6. Halk Arasında Korku ve Panik Yaratmak Amacıyla Tehdit Suçu (m.213)	23
3. TEHDİT SUÇUYLA KORUNAN HUKUKİ DEĞER	25

İKİNCİ BÖLÜM

TEHDİT SUÇUNUN UNSURLARI

1. TEHDİT SUÇUNUN UNSURLARI.....	29
1.1. SUÇUN MADDİ UNSURLARI.....	29

1.1.1. FİİL	29
1.1.2. FAİL	40
1.1.3. MAĞDUR	41
1.1.4. SUÇUN KONUSU	45
1.1.5. NİTELİKLİ UNSURLAR	48
1.1.5.1. Tehdidin Silahla İşlenmesi	51
1.1.5.2. Tehdidin Failin Kendisini Tanınmayacak Bir Hale Koyması Suretiyle İşlenmesi	57
1.1.5.3. Tehdidin İmzasız Mektupla İşlenmesi	60
1.1.5.4. Tehdidin Özel İşaretlerle Gerçekleştirilmesi	63
1.1.5.5. Tehdidin Birden Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi	66
1.1.5.6. Tehdidin Var Olan veya Varsayılan Suç Örgütlerinin Oluşturdukları Korkutucu Güçten Yararlanılarak İşlenmesi	69
1.1.5.7. Daha Az Cezayı Gerektiren Nitelikli Unsur	72
1.2. SUÇUN MANEVİ UNSURLARI	75
1.3. SUÇUN HUKUKA AYKIRILIK UNSURU	78

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KUSURLULUK, SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ, MUHAKEME USULÜ VE YAPTIRIM

1. KUSURLULUK	81
1.1. Genel Olarak	81
1.2. Hukuka Aykırı ve Fakat Bağlayıcı Emrin Yerine Getirilmesi	84
1.3. Zorunluluk Hali	85
1.4. Cebir ve Tehdit	86
1.5. Haksız Tahrik	87
2. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ	88
2.1. TEŞEBBÜS	88
2.2. İŞTİRAK	90
2.3. İÇTİMA	91
2.3.1. Genel Açıklamalar	91
2.3.2. Bileşik Suç	92
2.3.3. Zincirleme Suç	93

2.3.4. Aynı Neviden Fikri İçtima	94
2.3.5. Farklı Neviden Fikri İçtima.....	95
2.3.6. Özel İçtima Hükümü (m.106/3)	97
3. MUHAKEME USULÜ VE YAPTIRIM	98
3.1. MUHAKEME USULÜ.....	98
3.2. YAPTIRIM	102
SONUÇ	104
KAYNAKÇA	107

KISALTMALAR

ABD.	: Ankara Barosu Dergisi
AÜHFY.	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları
AÜHFD.	: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
Bkz.	: Bakınız
CD.	: Ceza Dairesi
CGK.	: Ceza Genel Kurulu
DEÜHFD.	: Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
ETCK.	: 765 sayılı Türk Ceza Kanunu
İBK.	: İçtihadı Birleştirme Kararı
İÜHFD.	: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
m.	: Madde
RG.	: Resmi Gazete
s.	: Sayfa
TCK.	: Türk Ceza Kanunu
TCY.	: Türk Ceza Yasası
vb.	: ve benzeri
vd.	: ve devamı
Yarg.	: Yargıtay
YCGK.	: Yargıtay Ceza Genel Kurulu
YİBBGK.	: Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu
YTCK.	: 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu

GİRİŞ

İnsan, yaratılışı gereği sosyal bir varlıktır. Dolayısıyla insanlar tek başlarına değil; toplum halinde yaşamak zorundadırlar. Bu toplumsal yaşamda insanlar, ihtiyaçlarını karşılayabilmek için diğer insanlara ihtiyaç duymaktadırlar. Çünkü bir insanın hayatını devam ettirebilmesi için birçok şeye ihtiyacı vardır ve fakat bütün bu ihtiyaçlarını tek başına yerine getiremez. Örneğin bir insan; ekmeğe, sebzeye, sağlığa, eğitime ihtiyaç duyar. Ama bir insan, hem fırıncı, hem pazarcı, hem doktor, hem de öğretmen olamaz. Bu ihtiyaçlarının giderilmesi için başka insanlara ihtiyacı vardır. Yani aslında toplumsal yaşam, o toplumu oluşturan insanların, topluma sundukları hizmet karşılığında; diğer insanların da kendisine sunduğu hizmetler vasıtasıyla ihtiyaçlarını karşıladığı bir alandır.

Bu hizmet ve ihtiyaç mübadelesinin adaletli bir şekilde sağlanabilmesi için bir takım kuralların konulması gerekmektedir. Bu kurallar, fertler arasında adaletli bir düzen sağlayan ve tüm fertlerin uymak zorunda olduğu kurallar olacaktır. İşte bütün bu kurallar bütününe “hukuk” denilmektedir.

Hukuk düzeninin amacı, toplumsal yaşamın adalet içerisinde devam etmesidir. İnsanların, insan olmaktan ve bulunduğu toplumun bir parçası olmaktan kaynaklanan bazı hakları vardır. Hukuk düzeni, bu haklar dikkate alınarak; ilgili toplumda egemen güç olan “devlet” tarafından kurulur ve kurulan bu hukuk düzenine uyulup uyulmadığı yine devlet tarafından denetlenir. Bir kimse, hukuk düzenine aykırı hareket etmesi –yani başka bir kimsenin veya kamunun sahip olduğu bir hakkı ihlal etmesi– durumunda, bir yaptırımla karşılaşacaktır.

Ceza hukuku, bütün bu hukuk düzeni içerisinde sadece bir parçadır ve toplumsal yaşamın adaletle yönelik olarak tesis edilmesi adına önemli bir rol oynamak-

tadır. Çünkü ceza kanunlarının amacı, ihdas etmiş olduğu suç tipleriyle, bireylerin toplumsal yaşamda sahip olduğu hakları korumaktır. Her bir suç tipinin koruduğu bir veya birkaç hukuki değer vardır. Korunan bu hukuki değer ihlal edildiğinde, yani suç tipine uygun bir fiil işlendiğinde, ceza kanunları sayesinde bu fiili işleyen fail cezalandırılacaktır.

Tezimizin konusu olan tehdit suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "Hürriyete Karşı Suçlar" başlıklı bölümünde düzenlenmiştir. Yani tehdit, bizatihi hürriyeti ihlal eden bir fiil olarak yaptırım altına alınmıştır. Bireylerin, hukuk düzeni tarafından korunmayı gerektiren en temel haklarından birisi de; özgür bir irade ile karar verme ve o iradeye göre özgürce hareket etme hakkıdır. Bu nedenle ceza kanunumuz tehdit fiilini yaptırıma bağlamıştır.

Gerçekten de bireylerin, dilediği gibi irade oluşturma ve oluşturduğu iradeye yönelik hareket edebilme serbestisi, hürriyetlerini yaşayabilmeleri açısından olmazsa olmaz bir öneme sahiptir. Zaten bu sebeptir ki; tehdit fiili birçok suçun unsurunu oluşturmuştur. Tehdit suçunun bu özellikleri de; tezimizin konusunu seçmemizde tercih ettirici bir sebep olmuştur.

Mülga Ceza Kanunumuz olan 765 sayılı Kanun'da da tehdit suçu düzenlenmişti. Fakat 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile tehdit suçuna ilişkin birçok yenilik getirilmiştir. Bu yüzden çalışmamızda yeri geldikçe 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'na da değinilmiştir.

Tezimiz üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; tehdit ve hürriyet kavramları, 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanunu ile 5237 sayılı Kanunun farkları,

tehdit suçunun benzer suçlardan farkları ve suçla korunan hukuki değer izah edilmiştir.

İkinci bölümde; tehdit suçunun unsurları ele alınmıştır. Son olarak üçüncü bölümde ise; kusurluluk, suçun özel görünüş şekilleri ve muhakeme usulü ile yaptırım konuları açıklanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMLAR, TANIMLAR, SUÇLA KORUNAN HUKUKİ DEĞER

1. KAVRAMLAR

1.1. TEHDİT KAVRAMI

Tehdit, Türkçe Sözlükte; “birinin gözünü korkutma, gözdağı, yapılacak bir ceza ile korkutmak”¹ şeklinde, hukuk sözlüklerinde ise; “bir kimsenin yasa da yazılı durumlar dışında, başkasını ağır ve haksız bir zarara uğratacağını bildirmesi”² şeklinde tanımlanmıştır.

Tehdit ile ilgili doktrinde ayrıca şu tanımlar yapılmıştır: “Tehdit, tehdit edenle aynı doğrultuda düşünüp hareket etmeyen, onunla işbirliğine girmeyen, isteklerini yerine getirmeyen muhatabı bir korkutma ve cezalandırma yöntemidir.”³, “Tehdit, bireylere tanınmış, iç ve dış hürriyetlerin varlığını ihlal edici fiillerden oluşmakta ve böylece hukuk düzeni tarafından çeşitli vasıtalarla korunan, hürriyet alanlarına müdahaleler gerçekleşmiş olmaktadır.”⁴, “Tehdit, mağdura, failin isteği ile neden olacağı haksız bir kötülüğün bildirilmesidir.”⁵, “Mağdurun karar verme veya hareket etme hürriyetini tehlikeye koyan, mağdurda ciddi bir korku meydana

¹ **Türk Dil Kurumu**, Türkçe Sözlük, 2. Cilt, Genişletilmiş 7. Baskı, Ankara, 1983, s. 1160.

² **Ejder Yılmaz**, Hukuk Sözlüğü, Genişletilmiş 4. Baskı, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara, 1992, s. 889.

³ **Emine Ülker Tarhan**, Yeni Türk Ceza Yasasında Tehdit ve Hakaret Suçları, Yetkin Yayınları, Ankara, 2007, s. 24.

⁴ **Faruk Erem/Nevzat Toroslu**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Savaş Yayınları, 5. Basım, Ankara, 1987, s. 109.

⁵ **Recep Gülşen**, Ceza Hukukunda Sorumluluğu Kaldıran Nedenlerden Kaza, Mücbir Sebep, Cebir ve Tehdit, Seçkin Yayınları, Ankara, 2007, s. 160.

getirecek surette yapılan her türlü hareket.”⁶, “Tehdit etmek, korkutmak, gözdağı vermektir.”⁷

Kanaatimizce tehdit; muhatabın, iç huzurunu bozarak belli bir yönde karar vermesini ve karar verdiği şekilde hareket etmesini engelleyen bir eylem veya eylemsizliktir.

Tehdit zorlayıcı ya da önleyici nitelikte olabilir. Zorlayıcı nitelikteki tehdit, bir kişiyi belli bir şekilde davranmaya ikna etmek amacıyla gerçekleştirilirken; önleyici nitelikteki tehdit ise; kişinin eylemini engellemek amacıyla gerçekleştirilir.⁸

Tehdit eden kişinin amacı, tehdit ettiği kişiyi, kullandığı tehdit vasıtasıyla birşey yapmaya veya yapmamaya zorlamaktır. Yani tehdidin amacı muhatabın özgür tercihlerini etkileyip, tehdit eden kişinin istediği gibi davranmasını sağlamaktır.⁹ Dolayısıyla tehdit suçu ile asıl olarak mağdurun karar ve hareket serbestisine müdahale edilmektedir.

1.2. HÜRRİYET KAVRAMI

Tehdit suçunun 765 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda “Şahsın Hürriyeti Aleyhinde Cürümler”, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda da “Hürriyete Karşı Suçlar” başlığı altında düzenlenmesi ve kişilerin hürriyetini korumayı amaçlaması sebebiyle hürriyet kavramına da değinmek gerekmektedir.

⁶ Necati Meran, Yeni Türk Ceza Kanununda Kişilere Karşı Suçlar, Seçkin Yayınları, 2. Baskı, 2008, s. 400.

⁷ Zeki Hafizoğulları/Muharrem Özen, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, U S-A Yayıncılık, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Ankara, 2015, s. 176.

⁸ Tarhan, s. 24.

⁹ Tarhan, s. 24.

Hürriyet, insanlığın ilk dönemlerinden beri, insanların düşünce dünyasını meşgul etmiş bir meseledir. Dolayısıyla hürriyet konusu, filozoflar, ideologlar, siyaset bilimcileri, din adamları ve sair fikir adamları tarafından yüzyıllardır tartışılmıştır ve tartışılmaya da devam edilmektedir.¹⁰

Montesquieu, hürriyet kavramının tanımlanmasındaki bu zorluğa şu cümleleriyle işaret etmiştir: *“Hiçbir kelime yoktur ki; hürriyet kelimesi kadar kendisine değişik anlamlar verilmiş ve düşüncelere çeşitli şekillerde yansımış olsun.”*¹¹

Bunun nedeni hürriyetin tek yönlü değil, çok yönlü bir kavram olmasıdır. Herkes hürriyet kavramını kendi bakış açısına göre tarif ve tavsif etmektedir. Hal böyle olunca hürriyet kavramının aslında ne ifade ettiği ile ilgili farklı görüşler ortaya çıkmaktadır. Buna göre hürriyet, *“bağımsızlık”, “özellik ve gizlilik”, “imkân eşitliği”* gibi anlamlara gelebilmektedir. Bütün bu değişik anlamlandırmalar, değişik anlayışlar –ki bunlara başkaları da eklenebilir– hürriyetin çok yönlülüğünün doğal bir sonucudur denilebilir.¹²

Hürriyet, kelime anlamı itibarıyla *“bireyin başkasına zarar vermeden istediği gibi davranması”* anlamına gelmektedir.¹³ Ayrıca *“kişinin dilediği gibi hareket etmesi, onun belirli bir faaliyetini engelleyen veya sınırlayan bir kuralın bulunmaması”* şeklinde de tanımlanmaktadır.¹⁴

¹⁰ **Münci Kapani**, Kamu Hürriyetleri, Yetkin Yayınları, 7. Baskı, Ankara, 2013, s. 3.

¹¹ **Kapani**, s. 3.

¹² **Kapani**, s. 3-4.

¹³ **Yılmaz**, s. 714.

¹⁴ **Türk Hukuk Lûgatı**, 3. Baskı, Ankara, 1991, s. 136-137.

Hürriyetin felsefi, psikolojik, entelektüel, sosyolojik, ekonomik, politik birçok alanda çeşitli anlamları bulunmaktadır.¹⁵ Bir tanıma göre hürriyet, esas itibarıyla bir sınırsızlığı ifade eder ve yabancı iradeler tarafından yapılabilecek olan müdahalelerden bağımsız olarak gerçekleşen bir serbestidir.¹⁶ Yine başka bir tanıma göre hürriyet, insan fiilinin bir niteliği olarak irade serbestîsi, irade oluşturabilme serbestîsi ve oluşturduğu iradeye göre davranabilme serbestîsini kapsamına alan bir kavramdır.¹⁷

Hürriyet kavramına verilen anlamların içeriği değişik dünya görüş ve sistemlerine göre farklı şekillerde doldurulmuş, diğer deyişle hürriyetin kaynağı ve muhtevası bu anlayışlara göre şekillenmiştir. Hürriyetler buna uygun olarak anayasalarda düzenlenmiş ve hukuki muhtevası ve sınırları çizilmiştir.¹⁸

Hürriyet, yalnızca anayasalar tarafından koruma altına alınmış, soyut bir kavramdan ibaret değildir. Ayrıca hukuki bir kapsama da sahip olması sebebiyle ceza hukukunun da konusunu oluşturmuştur.¹⁹ Ceza hukukunda hürriyet bir hak sayılmış ve bu sebeple hürriyet aleyhine işlenen fiiller suç konusu olarak değerlendirilmiştir.²⁰

Demokratik toplumlarda kişilere tanınan hürriyetler, üç farklı kategoride ele alınmaktadır: Negatif statü hakları, pozitif statü hakları ve aktif statü hakları. Negatif statü hakları, kişinin sahip olduğu ve devletin hiçbir şekilde müdahale edemediği

¹⁵ **Recep Gülşen**, Hürriyeti Tahdit Suçları, Adalet Yayınevi, Ankara 2002, s. 19.

¹⁶ **Çetin Özek**, Türk Ceza Kanununa Göre Hürriyet Aleyhine Cürümlerin Genel Prensipleri, İÜHF., C:29, 1964/4, s. 934.

¹⁷ **Ayhan Önder**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1994, s. 2.

¹⁸ **Mahmut Koca/İlhan Üzülmaz**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013, s. 344.

¹⁹ **Koca/Üzülmaz**, s. 344.

²⁰ **Faruk Erem**, Hürriyet ve Suç, İstanbul Matbaacılık ve Gazetecilik Kolektif Ortaklığı, Ankara 1952, s. 1.

özel alanın sınırlarını çizer. Pozitif statü hakları, kişilerin devletten müspet davranışta bulunmasını ve hizmet talep edebilme imkânı tanır. Aktif statü hakları ise; seçme ve seçilme gibi siyasal haklardan ibarettir.²¹

Klasik liberal hürriyet anlayışı, negatif hürriyetleri esas almıştır. Buna göre; bireyin, salt birey olarak doğuştan bazı hakları ve özgürlükleri vardır.²² Diğer bir anlatımla; klasik liberal hürriyet anlayışına göre, insanın insan olmaktan kaynaklanan ve doğuştan beridir bir takım haklara sahip olduğu kabul edilmektedir. Yani insanların sahip olduğu hürriyetin kaynağı kanunlar değil, bizzat insanın kendisidir.²³

765 sayılı Türk Ceza Kanunu, hürriyet aleyhine işlenen suçlar ile ilgili yaptığı düzenlemelerde, kaynak kanun olan 1889 İtalyan Ceza Kanununun sistemini benimsemişti. 1889 İtalyan Ceza Kanunu ise klasik liberal hürriyet anlayışının etkisi altında kalarak hazırlanmıştı.²⁴

Negatif hürriyetleri esas alan klasik liberal hürriyet anlayışının etkisinde kalan mehzaz kanundan dolayı, 765 sayılı TCK'nun temel hak ve özgürlükler açısından getirdiği koruma, Anayasada garanti altına alınan temel hak ve özgürlüklere göre daha dardı. Ekonomik ve sosyal hak ve özgürlükler açısından ortaya çıkan gelişmelere rağmen, ETCK bu gelişmelere ayak uyduramamıştır.²⁵ Gerçekten de klasik libe-

²¹ **Kapani**, s. 6.

²² **Ali Rıza Çınar**, Tehdit Suçu, Turhan Kitabevi, Ankara, 2002, s. 7.

²³ ²³ **Mehmet Emin Artuk/Ahmet Gökçen/Ahmet Caner Yenidünya**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 14. Baskı, Ankara, 2014, s. 259.

²⁴ **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Özel Hükümler, s. 259.

²⁵ **Durmuş Tezcan/Mustafa Ruhan Erdem/Murat Önok**, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Seçkin Yayıncılık, 6. Baskı, Ankara, 2008, s. 338.

ral hürriyet anlayışı, 19. yüzyıldan itibaren yetersiz olduğu gerekçesiyle eleştirilmiştir.²⁶

Hürriyet aleyhine işlenen fiilleri her şeyden önce hürriyetçi bir nizam öngören devlet düzeninin ve anayasa hükümlerinin ihlali olarak değerlendirmek mümkündür. Hürriyet, hukuki bakımdan sübjektif bir hak olarak değil, devlet düzenini ilgilendiren bir kavram olarak düşünülebilir.²⁷ Böyle düşüncenin kabulü halinde temel hak ve hürriyetleri ihlal eden fiiller de devlete karşı suçlar arasında düzenlenebilecektir.²⁸ Nitekim öğretide, hürriyete karşı suçların, kamu hak ve hürriyetlerini koruduğu gerekçesiyle devlete karşı suçlar başlığı altında yer alması gerektiğini belirten yazarlar vardır.²⁹

5237 sayılı TCK düzenlenirken hürriyete karşı suçlar bakımından yine klasik liberal hürriyet anlayışı esas alınmış ve bireyi esas alan bir yaklaşımla suç tipleri düzenlenmiştir. Bunu tehdit suçunun, TCK'nun "Kişilere Karşı Suçlar" başlıklı ikinci kısmının, "Hürriyete Karşı Suçlar" başlıklı yedinci bölümünde düzenlenmiş olmasından da anlamak mümkündür.³⁰ Ancak 5237 sayılı TCK'nda hürriyete karşı suçlar, her ne kadar klasik liberal özgürlük anlayışına bağlı kalınarak, bireyci bir görüş ekseninde³¹ düzenlenmiş ise de; 1982 Anayasasının temel hak ve özgürlüklere ilişkin sistemi dikkate alınarak oldukça geniş bir hürriyet aleyhinde işlenen suçlar listesi oluşturulmuştur.³²

²⁶ **Gülşen**, Hürriyeti Tahdit, s. 23.

²⁷ **Özek**, s. 948-949.

²⁸ **Nevzat Toroslu**, Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu, AÜHFY., Ankara, 1970, s. 317.

²⁹ **Koca/Üzülmez**, s. 344.

³⁰ **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Özel Hükümler, 14. Baskı, s. 260.

³¹ **Koca/Üzülmez**, s. 345.

³² **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Özel Hükümler, 14. Baskı, s. 260.

2. TEHDİT SUÇUNUN TANIMI

Tehdit suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun “Özel Hükümler” başlıklı ikinci kitabının “Kişilere Karşı Suçlar”ı düzenleyen ikinci kısmının “Hürriyete Karşı Suçlar” başlığını taşıyan yedinci bölümünde 106. maddede düzenlenmiştir. Madde metni şu şekildedir:

“(1) Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise, mağdurun şikâyeti üzerine, altı aya kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.

(2) Tehdidin;

a) Silahla,

b) Kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle, imzasız mektupla veya özel işaretlerle,

c) Birden fazla kişi tarafından birlikte,

d) Var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak,

İşlenmesi halinde, fail hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) Tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçunun işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı ceza verilir.”

Buna göre; maddenin birinci fıkrasında suçun temel şekli bakımından ikili bir ayırım yapılmıştır. Bu ayırımı tehdidin yöneldiği hukuki değerlerin önemi esas

alınmıştır. Hayat, vücut ve cinsel dokunulmazlığa yönelik tehditlerle, malvarlığı ve diğer değerlere yönelik tehditler, yaptırım ve muhakeme şartları bakımından farklı olarak ele alınmıştır.³³

Maddenin ikinci fıkrasında daha ağır cezayı gerektiren nitelikli haller düzenlenmiştir.

Üçüncü fıkra ise tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçlarının işlenmesi halinde ayrıca bu suçlardan dolayı da cezaya hükmedileceği belirtilmiştir.

106. madde ile tehdit fiili müstakil bir suç tipi olarak düzenlenmektedir. Buna göre tehdit fiili sonucunda, üçüncü fıkra belirtilen suçlardan başkaca bir suç meydana gelirse (zira bu durumda ayrıca bu suçlardan da ceza verilecektir) veya tehdit fiili başka bir suçun unsuru ya da nitelikli hali olursa; bu madde değil ilgili hüküm uygulanır. Örneğin; tehdit yoluyla siyasi hakların kullanılmasının engellenmesi suçunda korunan hukuki değer farklı olduğu için, tehdit gerçekleşse de, eğer suçun tamamlayıcı diğer unsurları gerçekleşmemişse ancak siyasi hakların kullanılmasının engellenmesi suçuna teşebbüsten söz edilebilir.³⁴

2.1. TEHDİT SUÇU BAKIMINDAN 765 SAYILI TCK İLE 5237 SAYILI TCK’NUN FARKLARI

Tehdit suçu ETCK’nun Üçüncü Fasl’ında “Şahıs Hürriyeti Aleyhinde Cürümler” başlığı altında 191. maddede düzenlenmişti. Maddede;

³³ İlhan Üzülmöz, 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Hürriyet Aleyhine İşlenen Suçlar, Kazancı Hukuk Dergisi, İşletme ve Maliye Bilimleri, 2005/5, s. 99-100.

³⁴ Tarhan, s. 21.

“Bir kimse kanunda yazılı hallerin haricinde başkasına ağır ve haksız bir zarara uğratacağını bildirerek tehdit ederse altı aya kadar hapis olunur.

Eğer tehdit fiili yüz seksen sekizinci maddenin üçüncü fıkrasında gösterilen suretlerden biriyle yapılır ise failin göreceği hapis cezası altı aydan iki seneye kadardır ve buna bir sene müddetle emniyeti umumiye nezareti altında bulunmak cezası dahi zam ve ilave olunabilir.

Sair tehdidat için alınacak ağır cezayı nakdi otuz liradır. Ancak bu bapta mutazarrır olan şahıs tarafından şikâyetname verilmedikçe takibat yapılmaz.” denilmekteydi.

ETCK’nda tehdit suçu düzenlenirken görüldüğü gibi birinci fıkra da suçun öğelerine yer verilmiş, ikinci fıkra da ağırlatıcı nedenler, üçüncü fıkra da ise hafifletici nedenler gösterilmiştir.

Birinci fıkraya göre tehdit, bir kimsenin yasadışı olarak başkasını ağır ve haksız bir zarara uğratacağını bildirmesidir.³⁵

5237 sayılı Kanunun 106. maddesinin düzenlemesinde ETCK’na göre çeşitli farklılıklar gözlenmektedir. Yeni düzenlemenin daha iyi anlaşılabilmesi için eski TCK çerçevesinde tehdit suçunun nasıl düzenlendiğinin ve 5237 sayılı TCK ile arasında ne gibi farklılıklar olduğunun incelenmesinin yerinde olacağı kanaatindeyiz. Buna göre iki kanun düzenlemesi arasındaki farklar şu şekilde özetlenebilir:³⁶

³⁵ **Osman Yaşar**, Uygulamada ve Öğretide Hürriyet Aleyhinde İşlenen Suçlar, Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara, 2001, s. 210.

³⁶ **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Özel Hükümler, s. 263 vd.; **Ahmet Gökçen**, Hürriyete Karşı Suçlar, Legal Hukuk Dergisi, Yıl:3, Sayı:32, İstanbul, 2005, s. 2769 vd.

1- 5237 sayılı TCK’nda tehdit fiilinin yöneldiği hukuki değer açısından bir yenilik getirilmiştir. Buna göre 106. maddede suçun oluşması için mağdurun kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit fiilinin işlenmesi gerekmektedir. Ayrıca tehdit suçu, mağdurun malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğratılacağından veya sair bir kötülük edileceğinden bahisle de işlenebilir.

ETCK’nda ise tehdidin yöneldiği hukuki değer açıkça belirtilmemiştir. Madde metninden de anlaşıldığı üzere kanunda yazılı hallerin haricinde, yani failin hukuken korunan bir menfaati dışında, mağdurun hukuken korunan her türlü menfaatine karşı yapılan ağır veya haksız bir zarara uğratılacağının bildirimi tehdit suçunu oluşturmaktaydı.

2- 5237 sayılı TCK’nda suçun mağduru açısından da değişik bir düzenleme yapılmıştır. 765 sayılı TCK düzenlemesi lâfzen yorumlandığında, madde metninde “bir başkasını” denilmesi sebebiyle tehdidin sadece mağdura yöneltilmesi durumunda suçun gerçekleşeceği anlamı çıkmaktaydı. Fakat uygulamada tehdidin mağdurun yakınlarına yöneltilmesi durumunda da suçun gerçekleşeceği kabul edilmekteydi.³⁷ 5237 sayılı TCK ile içtihatlarla kabul edilen bu durum kanuna da girmiş ve “*kendisine veya yakınına*” yönelik bir saldırı olması halinde de suçun oluşacağı hükme bağlanmıştır.³⁸

3- 5237 sayılı TCK ile gelen önemli yeniliklerden birisi de şartlı tehdit ve tehdit ayırımının kaldırılmış olmasıdır. ETCK’nda 191. maddede “basit tehdit”, 188.

³⁷ “...Tehdidin dolaylı da olsa mutlaka hedef alınan kişinin şahsına yönelmesi zorunlu değildir. Yakınlarına yönelen bu eylemin mağdura duyurulması ve onu endişeye düşürecek nitelikte olması yeterlidir...” **Yarg. CGK., 17.12.1973, 1-271/822. (Çınar, s. 60.)**

³⁸ **Gökçen,** Hürriyete Karşı Suçlar, s. 2770.

maddede ise “şartlı tehdit” suçu düzenlenmişti. 188. maddenin birinci fıkrası şu şekildeydi:

“Bir kimse bir şeyi işlemek veya işlemesine müsaade etmek ya da o şeyi işlememeye mecbur etmek için diğer bir kimseye zor kullanır veya onu tehdit eder veya yetkisi olmadan veya yasalara aykırı olarak bir konuda bilgi vermesini veya inancını veya siyasi veya sosyal görüşünü açıklamasını isterse altı aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan üç bin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.”

188. madde ETCK’nda “Cebir ve Şartlı Tehdit” olarak anılmaktaydı. Buna karşılık bu iki suç birbirinden farklıdır. Tehdit suçunda, failin mağdur üzerinde gerçekleştirdiği tehdit, mağdurun iç hürriyetini, hukuka olan güvenini, serbest olarak gerçekleştirmek istediği iradesini etkilediği halde, şartlı tehditte mağdurun hem serbest olarak oluşturabileceği irade etkilenmekte hem de fail mağdurun birşeyi işlemesi veya işlenmesine müsaade etmek veya işlemeye mecbur etmek için tehdit kullanmaktadır.³⁹

5237 sayılı TCK’nun 106. maddesi ise hem basit tehdit hem de şartlı tehdidi kapsayan bir hüküm getirmiştir. Esasen tehdit çoğunlukla bir kayda bağlı olarak gerçekleştirilmektedir. Kanun koyucu da bu durumu nazara alarak şartlı tehdit ve tehdit ayrımını kaldırmıştır.⁴⁰

4- 5237 sayılı TCK ile getirilen bir başka yenilik de, 106. maddenin son fıkrasında yer almaktadır. Fıkra; *“Tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçunun işlenmesi hâlinde, ayrıca bu suçlardan dolayı ceza verilir”* denilmektedir. Failin tehdidinin ciddiliğini göstermek için bir baş-

³⁹ Önder, Özel Hükümler, s. 45-46.; Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 264-265.

⁴⁰ Üzülmüş, Hürriyete Aleyhine İşlenen Suçlar, s. 99-100.

kasını öldürmesi, yaralaması veya malvarlığına zarar vermesi durumunda sadece gerçekleşen ağır suçtan değil, her iki suçtan ayrı ayrı ceza verilecektir.⁴¹

2.2. TEHDİT SUÇUNUN BENZER SUÇLARDAN FARKI

2.2.1. Şantaj Suçu (m. 107)

Şantaj suçu 5237 sayılı TCK'nun 107. maddesinde;

“(1) Hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle, bir kimseyi kanuna aykırı veya yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya veya yapmamaya ya da haksız çıkar sağlamaya zorlayan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Kendisine veya başkasına yarar sağlamak maksadıyla bir kişinin şeref veya saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususların açıklanacağı veya isnat edileceği tehdidinde bulunulması halinde de birinci fıkraya göre cezaya hükmolunur.” şeklinde düzenlenmiştir.

Tehdit suçu ile şantaj suçu benzerlik gösteren suç tipleri olmalarına rağmen; birbirinden farklı suç tipleridir. Suçların unsurları incelendiğinde, bu farklılık kendini hemen ilk unsurda belli etmektedir. Suçun maddi unsurları altında mütalaa edilen “fiil” unsuru her iki suçta da farklılık göstermektedir.⁴²

⁴¹ **Gökçen**, Hürriyet Karşı Suçlar, s. 2771.

⁴² “...Saniğin alacaklı olduğu mağdurun evine giderek “borcunu öde yoksa seni öldürürüm” biçimde söz söylediğinin kabulü karşısında, saniğin eyleminin T.C.K.nın 106/1-1. cümlesinde düzenlenen tehdit suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suç vasfında hataya düşülerek şantaj suçundan hüküm kurulması...” **Yarg. 4. CD., 10.06.2013, 17000/18024.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2010-17000-k-2013-18024-t-10-06-2013-tehdit-su-199-u-ve-santaj-su-199-u/1391104/>, 18.11.2015)

“...Saniğin açtığı boşanma davasına katılan eşinin karşı çıkmamasını sağlamak ve yasal istemlerini sınırlamak maksadıyla çektiği telefon mesajlarında; “Bu işi ya efendi gibi konuşursun ya da mahke-

Aşağıda izah edileceği üzere; tehdit suçunun fiil unsurunu “bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına, yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden (m. 106/1. birinci cümle) veya malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük yapacağından bahisle tehdit etmek (m. 106/1. ikinci cümle)” oluşturmaktadır.⁴³

Şantaj suçunun fiil unsurunu ise; “hakkı olan veya yükümlü olduğu birşeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle, bir kimseyi kanuna aykırı veya yükümlü olmadığı birşeyi yapmaya veya yapmamaya ya da haksız çıkar sağlamaya zorlamak (m. 107/1) veya kendisine veya başkasına yarar sağlamak maksadıyla bir kişinin şeref veya saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususların açıklanacağı veya isnat edileceği tehdidinde bulunmak (m. 107/2)” oluşturmaktadır.

Şantaj suçunda fail, hakkı olan veya yükümlü olduğu birşeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle, mağdurun üzerinde psikolojik bir baskı kurup, onu belli bir şekilde davranmaya veya davranmamaya zorlamaktadır.

Aynı şekilde failin, kendisine veya başkasına yarar sağlamak amacıyla; mağdurun şerefine veya saygınlığına halel verecek hususları açıklayacağını veya isnat edeceğini bildirmesi de şantajdır.

Dolayısıyla şantaj ile tehdit suçunun farkı; tehditte, haksız olarak doğrudan kişisel değerlere saldırıda bulunulacağı veya herhangi bir kötülük yapılacağından

meye'ni şahit olarak getiririm” ve “kafamız bozma, seni rezil ederim, ya her şeyini kabul et, ya da her şeyi göze al” gibi sözlerle katılanın şeref ve saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususları açıklama veya isnat etmekle tehdit ederek, TCY.nın 107/2. maddesinde yazılı şantaj suçunu işlediği gözetilmeden, eylemi ikiye ayrılarak TCY.nın 125/1. maddesi ile ceza hükmü kurulup, aynı yasanın 106/1. maddesi yönünden beraat kararı verilmesi...” **Yarg. 4. CD., 28.04.2010, 11321/8463.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2008-11321-k-2010-8463-t-28-04-2010-tehdit-su-199-u/767930>, 18.11.2015)

⁴³ **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 346.

bahisle bir zorlama söz konusu olmasıdır.⁴⁴ Tehdit suçunda failin, yapmaya hakkı olduğu veya yapmakla yükümlü olduğu bir şeyden dolayı mağduru zorlama durumu yoktur. Şantaj suçu ise; özellikle hakkı olan veya yükümlü olunan bir şeyin yapılması veya yapılmamasından bahisle zorlama üzerine inşa edilmiştir. Esasen şantaj suçunun, tehdit suçunun özel bir şekli olarak nitelendirilebileceği doktrinde ifade edilmiştir.⁴⁵

Ayrıca madde gerekçesinde de şantaj ile tehdit suçu arasındaki farklara şu şekilde değinilmiştir:

*“Şantajda da kişiyi bir şeyi yapmaya veya yapmamaya zorlama söz konusudur. Ancak bu durumda kişiye bir kötülük yapılacağından, kişinin sahip bulunduğu bir değere saldırıda bulunulacağından bahisle bir zorlama söz konusu değildir. Aksine, kişi, hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmaması gerektiğinden bahisle başkasını zorlamaktadır.”*⁴⁶

Öğretide 107/2. maddenin konulmasıyla, tehdit suçunun temel şeklinde korunan hukuki değerlerin arasında şeref ve haysiyetin olmamasından kaynaklanabilecek boşluğun kısmen giderildiği ifade edilmiştir.⁴⁷

Kanaatimizce, her ne kadar tehdit suçunun temel şeklinde korunan hukuki değerlerin arasında şeref ve haysiyet ayrıca sayılmamış olsa da; şeref ve haysiyete yönelik tehditler, 106. maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde zikredilen sair

⁴⁴ **Nur Centel**, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda Şantaj Suçu, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Duygun Yarsuvat’a Armağan, Cilt:10, Sayı:2, Yıl:2012, s. 101.

⁴⁵ **Fahri Gökçen Taner**, Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu, TBBD., Sayı:92, Ankara 2011, s. 121.; **Hafizoğulları/Özen**, s. 182.

⁴⁶ **Mehmet Emin Artuk/Ahmet Gökçen/Caner Yenidünya**, Gerekçeli Ceza Kanunları, Adalet Yayınevi, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 16. Bası, Ankara, 2015, s. 145.

⁴⁷ **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Özel Hükümler, s. 267.

kötülük kapsamında cezalandırılabilir. Dolayısıyla tam anlamıyla bir boşluktan söz edilemez. Ayrıca 106/1. maddenin birinci ve ikinci cümlesi arasındaki, suçun takibinin şikâyeteye bağlı olup olmaması ve verilecek ceza bakımından farklar da göz önünde bulundurulduğunda; kanun koyucunun iradesinin, şeref ve haysiyete yönelik tehditlere suçun temel şekline nazaran daha az ceza verilmesi yönünde olduğu düşünülebilir.

2.2.2. Cebir Suçu (m. 108)

Cebir suçu, 5237 sayılı TCK'nun 108. maddesinde;

“(1) Bir şeyi yapması veya yapmaması ya da kendisinin yapmasına müsaade etmesi için bir kişiye karşı cebir kullanılması halinde, kasten yaralama suçundan verilecek ceza üçte birinden yarısına kadar artırılarak hükmolunur.” şeklinde düzenlenmiştir.

Cebir suçu, 765 sayılı TCK'nun 188. maddesinde;

“Bir kimse bir şeyi işlemek veya işlemesine müsaade etmek ya da o şeyi işlememeye mecbur etmek için diğer bir kimseye zor kullanır veya onu tehdit eder veya yetkisi olmadan veya yasalara aykırı olarak bir konuda bilgi vermesini veya inancını veya siyasi veya sosyal görüşünü açıklamasını isterse altı aydan bir yıla kadar hapis ve bin liradan üç bin liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.” şeklinde düzenlenmişti.

ETCK'nun 188. maddesinde “şartlı tehdit” ve “şartlı zor kullanma” şeklinde seçimlik hareketli bir suç düzenlenmişti. 5237 sayılı TCK döneminde cebir suçu bağımsız bir suç olarak kabul edilmiş ve seçimlik hareketlerden “şartlı tehdit” bu

suçun kapsamından çıkarılarak 106. maddede ayrı bir suç tipi olarak düzenlenmiştir.⁴⁸

5237 sayılı TCK sisteminde cebir, maddi veya manevi zorlamayı içeren genel bir kavram olarak düzenlenmemiştir. Buna göre cebir; belirli bir amaca yönelik olarak kullanılan fiziksel zorlamayı ifade etmektedir. Kullanılan bu fiziksel zorlama esasında kasten yaralama suçunu da oluşturmaktadır fakat Kanun Koyucu cebir suçunda mağdurun bir amaca yönelik olarak zorlanmasını aramıştır. Böyle bir durumda verilecek olan ceza da kasten yaralama suçuna göre verilecek cezaya nazaran artırılacaktır.⁴⁹

Görüldüğü üzere cebir suçu, tehdit suçundan fiil unsuru bakımından farklılık arz etmektedir. Tehditte, 106. maddede belirtilen değerlere yönelik büyük bir zarar verileceği ya da saldırı gerçekleştirileceğinin bildirilmesi suçu oluştururken; cebir suçunda belli bir amaca yönelik olarak mağdurun fiziksel bir kuvvete maruz kalması aranmıştır.⁵⁰

Ayrıca tehdit suçunda, saldırı gerçekleştirileceğinin veya büyük bir zarar verileceğinin bildirilmesi suçun oluşması için yeterli iken; cebir suçunda, mağdurun uygulanan fiziksel kuvvet ile birşeyi yapmaya veya yapmamaya mecbur bırakılması aranmaktadır.⁵¹

⁴⁸ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 268.

⁴⁹ İlhan Üzülmöz, Yeni Türk Ceza Kanununun Hürriyete Karşı Suçlar Sistemi Çerçevesinde Tehdit, Şantaj ve Cebir Kullanma Suçları, Turhan Kitabevi, Ankara 2007, s. 67.

⁵⁰ Üzülmöz, Tehdit, s. 67.

⁵¹ Tezcan/Erdem/Önok, s. 344.

2.2.3. Eğitim ve Öğretim Hakkının Engellenmesi Suçu (m. 112)

Eğitim ve öğretimin engellenmesi suçu, 5237 sayılı TCK'nun 112. maddesinde;

“(1) Cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla;

a) Devletçe kurulan veya kamu makamlarının verdiği izne dayalı olarak yürütülen her türlü eğitim ve öğretim faaliyetlerine,

b) Kişinin eğitim ve öğretim hakkını kullanmasına,

c) Öğrencilerin toplu olarak oturdukları binalara veya bunların eklentilerine girilmesine veya orada kalınmasına, engel olunması hâlinde, fail hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.” şeklinde düzenlenmiştir.

Bu madde ile devletçe kurulan veya kamu makamlarının verdiği izne dayalı olarak yürütülen her türlü eğitim ve öğretim faaliyetlerine, kişilerin eğitim ve öğretim hakkını kullanmasına ve öğrencilerin toplu olarak oturdukları binalara veya bunların eklentilerine girilmesine veya orada kalınmasına cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla engel olunması suç sayılmıştır.

Maddede düzenlenen suç bakımından cebir ve tehdit, hukuka aykırı başka davranışlarla birlikte ayrı ayrı seçimlik hareketi oluşturmaktadır. Bu suçun icrası kapsamında kullanılan tehdit veya cebir belirli bir amaca yönelik kullanılmaktadır. Dolayısıyla burada kullanılan tehdit 106. maddedeki tehdide, cebir ise 108. maddedeki cebire göre özelleşmiş durumdadır. Bu nedenle 112. maddede sayılan amaçlara

yönelik tehdit veya cebir kullanılması durumunda öncelikli olarak 112. maddenin uygulanması gerekir. Zira burada bileşik suç söz konusudur.⁵²

2.2.4. Kamu Hizmetlerinden Yararlanma Hakkının Engellenmesi Suçu (m. 113)

Kamu hizmetlerinden yararlanma hakkının engellenmesi suçu 5237 sayılı TCK'nun 113. maddesinde;

“(1) Cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla;

a) Bir kamu faaliyetinin yürütülmesine,

b) Kamu kurumlarında veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında verilen ya da kamu makamlarının verdiği izne dayalı olarak sunulan hizmetlerden yararlanılmasına, engel olunması hâlinde, fail hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.” şeklinde düzenlenmiştir.

Görüldüğü üzere tehdit, 113. maddede düzenlenen bu suç tipinde bir unsur olarak yer almaktadır. Buna göre maddede belirtildiği şekliyle bir kamu kurumunun veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşunun faaliyetinin engellenmesi durumunda ayrıca 106. maddeden dolayı hüküm kurulmayacaktır.

Bir kişinin kamu hizmetlerinden yararlanmasını engellemeye yönelik cebir ve tehdit kullanımları, 106. madde ve 108. maddeye göre özel niteliktedir. Dolayı-

⁵² Üzülmöz, Tehdit, s. 69.

sıyla bir kişinin kamu hizmetlerinden yararlanmasını engellemek amacıyla tehdit gerçekleşirse ayrıca tehdit suçundan ceza verilmeyecektir.⁵³

2.2.5. Yağma Suçu (m. 148)

Yağma suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 148. maddesinde;

“(1) Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ederek veya cebir kullanarak, bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılan kişi, altı yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Cebir veya tehdit kullanılarak mağdurun, kendisini veya başkasını borç altına sokabilecek bir senedi veya var olan bir senedin hükümsüz kaldığını açıklayan bir vesikayı vermeye, böyle bir senedin alınmasına karşı koymamaya, ilerde böyle bir senet haline getirilebilecek bir kâğıdı imzalamaya veya var olan bir senedi imha etmeye veya imhasına karşı koymamaya mecbur edilmesi halinde de aynı ceza verilir.

(3) Mağdurun, herhangi bir vasıta ile kendisini bilmeyecek ve savunamayacak hale getirilmesi de, yağma suçunda cebir sayılır.” şeklinde düzenlenmiştir.

Yağma suçu ile tehdit suçunun farklarını izah etmeden önce, hırsızlık suçu ile yağma suçunun farklarına değinmek; tehdit ile yağma suçunun farkının anlaşılması açısından yerinde olacaktır.

⁵³ Üzülmöz, Tehdit, s. 69.

TCK 141’de düzenlenen hırsızlık suçu ile yağma suçunun temel farkı; yağma suçu işlenirken tehdit veya cebir kullanılmasının zorunlu olmasıdır. Hırsızlık suçunu işlemek için taşınır bir malı zilyedinin rızası olmadan kendisine veya bir başkasına yarar sağlamak amacıyla bulunduğu yerden almak yeterli iken; yağma suçunun işlenebilmesi için, bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ederek veya cebir kullanarak bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılmak gerekmektedir.⁵⁴

Görüldüğü üzere tehdit, yağma suçunun bir seçimlik hareketini oluşturmaktadır. Fail, tehdit vasıtasıyla mağdurun bir malı teslim etmesini veya malın alınmasına karşı koymamasını sağlamaktadır. Yani burada failin nihai amacı mağduru tehdit etmek değil, onun sahip olduğu bir malı almaktır. Tehdidin bu şekilde araç olarak kullanıldığı durumlarda asıl işlemek istenen suç üzerinden hüküm kurulmalıdır.

2.2.6. Halk Arasında Korku ve Panik Yaratmak Amacıyla Tehdit Suçu (m.213)

Halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit suçu, TCK’nun 213. maddesinde;

“(1) Halk arasında endişe, korku ve panik yaratmak amacıyla hayat, sağlık, vücut veya cinsel dokunulmazlık ya da malvarlığı bakımından alenen tehditte bulunan kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

⁵⁴ **Ahmet Caner Yenidünya**, Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçu (TCK md. 141-147), Adalet Yayınevi, Ankara, 2013, s. 157.

(2) Suçun silahla işlenmesi halinde, verilecek ceza, kullanılan silahın niteliğine göre yarı oranına kadar artırılabilir.”

TCK’nun 213. maddesinde düzenlenen halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit suçu ile 106. maddede düzenlenen tehdit suçu, korunan hukuki değer açısından ve suçun maddi unsurlarından fiil unsuru bakımından benzerlik göstermektedir. Gerçekten de 213. maddede, aynı 106. maddede olduğu gibi⁵⁵ tehdidin yöneldiği kimselerin, hayat, sağlık, vücut veya cinsel dokunulmazlıkları ile malvarlığı değerleri koruma altına alınmıştır. Ayrıca 213. maddede de suçun işlenebilmesi için fiil olarak “tehditte bulunmak” aranmıştır.⁵⁶

Ancak her iki suç tipi, tehdidin yöneltildiği kimse, yani suçun mağduru açısından farklılık arz etmektedir. 106. madde anlamında tehditte, tehdidin yöneltildiği kişi veya kişilerin belirli kimseler olması gerekirken; 213. maddede aksine tehdidin yöneltildiği kimsenin belirli olmaması aranmıştır. Bu husus madde gerekçesinde;

“...Suçun oluşması için belirli kişi veya kişilerin değil fakat gayri muayyen kişilerden oluşan kitlelerin tehdiye muhatap olması aranır...” şeklinde ifade edilmiştir.⁵⁷

Buna göre 213. maddede belirtilen değerlere yönelik tehdit bildirimlerinde muhatabın belirli olmayan kimselerden müteşekkil kitleler olması durumunda; 106.

⁵⁵ 106. maddeden farklı olarak 213. maddede ayrıca “sağlık” ibaresi de kullanılmıştır.

⁵⁶ **Ahmet Gökçen**, Kamu Barışına Karşı Suçlar, <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/118.doc>, 01.12.2015, s. 2.

⁵⁷ **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Gerekçeli Ceza Kanunları, s. 254.

maddede düzenlenen tehdit suçundan değil, 213. maddede düzenlenen halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit suçundan ceza verilecektir.⁵⁸

3. TEHDİT SUÇUYLA KORUNAN HUKUKİ DEĞER

Suçla korunan hukuki değer kavramı, ceza hukuku öğretisine paralel olarak değişkenlik göstermiştir. Suçla korunan hukuki değer kavramına birçok yazar, kendi suç sistemi anlayışına göre farklı anlamlar yüklemiştir.⁵⁹

Suçla korunan hukuki değer en kısa anlatımla; suç tipinin ihdas edilmesiyle kanun koyucunun korumayı hedeflediği değerdir. Kanun koyucu, kişilerin veya toplumun bir takım yararlarının korunması amacıyla suç tiplerini ihdas etmektedir.⁶⁰

ETCK’nda tehdit suçu 191. maddede düzenlenmiş ve maddenin ilk cümlesinde “*Bir kimse kanunda yazılı hallerin haricinde başkasına ağır ve haksız bir zarara uğratacağını bildirerek tehdit ederse altı aya kadar hapis olunur.*” denilmektedir. Her ne kadar tehdit suçu, eski kanun sisteminde “Şahsın Hürriyeti Aleyhine Cürümler” başlığı altında düzenlenmiş olsa da suçla korunması amaçlanan hukuksal değer açıkça belirtilmemiştir.

Bu nedenle tehdit suçuyla korunan hukuki değer konusunda ETCK döneminde farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Bir görüşe göre; tehdit suçunun düzenleme-

⁵⁸ “...Sanığın, mağdur C.... D....’in işyerine gelerek, mağdura “çık dışarı” diye bağırıp, tabanca ile havaya ve işyerine doğru yaklaşık on el ateş etme eylemlerinden dolayı, TCY’nın “fikri içtima”yı düzenlenen 44. maddesi gereğince, en ağır cezayı gerektiren “silahla tehdit” suçundan hüküm kurulmasıyla yetinilmesi gerekirken, ayrıca “korku ve panik yaratacak tarzda silahla ateş etme” suçundan da hükümlülük kararı verilmesi...” **Yarg. 4. CD., 06.12.2010, 19214/2007.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2008-19214-k-2010-2007-t-06-12-2010-fikri-i-199-tima/797484>, 30.11.2015)

⁵⁹ **Yener Ünver**, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara, 2003, s. 61.

⁶⁰ **Mehmet Emin Artuk/Ahmet Gökçen/Ahmet Caner Yenidünya**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 8. Baskı, Ankara, 2014, s. 280-281.

sinde bir kişiye ağır ve haksız bir zarara uğratılacağıının bildirilmesiyle, bu kimsenin birşeyi yapmaya veya yapmamaya mecbur edilmesinden bahsedilmediğinden; suçla korunan hukuki değerin kişinin irade hürriyeti olduğu söylenemez. Çünkü tehdit eden, kötülük edeceğini bildirerek muhatabın korku ve endişeye kapılmasını, iç huzurunun bozulmasını amaçlamaktadır.⁶¹

Diğer bir görüşe göre ise tehdit, kişinin güvenlik duygusunu, iç huzurunu bozan ve onu endişeye düşüren bir fiildir fakat bu durum doğrudan doğruya kişinin karar ve hareket hürriyetini bozar.⁶²

Bir başka görüşe göre tehdit suçu, her ne kadar hürriyete karşı işlenen suçlar başlığı altında düzenlenmiş bir suç olsa da, aslında koruduğu hukuki değer ferдин psikolojik özgürlüğü, iç hürriyeti, hukuka ve hukuk düzenine karşı duyduğu güven-
dir.⁶³

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu sisteminde, tehdit suçuyla korunmak istenen hukuki değer açıkça belirtilerek tüm bu tartışmalara son verilmiş ve suçun ihdasıyla korunması amaçlanan hukuki değer olan, kişinin karar verme ve hareket etme hürriyetinin daha etkin bir şekilde korunması amaçlanmıştır. Bu husus madde gerekçesinde de şu şekilde ifade edilmiştir:

“... Burada tehdidin koruduğu hukuki değer, kişilerin huzur ve sükûnudur; böylece kişilerde bir güvensizlik duygusunun meydana gelmesi engellenmektedir. Bu nedenle söz konusu madde ile insanın kendisine özgü sulh ve sükûnuna karşı işlenen

⁶¹ Adem Sözüer, Tehdit Suçu, İÜHFD., C.: LIV, 1991-1994/1-4, s. 134.

⁶² Abdullah Pulat Gözübüyük, Türk Ceza Kanunu Gözübüyük Şerhi, II. Cilt, 5. Baskı, Kazancı Hukuk Yayınları, s. 517.

⁶³ Önder, Özel Hükümler, s. 41.

*saldırıları cezalandırılmış olmaktadır. Fakat tehdidin bu maddeyle korumak istediği esas değer kişinin karar verme ve hareket hürriyetidir...*⁶⁴

Gerekçede bahsedilen “hareket etme hürriyeti” ifadesinden elbette ki; kişinin, bir yerden başka bir yere gidebilme hürriyetine sahip olması değil, özgür bir şekilde verdiği kararlar doğrultusunda davranabilme hürriyetine sahip olması anlaşılmalıdır.⁶⁵

5237 sayılı TCK’nun 106. maddesinin gerekçesinde tehdit suçuyla korunmak istenen hukuki değer ne olduğu açıkça belirtilmiş ise de; öğretide korunmak istenen hukuki değer yine farklı şekillerde izah edilmiştir.

Bir görüşe göre; tehdit suçunun ihdasıyla kişilerin toplumsal yaşamda endişe ve korkudan uzak olarak, güven içinde yaşamaları amaçlanmıştır. Çünkü tehdit, kişinin güvenlik duygusunu zedeleyerek ve iç huzurunu bozarak karar verme ve karar verdiği yönde hareket edebilme hürriyetini kısıtlamaktadır.⁶⁶

Diğer bir görüşe göre; tehdit suçunda mağdura, bir kötülükte bulunulacağı beyan edilmekte; bu yolla da kişinin iç huzuru ortadan kaldırılmaktadır. Bu nedenle bu suçla korunması istenen yararın, bireyin iç huzuru, hukuksal güvenlik duygusu olduğu söylenebilir.⁶⁷

⁶⁴ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Gerekçeli Ceza Kanunları, s. 143.

⁶⁵ Tezcan/Erdem/Önok, s. 343.

⁶⁶ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 269.; Tarhan, s. 27.

⁶⁷ Tezcan/Erdem/Önok, s. 343.

Yine diğ er bir g r     göre ise; tehdit su  uyla ihlal edilen hukuki değ er, kişi-
nin her yerde, her zaman, herhangi bir endi  e veya korku duymadan, davrani  larını
 zg rce ger ekle  tirebilmesine ili  kin yarar"dır.⁶⁸

Kanaatimizce de tehdit su  unun ihdasıyla kanun koyucunun korumak istediğ i
hukuki değ er; ki iilerin, herhangi bir dı   etkenin baskısı altında kalmadan, belli bir
yönde irade olu  turma ve olu  turduğ u iradeye yönelik hareket edebilme hürriyetidir.
Tehdit eden ki iinin asıl amacı, muhatabın i   huzurunu bozmakla kalmayıp, tehdit
edenin istediğ i yönde bir vaziyet almasını sağlamaktır.

⁶⁸ Hafızog ulları/ zen, s. 176.

İKİNCİ BÖLÜM

SUÇUN UNSURLARI

1. TEHDİT SUÇUNUN UNSURLARI

1.1. SUÇUN MADDİ UNSURLARI

1.1.1. FİİL

Tehdit suçunda yasaklanan fiil; *“bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden, malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehdit etmek”*tir.⁶⁹

765 sayılı TCK’nun 191. maddesinde *“Bir kimse kanunda yazılı hallerin haricinde başkasını ağır ve haksız bir zarara uğratacağını bildirerek tehdit ederse altı aya kadar hapis olunur.”* denilmekteydi. Dolayısıyla 765 sayılı TCK döneminde tehdit suçunun fiil unsuru, *“ağır ve haksız bir zarara uğratılacağına mağdura bildirilmesi”* şeklinde ifade edilmekteydi.⁷⁰

5237 sayılı TCK’nun 106. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde *“bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit etmek”* fiili yaptırıma bağlanırken; ikinci cümlede *“malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehdit etmek”* fiili yaptırıma bağlanmıştır.

⁶⁹ **Yahya Yeşiloğlu**, Tehdit Suçu, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2010, s. 22.

⁷⁰ **Sedat Bakıcı**, Tehdit Suçu ve Unsurları, ABD., 1992/5, s. 718.

Dolayısıyla failin, mağdura kanunda sayılan türden bir saldırı gerçekleştireceği veya zarara uğratacağı ya da sair bir kötülük edeceğine dair iradesini bildirmesi tehdit suçunun fiil unsurunu oluşturmaktadır.⁷¹

Sonuç olarak 5237 sayılı TCK bakımından tehdit suçunun fiil unsurunu oluşturan fiilleri şu şekilde sıralayabiliriz:

Bir başkasını, kendisinin veya yakınının

1. Hayatına,
2. Vücut bütünlüğüne,
3. Cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden,
4. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından,
5. Sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehdit etmek.

Bunlardan ilk üç maddede zikredilen fiillerle suçun işlenmesi durumunda mağdurun şikâyeti aranmazken; son iki maddede bahsedilen fiillerle suçun işlenmesi durumunda mağdurun şikâyeti aranmaktadır. Ayrıca ilk üç maddedeki fiillere, diğer maddelerdekine oranla daha ağır bir yaptırım belirlenmiştir.

765 sayılı TCK'nun 191. maddesinde, tehdidin konusunun, ağır ve haksız bir zararı netice verecek bir kötülük olması gerektiği düzenlenmiştir. 5237 sayılı TCK'nda suçun temel şekli açısından “ağır ve haksız bir zarar” şartı aranmamıştır. Suçun temel şekli bakımından suçun oluşması için, mağdurun kendisinin veya bir yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştirileceğinin bildirilmesi yeterlidir. Ayrıca bu zararın ağır veya haksız olup olma-

⁷¹ Tarhan, s. 28.

dığına bakılmaz. Fakat suçun daha az cezayı gerektiren nitelikli hali olan; malvarlığına yönelik tehditte, “büyük bir zarar” şartı aranmıştır.⁷²

Tehdidin ağırlığı esasen ciddiliği ile ilgili bir konuyu oluşturmaktadır ve bu nedenle kanun koyucu hayata, vücut ve cinsel dokunulmazlığa yönelik bir saldırı gerçekleştirileceğinden bahisle işlenen tehditte, tehdidin gerçekleştirilebilirliğinin objektif olarak ciddi olmasını haksızlığın gerçekleşmesi bakımından yeterli saymıştır. Buna karşılık, tehdidin şikâyet tabi şeklini oluşturan malvarlığına yönelik tehdidin haksızlık oluşturabilmesi için, gerçekleştirileceği bildirilen zararın büyük olması, yani ağır olması aranmıştır.⁷³

Bu bağlamda örneğin; bir markette müşteri ile market sahibi arasında gerçekleşen bir anlaşmazlıkta müşterinin “*Paramı iade et yoksa senin bir tane sakızını çöpe atarım!*” demesi durumunda suç oluşmayacaktır. Çünkü bir sakız, market sahibini malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratmayacaktır. Dolayısıyla gerçekleştirileceği bildirilen zararın büyük olup olmadığı, her somut olayın özelliklerine göre ayrıca değerlendirilmelidir.

Tehditte, mağdurdan istenilen husus yerine getirilmezse; failin iradesi dâhilinde mağdura bir kötülük yapılacağı, herhangi bir haksızlığın gerçekleştirileceği bildirilmektedir.⁷⁴

Failin mağdura tehdidi bildirmesi, söz, yazı, jest, resim, sembol, şekil ya da işaret gibi herhangi bir şekilde olabilir. Mağdura bildirme açık veya gizli şekilde

⁷² Veli Özer Özbek/Mehmet Nihat Kanbur/Koray Doğan/Pınar Bacaksız/İlker Tepe, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 8. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2015, s. 389.

⁷³ Üzülmüş, Tehdit, s. 81.

⁷⁴ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 271.

olabilir. Önemli olan mağdurun bu tehditten haberi olması ve tehdidin bilincine varmasıdır.⁷⁵

Tehdit bildiriminin muhataba yöneltildiği sırada mutlaka mağdurun huzurda olmasına gerek yoktur. Bildirim, tehdidin mağdura sonradan ulaşmasını sağlayacak bir araçla veya üçüncü bir kişi aracılığıyla da yapılabilir. Fail ile üçüncü kişi iştirak iradesiyle hareket ediyorsa her ikisi de tehdit suçunu işlemiş sayılacaktır.⁷⁶

Üçüncü kişi vasıtasıyla işlenen tehdit suçunda failin, gerçekleştireceğinden bahsettiği kötülüğü mağdura bildirme kastının olması gerekmektedir. Fail tehdit içeren ifadelerini mağdura ulaştırmak için üçüncü bir kişiye aktarıyorsa suç oluşacaktır. Fakat bir kimsenin, muhataba ulaştırma kastı olmadan tehdit içeren soyut beyanlarda bulunması, üçüncü kişinin de muhataba tehdit bildirimini ulaştırmış olması durumunda; bildirim gerçekleştirenin kastı olmadığı için suçun oluşmadığının kabulü gerekir.⁷⁷

Ancak fail, üçüncü kişiden tehdit bildirimini mağdura iletmesini açıkça istememiş olsa da; üçüncü kişi ile mağdurun yakınlığı dikkate alındığında, tehdidin mağdura iletilmesinin kaçınılmaz olması durumunda failin, tehdit bildirimini mağdura ulaştırma kastının olduğu düşünülebilir. Böyle bir durumda somut olayın özel-

⁷⁵ Çınar, s. 63.

⁷⁶ Tezcan/Erdem/Önok, s. 352.

⁷⁷ Tezcan/Erdem/Önok, s. 352.; “...Katılan tarafından birçok kez silahlı tehdide maruz kaldığını, şikayetçi olmasına rağmen takipsizlik kararı verildiğini belirten ve halen tehdit altında bulunduğunu düşünen sanığın, Ortaklı Jandarma Karakoluna verdiği dilekçesinde, katılanın evindeki silahın alınmasını ve hayati tehlikesi bulunduğundan dolayı kendisine koruma tahsis edilmesini istediği, aksi takdirde kendisini korumak için silah temin etmek zorunda kalacağını, kendisinin gerekirse katılanın peşine düşüp affetmeyeceğini ve vuracağını ifade eden sözlerinin; şikayette bulunduğu kişinin kendisine yapacağını düşündüğü kötülüklerin engellenmesi amacına dayalı olduğu ve dilekçenin verildiği makam itibarıyla de yakınma niteliğinde olup sözleri iletme kastının bulunmadığının anlaşılması karşısında...” Yarg. 4. CD., 09.03.2015, 42068/24134. (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2014-42068-k-2015-24134-t-09-03-2015-tehdit-su-199-u/1455230/>, 18.10.2015)

liklerine göre bildirme kastının olup olmadığı değerlendirilmelidir. Örneğin; failin, mağdurun babasının yanına gidip, istediğini yapmazsa mağduru öldüreceğini beyan etmesi durumunda, fail açıkça “*Git oğluna söyle!*” dememiş olsa bile tehdidin iletilmesi kastı olduğu kabul edilebilir. Yargıtay’ın bu yönde kararları bulunmaktadır.⁷⁸

Tehdidin konusunu oluşturan saldırının, zararın veya kötülüğün gerçekleşip gerçekleşmemesi, failin bunu gerçekten isteyip istememesinin herhangi bir önemi yoktur. Önemli olan mağdurun, failin bildirdiği kötülüğü işleyeceğine dair bir kanaatinin oluşmasıdır. Böyle bir kanaatin oluşması durumunda suç işlenmiş olacaktır.⁷⁹

Tehditte, mağdurun failin isteğini yerine getirmemesi halinde, gerçekleştireceği bildirilen kötülüğün failin iradesi dâhilinde olması gerekmektedir. Yani gerçekleştirileceği bildirilen kötülük ya bizzat fail tarafından ya da onun inisiyatifinde bir üçüncü kişi tarafından işlenecek olmalıdır. Örneğin; “*Bir adım daha yaklaşırsan yukarıdaki keskin nişancı seni vuracak!*” şeklinde bir ifade tehdit suçunu oluştururken; “*Eğer istediğim parayı vermezsen evine yıldırım düşürürüm!*” gibi bir cümle

⁷⁸ **Tarhan**, s. 34.; “...dava dosyasının incelenmesinde, sanığın, tanık A. E. H. ’nun telefonunu aradığı, mağdur N. C., katılan K. A. hakkında tehdit ve hakaret içeren sözler söylediği, konuşmalar sırasında tanığın telefonun hoparlörünü açtığı, yanında bulunan mağdur N., katılan K. ve K. ’ın ismi belli olmayan kızının konuşmaları duyduğu, K. ’ın kızının da konuşmayı telefonuna kaydettiği olayda; sanığın, konuşmalar sırasında mağdur, katılan ve katılanın kızının da kendisini dinlediğini bilmediği, aksi bir iddianın da ileri sürülmediği, sanığın sadece tanık A. E. ile konuştuğu zannı ile hareket ettiği olayda; hakaret suçu açısından ihtilat ögesinin, tehdit suçu açısından ise iletme kastının ne şekilde oluştuğu açıklanmadan her iki suçtan da mahkumiyet kararları verilmesi...” **Yarg. 4. CD., 16.03.2015, 7212/24619.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2013-7212-k-2015-24619-t-16-03-2015-tehdit-ve-hakaret-su-199-u/1460495/>, 18.10.2015)

⁷⁹ **Koca/Üzülmez**, s. 352.

tehdit kapsamına girmeyecektir. Çünkü yıldırım düşmesi ne failin ne de bir üçüncü kişinin iradesi dâhilinde değildir.⁸⁰

Ancak failin gerçekleştireceğini bildirdiği kötülüğün, failin imkân ve iktidarında olmaması durumunda dahi mağdur, bildirilen kötülüğün failin iradesi dâhilinde olduğu kanısına varmış olabilir. Bu durumda mağdurun iç huzuru bozulmuş, karar verme ve hareket etme hürriyeti kısıtlanmış olacağı için suçun oluştuğu kabul edilmelidir. Ayrıca tehdidin konusunun failin imkân ve iktidarında olup olmadığının araştırılmasına gerek yoktur.⁸¹

Tehdidin konusunun gelecekte gerçekleşecek bir kötülük olması gerekmektedir. Eğer gelecekte meydana gelecek bir kötülükten bahsedilmiyorsa tehdit suçu oluşmaz. Örneğin; “*Kardeşime bir tokat atmış olsaydın seni öldürürdüm!*” cümlesinde tehdit yoktur. Çünkü gelecekte meydana gelecek kötülük yoktur.⁸²

Failin söz ve hareketi uyarı niteliğinde ise, ne kadar ağır olursa olsun tehdit suçunu oluşturmaz. Tehditte fail, gelecekte kendi iradesi dâhilinde gerçekleşeceğini bildirdiği bir kötülük ile mağdurun irade hürriyetine müdahale etmektedir. Ancak uyarıda, her ne kadar ağır olsa da bir davranışın doğuracağı sonuçlardan bahsedilmektedir. Burada uyarıyı yapanın, muhatabın irade hürriyetini kısıtlayarak kendi isteği doğrultusunda davranmasını sağlamak gibi bir amacı olmadığı gibi uyarılan husus da uyarıyı yapanın iradesi dâhilinde değildir. Örneğin; “*Bu bozuk paraşütle*

⁸⁰ **Abdurrahman Sakar**, Tehdit Suçu, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır, 2009, s. 42-43.; **Taneri**, s. 43-44.; **Doğan Soyaslan**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Yetkin Yayınları, Güncelleştirilmiş 10. Baskı, Ankara, 2014, s. 279.

⁸¹ **Sözüer**, s. 130.

⁸² **Soyaslan**, s. 279.

buradan atlarsan ölürsün.” cümlesinde söyleyen kişinin muhatabı uyarmak istediği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bu cümle tehdit suçunu oluşturmaz.⁸³

Uyarı ve tehdit arasındaki fark birçok zaman olaya ilk bakıldığında anlaşılamamaktadır. Ancak burada önemli olan failin kullandığı kelimeler değil, bu kelimelerin açıklanış biçimi ve somut olayda bu kelimelerin ifade ettiği anlamdır. Fail, mağduru uyarıyor gibi görünse de; kendisinin oluşturmuş olduğu olumsuz bir durum için bu uyarıyı yapıyor olabilir. Örneğin; failin, mağdurun kendi evine girmesini engellemek için evinin kapısına elektrikli bir düzene kurduktan sonra *“Kapıyı açmaya çalışırsan elektrik çarpar ve ölürsün.”* ifadesini kullanması durumunda tehdit suçu oluşacaktır. Her ne kadar ilk bakıldığında uyarı cümlesi gibi gözükse de aslında fail mağduru tehdit etmektedir.⁸⁴

Mağdura TCK’nun 106. maddesi kapsamında zarar verileceğinin veya saldırıda bulunulacağının bildirilmesi suçun oluşması için yeterlidir. Ayrıca bu bildirimin mağdurda nasıl bir infial yarattığının incelenmesi gerekmez. Diğer bir deyişle, failin suç sayılabilmesi için mağdurun iç huzurunun bozulması şart değildir. Zira tehdit bir tehlike suçudur.⁸⁵

Yargıtay eski tarihli bazı kararlarında tehdidin, mağdurun karar verme ve serbest hareket etme özgürlüğünü kısıtlaması, iç huzurunu bozması ve onu endişeye düşürmesi gerektiğini ve failin sözlerinin mağdurda ciddi bir korku yaratmaması ve

⁸³ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 271.; Koca/Üzülmez, s. 351.

⁸⁴ Önder, Özel Hükümler, s. 43.; Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s 271.

⁸⁵ Tarhan, s. 28.; Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 271.

sonuç almaya elverişli olmaması durumunda suçun gerçekleşmeyeceğini belirtmiştir.⁸⁶

Ancak Yargıtay yeni tarihli bazı kararlarında mağdurun iç huzurunun bozulmuş olmasını ve tehdit fiilinin mağdurda ciddi bir korku yaratmış olmasını tehdit suçunun oluşabilmesi için şart olarak aramamaktadır.⁸⁷

Kanaatimizce tehdit suçu, suçun gerçekleşmesi için, kanun koyucunun ayrıca bir neticenin gerçekleşmesini aramaması sebebiyle soyut tehlike suçu olduğundan, tehdit fiili neticesinde mağdurun ayrıca korkup korkmadığının veya iç huzurunun bozulup bozulmadığının araştırılmasına gerek yoktur. Gerçekleştirilen tehdit fiilinin, normal algılama düzeyine sahip bir insanı korkutabilecek seviyede olması yeterlidir. Bu konuda objektif ölçütlerin nazara alınmasını gerektiren sebep, kişilerin korktuğu şeylerin veya korku eşiklerinin farklı olabilmesidir. Örneğin; güçsüz bir fiziksel yapıya sahip olan failin sarf ettiği “İstediğimi yapmazsan seni döveceğim!”

⁸⁶ “...Tehdit mağdurun karar verme ve serbest hareket etme özgürlüğünü kısıtlamalı, iç huzurunu bozmalı, onu endişeye düşürmelidir. Failin sözleri, mağdur üzerinde ciddi bir korku yaratmıyorsa, sonuç almaya elverişli, yeterli ve uygun değilse, tehdit suçunun oluştuğu ileri sürülemez. Mağdur ve içinde bulunduğu ortam da nazara alınıp bu değerlendirme yapılmalıdır....” **Yarg. CGK, 20.10.1998, 252/319.** (<http://legalbank.net/belge/y-cgk-e-1998-2-252-k-1998-319-t-20-10-1998-yargitay-ceza-genel-kurulu-karari/514066>, 09.10.2015).

“...Tehdit, mağdurun karar verme ve serbest hareket etme özgürlüğünü kısıtlamalı, iç huzurunu bozmalı, onu endişeye düşürmelidir. Tehdit suçunu oluşturan eylem, mağdur üzerinde ciddi korku yaratmalı, sonuç almaya elverişli, yeterli ve uygun bulunmalıdır....” **Yarg. CGK, 17.12.1996, 8-264/287.** (<http://legalbank.net/belge/y-cgk-e-1996-8-264-k-1996-287-t-17-12-1996-yargitay-ceza-genel-kurulu-karari/513917/>, 09.10.2015)

⁸⁷ “Tehdit fiili, kişinin ruh dinginliğini bozan, iç huzurunu, bilinç ve irade özgürlüğünü ihlal eden bir olgudur. Fiilin mağdur üzerinde ciddi bir korku yaratabilmesi açısından sonuç almaya objektif olarak elverişli, yeterli ve uygun olması gerekir. Ayrıca tehdidin somut olayda muhatap üzerinde etkili olması şart değildir. Bu nedenle mağdurun korkup korkmadığının araştırılması gerekmez.” **Yarg. 4. CD., 19.03.2015, 10897/24933** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2013-10897-k-2015-24933-t-19-03-2015-tehdit-sucu/1465496/>, 09.10.2015).

“Fiilin mağdur üzerinde ciddi bir korku yaratabilmesi açısından sonuç almaya objektif olarak elverişli, yeterli ve uygun olması gerekir. Ayrıca tehdidin somut olayda muhatap üzerinde etkili olması şart değildir. Bu nedenle mağdurun korkup korkmadığının araştırılması gerekmez.” **Yarg. 4. CD., 03.10.2006, 18967/14730.** (Necati Meran, Açıklamalı ve İçtihatlı Yeni Türk Ceza Kanunu, Seçkin Yayınevi, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Bası, Ankara, 2007, s. 561.)

cümlesi bir dünya boks şampiyonunu korkutmazken, alelade bir kişiyi fazlasıyla korkutabilir.

Eğer tehdit fiilinin elverişliliği değerlendirilirken subjektif mülahazalarla hareket edilirse, her olay için fiilin korkutucu olup olmadığının tespiti oldukça zor olacaktır. Ayrıca yapılacak olan bu tespitin ne kadar sağlıklı olacağı da tartışmalıdır. Subjektif ölçütlerle değerlendirildiğinde, yukarıdaki örnekte bahsedilen dünya boks şampiyonunun her ne kadar böyle bir tehditten korkması beklenmese de, imkânsız değildir. Ancak objektif olarak değerlendirildiğinde failin kullandığı bu cümle iç huzuru bozmaya elverişli bir tehdit cümlesidir. Dolayısıyla karar verme ve hareket etme hürriyetinin daha etkin bir şekilde korunabilmesi için salt subjektif ölçütler yerine daha çok objektif ölçütlerin kullanılmasının yerinde olacağı kanaatindeyiz.⁸⁸

Ancak Yargıtay, her ne kadar tehdit bildirimi neticesinde mağdurun iç huzurunun bozulmuş olmasını bir şart olarak incelemese de; gerçekleştirilen fiilin, somut olayın özelliklerine göre mağduru korkutmaya elverişli olup olmadığının araştırılması gerektiğini belirtmektedir.⁸⁹

⁸⁸ Aşağıdaki Yargıtay kararı incelendiğinde; tehdidin elverişliliğinin subjektif ölçülerle değerlendirilmesinin sakıncalı olduğu, böyle bir durumda her olay için tehdidin mağdurun iç huzurunu bozmaya elverişli olup olmadığının belirlenmesinin çok güç olduğu yönündeki görüşümüzün isabetli olduğu düşünülmelidir. Zira mağdurun hayatına yönelik açık bir tehdit içeren bir ifade bile subjektif ölçütlerle değerlendirildiğinde, elverişlilik koşulunun oluşmadığı yönünde bir kanaate sebep olabilmektedir. “... “Seni vurmazsam beni bu cezaevinden göndermeyecekler, seni vuracağım” diyerek tehditte bulunduğu ,..... cezaevi koşullarında gerekli güvenlik önlemlerin de yeterince bulunmakla tehdit konusu eylemin katılan üzerinde, ruh dinginliğini bozan, iç huzurunu, bilinç ve irade özgürlüğünü ihlal eden bir olgu olmadığı, serbest hareketli suçlardan olan tehdit suçunun katılan üzerine ciddi bir korku ve endişe yaratabilecek yeterlilik ve elverişlilikte olmadığı kabul edilerek sanık hakkında üzerine atılı bulunan tehdit suçundan beraat kararı verilmesi, usul ve yasaya aykırı görüldüğünden...” **Yarg. 4. CD., 12.03.2015, 3577/24511.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2015-3577-k-2015-24511-t-12-03-2015-tehdit-su-199-undan-kamu-davasi-a-199-ilmasi/1454668/>, 18.10.2015)

⁸⁹ “Sanıkların “karnınızı deşeriz, sizi öldüreceğiz” biçimindeki sözleriyle katılanları tehdit ettiği kabul edildiği halde, öfkenin suç kastını kaldıran bir etkisinin bulunmadığı, bir tehlike suçu olan tehdidin, bu suçla korunan hukuki yararı ihlal etmeye objektif olarak elverişli (ciddi) olmasının yeterli olduğu, ayrıca katılanlar üzerinde korkutucu etki yaratmasının aranmadığı gözetilerek, tehdit suçunda olgusal bir sorun olan tehdidin ciddi olup olmadığı, eylemin işlendiği ortama, olaya özgü

5237 sayılı TCK'nun 106. maddesinde açıkça belirtilmemiş olsa da, tehdit suçu işlenirken gerçekleştirileceği bildirilen saldırının haksız bir saldırı olması gerekmektedir. Zira hukuk düzeninin kişiye tanıdığı bir hak veya yetkinin kullanılacağına karşı tarafa bildirilmesi tehdit suçunu oluşturmaz. Örneğin; bir tacir tarafından muhataba, kesilen fatura tutarının ödenmesi gerektiği, aksi halde icra takibi veya dava yoluna başvurulacağının bildirilmesi durumunda suç oluşmayacaktır.⁹⁰

Her ne kadar fail tarafından gerçekleştirileceği bildirilen saldırının, haksız olması gerekse de; ceza hukuku açısından suç sayılması veya özel hukuk açısından negatif bir neticesi olması şart değildir. Tehdide konu olan haksız saldırı bildirimi suç teşkil etmese de mağdurun iç huzurunu bozup onu korkutabilir. Örneğin; *“Eğer istediğimi yapmazsan, aیلenden gizlediğın bu ilişkiyi annene ve babana söyleyeceğim!”* cümlesindeki gibi failin, muhatabın bir yanlışını anne ve babasına söylemesi suç teşkil etmemektedir. Fakat bunun yapılacağı bildirilerek mağdurun iç huzuru bozularak, failin istediği yönde hareket etmesi amaçlanmıştır. Böyle bir durumda tehdit suçunun işlendiği kabul edilmelidir.⁹¹

Tehdit, doğrudan doğruya mağdura yönelik olabileceği gibi, onun yakınlarına yönelik de olabilir. Her iki durumda da mağdurun iç huzuru bozularak karar verme ve hareket etme hürriyeti kısıtlanacaktır. Zira bir kişiye kendisine bir zarar

koşullara, tarafların bedensel ve ruhsal durumlarına göre, tehdit edici sözün gerçekleşme olasılığı ve katılanların iradesini etkileme derecesi ölçüleri içinde tartışılıp değerlendirilerek, sonuca varılması yerine, salt tartışma sırasında öfkeyle (fevren) söylendiği için kasıt ögesi bulunmadığı biçimindeki önceden varsayımsal bir kabule dayanılarak yasal temelden yoksun gerekçeyle beraat hükmü kurulması...” **Yarg. 2. CD., 19.03.2009, 17471/14214.** (<http://legalbank.net/belge/y-2-cd-e-2008-17471-k-2009-14214-t-19-03-2009-tehdit-sucu/594327>, 18.10.2015)

⁹⁰ **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 350.

⁹¹ **Gökhan Taneri**, Tehdit ve Hakaret, Bilge Yayınevi, 1. Baskı, Ankara 2014, s. 42.

verileceğinin bildirilmesiyle, bir yakınına zarar verileceğinin bildirilmesi arasında irade serbestisini etkilemek açısından bir fark yoktur.⁹²

Her ne kadar ETCK’nda tehdidin, mağdurun yakınlarına yöneltilmesi durumunda da suçun oluşacağı açıkça düzenlenmiş olmasa da öğretide ve Yargıtay kararlarında⁹³ mağdurun yanı sıra onun anne-babası, kardeşi ve çocuğu gibi yakınlarına yönelik tehditlerin de bu suçu oluşturduğu kabul ediliyordu.⁹⁴

Bu husus, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda “*kendisinin veya yakınının*” denilmek suretiyle açıkça belirtilmiştir. Böylece mağdurun yakınlarına yönelik bir saldırı veya zarar bildirimi de suçun oluşmasına neden olacaktır. Bu durumda önemli olan, mağdurun yakınlarına yönelik yapılan tehdidin, mağdurun iç huzurunu bozarak karar verme ve hareket etme hürriyetini engelleyecek nitelikte bulunmasıdır.⁹⁵

Madde metninde, “yakın” kavramının içerisine kimlerin girdiği açıkça belirtilmemiştir. Gerekçede, “*Tehdit konusu kötülük, mağdura değil de bir üçüncü şahsa yönelik olabilir. Ancak bu durumda mağdur ile üçüncü kişi arasında belli bir akrabalık, yakınlık ilişkisi mevcut olmalıdır.*” denilmiştir.⁹⁶ Kanaatimizce burada bahsedilen “akrabalık” deyiimi, kanun koyucunun aradığı yakınlığın sadece akrabalıkla sınırlı olduğu şeklinde anlaşılmamalıdır. Burada kanun koyucu akrabalığı, yakınlığın bir çeşidi olarak zikretmiştir.

⁹² Bakıcı, s. 719.

⁹³ “...Tehdidin dolaylı da olsa mutlaka hedef alınan kişinin şahsına yönelmesi zorunlu değildir. Yakınlarına yönelen bu eylemin mağdura duyurulması ve onu endişeye düşürecek nitelikte olması yeterlidir...” Yarg. CGK., 17.12.1973, 1-271/822. (Çınar, s. 60.)

⁹⁴ Ali Parlar/Muzaffer Hatipoğlu, 5237 sayılı TCK’da Özel ve Genel Hükümler Açısından Asliye Ceza Davaları, Adalet Yayınevi, Ankara 2007, s. 188.; Çınar, s. 68.; Üzülmöz, Tehdit, s. 89.

⁹⁵ Çınar, s. 68.

⁹⁶ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Gerekçeli Ceza Kanunları, s. 144.

Dolayısıyla “yakın” kavramından, tehdide maruz kalanın akrabalarının yanı sıra kendisine zarar verilmesinden etkileneceği, bunu istemeyeceği derecede yakınlık duyduğu herhangi bir kişi anlaşılmalıdır. Örneğin; mağdurun nişanlısı, maddede bahsedilen “yakın” kavramına girecektir. Buna göre yakınlık ilişkisinin olup olmadığı her somut olayın özelliklerine göre ayrıca değerlendirilecektir.⁹⁷

1.1.2. FAİL

Ceza kanunlarında tanımlanan suçlar kural olarak herkes tarafından işlenebilirler. Kanuni tanımında faille bağlantılı olarak “*kişi, kimse, bir kimse, her kim*” gibi ifadelerin kullanıldığı suçlar, bu nitelikte suçlardır.⁹⁸

Madde metninde “..... tehdit eden kişi...” denildiği için tehdit suçu, fail yönünden bir özellik göstermemektedir. Bu suçu herhangi bir kimse işleyebilir.⁹⁹

765 sayılı TCK’nun 251. maddesinde bir kamu görevlisinin vazife esnasında suç işlemesi durumunda verilecek cezanın artırılacağını düzenlemekteydi.¹⁰⁰ Ancak 5237 sayılı TCK’nda bu maddeye karşılık gelebilecek herhangi bir düzenleme bulunmadığından, tehdit suçunun bir kamu görevlisi tarafından vazife esnasında işlenmesi durumunda verilecek ceza artırılmayacaktır.¹⁰¹

⁹⁷ **Üzülmez**, Tehdit, s. 89.; **Taneri**, s. 45.

⁹⁸ **İzzet Özgenç**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayınevi, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 3. Bası, Ankara, 2008, s. 190.

⁹⁹ **Çınar**, s. 54.; **Necati Meran**, Hürriyetten Yoksun Bırakma, Tehdit, Şantaj, Konut Dokunulmazlığını Bozma, Seçkin Yayınevi, 1. Baskı, Ankara, 2014, s. 19.

¹⁰⁰ 765 sayılı TCK’nun 251. maddesinde: “*Bir memur vazife esnasında bir kimse aleyhine bir cürüm işlerse kanunda yazılı olmıyan hallerde o cürme kanunen terettüp eden ceza üçte birden yarısına kadar artırılır.*” denilmekteydi.

¹⁰¹ **Tarhan**, s. 40.; **Meran**, Tehdit-Şantaj, s. 19.

Ancak kamu görevlisi tehdit suçunu işlerken kendisine vazifesi gereği verilmiş araç ve gereçleri kullanırsa TCK'nun 266. maddesi gereğince verilecek ceza artırılabacaktır.¹⁰²

Ceza kanunları uyarınca cezalandırılabilir bir fiil ancak bir insan tarafından gerçekleştirilebilir. Dolayısıyla ceza hukukunda tüzel kişiler suç faili olamazlar.¹⁰³ Zira ceza sorumluluğunun söz konusu olabilmesi için fiil ile fail arasında psikolojik bir bağ kurulabilmesi gerekir ki; bu ancak gerçek kişilerde olabilir.¹⁰⁴

Tehdit suçunun işlenmesi neticesinde bir tüzel kişiliğin lehine bir faydanın elde edilmesi durumunda TCK'nun 111. maddesi gereğince tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirleri uygulanacaktır.¹⁰⁵

1.1.3. MAĞDUR

Mağdur, suçtan zarar gören kimse olarak tanımlanmıştır.¹⁰⁶ Katoğlu, suçun mağdurunu *“suçun mağduru ya da pasif süjesi, ceza normu tarafından korunan, suç fiili ile ihlal olunan varlık ya da menfaatin hamilidir.”* şeklinde tanımlamıştır.¹⁰⁷

Tehdit suçu açısından mağdur, *“kendisine yöneltilen tehdit fiiliyle, iç huzuru ve güvenlik duygusu zedelenerek, karar verme ve hareket hürriyeti kısmen veya tamamen engellenen kimse”*dir.

¹⁰² TCK'nun 266. maddesinde: *“Görevi gereği olarak elinde bulundurduğu araç ve gereçleri bir suçun işlenmesi sırasında kullanan kamu görevlisi hakkında, ilgili suçun tanımında kamu görevlisi sıfatı esasen göz önünde bulundurulmamış ise, verilecek ceza üçte biri oranında artırılır.”* denilmektedir. **Üzülmaz**, Tehdit, s. 96.

¹⁰³ **Üzülmaz**, Tehdit, s. 95.

¹⁰⁴ **Muzaffer Yasin Aslan**, Türk Hukukunda Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu, ABD., Yıl:2010, Sayı:2, s. 240-241.

¹⁰⁵ **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Özel Hükümler, s. 388.; **Taneri**, s. 38.

¹⁰⁶ **Yılmaz**, s. 549.

¹⁰⁷ **Tuğrul Katoğlu**, Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının Sınırları, AÜHFD, Yıl:2012, Cilt:61, Sayı:2, s. 661.

Tehdit suçunun mağduru herkes olabilir. Madde metninde “*bir başkasını*” denilmek suretiyle suçun mağdurunun “*herkes*” olabileceği açıkça belirtilmiştir. Ancak mağdurun belirli bir kişi ya da kişiler olması gerekir. Muhatabı belli olmayan tehdit fiilleri tehdit suçunu oluşturmayacaktır.¹⁰⁸

Ancak belirli olmayan kimselerden müteşekkil kitlelere yönelik tehdit eylemleri, diğer koşulları da gerçekleştiği takdirde TCK m. 213’de düzenlenen halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit suçu kapsamında değerlendirilmelidir. Nitekim 213. maddede; “*halk arasında endişe, korku ve panik yaratmak amacıyla hayat, sağlık, vücut veya cinsel dokunulmazlık ya da malvarlığı bakımından alenen tehditte bulunan kişi*”nin cezalandırılacağı hükme bağlanmıştır.¹⁰⁹

Yine suçtan zarar gören ile mağdur kavramları da birbirine karıştırılmamalıdır. Örneğin; kasten öldürme suçunda mağdur hayatına son verilen kişi iken, suçtan zarar gören onun yakınlarıdır.¹¹⁰ Her suçun bir veya birkaç gerçek kişi olmak üzere mağduru vardır. Tüzel kişiler, suçun mağduru olamazlar. Tüzel kişiler, ancak bir suçun işlenmesinden zarar gören sıfatını alabilirler.¹¹¹

Tehdit suçunda mağdurun, tehdidi algılayabilecek yeterlilikte olması gerekmektedir. Tehdidi algılayamayacak kadar küçük yaşta olan kişilere ve ruhsal ve-

¹⁰⁸ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 273.

¹⁰⁹ Çınar, s. 59-60. Bu düzenlemenin 765 sayılı TCK’nda karşılığı olan 312/a. maddesi “*Hayat, sağlık veya mal bakımından halk arasında endişe, korku, panik yaratmak amacıyla alenen tehditte bulunanlara iki yıldan dört yıla kadar hapis ve üç milyon liradan on milyon liraya kadar ağır para cezası verilir.*” şeklindedir.

¹¹⁰ Özgenç, Genel Hükümler, s. 209.

¹¹¹ Ünver, s. 142.; Özgenç, Genel Hükümler, s. 209.

ya fiziksel nedenlerden dolayı algılama yeteneği bulunmayanlara karşı tehdit suçu işlenemez.¹¹²

Ancak tehdit fiili, bu kişilerin yakınlarının iç huzurunu bozarak karar verme ve hareket etme hürriyetlerini engelleyecek nitelikte ise, mağdurun yakınlarına karşı tehdit suçu söz konusu olabilir.¹¹³ Nitekim Yargıtay'ın bu doğrultuda kararları bulunmaktadır.¹¹⁴

Örneğin; görme engelli bir kişiye çeşitli şekiller aracılığıyla tehdit yöneltilmesi durumunda suç gerçekleşmeyecektir. Meğerki üçüncü bir kişi tarafından çizilen şekillerin tehdit içerdiğinin görme engelli kişiye bildirilerek, kişi tehdidin varlığından haberdar edilsin. Çünkü görme engelli bir kişinin böyle bir tehdidin varlığından haberdar olması durumunda iç huzuru ve güvenlik duygusu zedelenecektir.

Failin, mağdurun iç huzur ve sükûnunu bozarak, karar verme ve hareket etme hürriyetini etkilemek amacıyla, mağdurun yakınlarına TCK m. 106 kapsamına giren bir tehdit yöneltmesi durumuyla, mağdura ve yakınlarına aynı tehdidi yöneltmesi durumu birbirinden farklıdır.

Birinci durumda fail sadece mağdurun iç huzur ve güvenlik duygusuna zarar vererek karar verme ve hareket etme hürriyetini ihlal ederken; ikinci durumda hem mağdurun hem de yakınlarının –ki bu durumda “yakınları” diye ifade ettiğimiz kimseler de suçun mağduru olmaktadır– karar verme ve hareket etme hürriyetini ihlal etmektedir. Birinci duruma “İstediğim parayı getirmezsен çocuğunu öldürü-

¹¹² Tarhan, s. 39.; Soyaslan, s. 280.

¹¹³ Tarhan, s. 39.

¹¹⁴ “... Tehdidin dolaylı da olsa mutlaka hedef alınan kişinin şahsına yönelmesi zorunlu değildir. Yakınlarına yönelen bu eylemin mağdura duyurulması ve onu endişeye düşürecek nitelikte olması yeterlidir...” Yarg. CGK., 17.12.1973, 1-271/822. (Osman Yaşar, Uygulamada ve Öğretide Asliye Ceza Davaları, Ankara, 1997, s. 129.)

rüm!” cümlesi, ikinci duruma da “*İstediğim parayı getirmezsensiz hepinizi öldürürüm!”* cümlesi örnek gösterilebilir.

Öğretide, mağdurun bu şekilde birden fazla kişi olması durumunda mağdur sayısının suç oluşacağı görüşünü savunanlar olduğu gibi¹¹⁵; eylemin tek suç kabul edilmesi gerektiği görüşünü savunanlar da olmuştur.¹¹⁶

Kanaatimizce mağdurun birden fazla kişi olması durumunda TCK m. 43/2 hükmü uygulanarak fiilin aynı neviden fikri içtima kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.¹¹⁷

765 sayılı TCK. döneminde 273. madde sebebiyle tehdit suçunun mağdurunun memur olması ve görevi nedeniyle tehdit edilmiş olması durumunda faile verilecek ceza artırılmaktaydı.¹¹⁸

5237 sayılı TCK’nda tehdidin, bir kamu görevlisine görevini yapmasını engellemek için yöneltildiği durumunda 5237 sayılı TCK’nun 265. maddesinde düzenlenen “görevi yaptırmamak için direnme suçu” işlenmiş olacaktır.¹¹⁹

¹¹⁵ Çınar, s. 61.

¹¹⁶ Tarhan, s. 39.

¹¹⁷ TCK m. 43: “(1) Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda, bir cezaya hükmedilir. Ancak bu ceza, dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırılır. Bir suçun temel şekli ile daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli şekilleri, aynı suç sayılır. Mağdur belli bir kişi olmayan suçlarda da bu fıkra hükmü uygulanır. (2) Aynı suçun birden fazla kişiye karşı tek bir fikle işlenmesi durumunda da birinci fıkra hükmü uygulanır.” şeklindedir.

¹¹⁸ ETCK m. 273’ün YTCK’nda karşılığı olarak m. 125/3-a olarak belirtilmiştir. Bu maddede hakaret suçu düzenlenmiş olup hakaretin bir kamu görevlisine görevinden dolayı yapılması durumunda cezanın alt sınırının bir yıldan az olamayacağı belirtilmiştir. Bkz. **Kayihan İçel/Yener Ünver/Hakan Hakeri**, Karşılaştırmalı Ceza Hukuku Yasaları, Beta Yayınları, 7. Bası, İstanbul, 2011, s. 746.

¹¹⁹ TCK’nun 265. maddesinde: “(1) Kamu görevlisine karşı görevini yapmasını engellemek amacıyla, cebir veya tehdit kullanan kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Son olarak şunu da belirtmek gerekir ki; cinsel saldırı suçunun TCK m. 102/2 anlamında nitelikli hallerinin eşe karşı da işlenebilen suçlardan olması nedeniyle cinsel dokunulmazlığa yönelik bir saldırı gerçekleştirileceğinden bahisle tehdit eyleminde failin eşinin de suçun mağduru olabileceği kabul edilmelidir.¹²⁰

1.1.4. SUÇUN KONUSU

Öğretide kimi yazarlar “*suçun konusu*” kavramını kullanırken¹²¹; kimi yazarlar da “*suçun maddi konusu*” kavramını kullanmaktadır. Suçun maddi konusu kavramını tercih eden yazarlar, suçla korunan hukuki değere karşılık olarak “*suçun hukuki konusu*” kavramını kullanmaktadırlar.¹²²

Öğretide suçun konusu farklı şekillerde tanımlanmıştır. Bu tanımlar birbirine yakın olmakla beraber hemen hemen her tanımın ortak noktası suçun mutlaka bir konusunun bulunması gerektiğidir. Ancak konusuz suç olabileceğini iddia eden yazarlar da olmuştur.¹²³

(2) Suçun yargı görevi yapan kişilere karşı işlenmesi halinde, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) Suçun, kişinin kendisini tanımıyacak bir hale koyması suretiyle veya birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi halinde, verilecek ceza üçte biri oranında artırılır.

(4) Suçun, silahla ya da var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(5) Bu suçun işlenmesi sırasında kasten yaralama suçunun neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinin gerçekleşmesi durumunda, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.” şeklindedir.

¹²⁰ Tarhan, s. 40.

¹²¹ Bkz. Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, 14. Baskı, s. 273.; Necati Meran, Yeni Türk Ceza Kanununda Kişilere Karşı Suçlar, Seçkin Yayınevi, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Ankara 2008, s. 400.; Koca/Üzülmez, s. 350.

¹²² Bkz. Süleyman Özar, Türk Ceza Kanunu’nun Sistematiğine İlişkin Kritik Notlar, Ankara Barosu Dergisi, 2006-3, s. 98.; Faruk Erem, Suçun Konusu ve Hümanist Doktrin, AÜHFD., Yıl: 1968, Cilt:25, Sayı:1, s. 12.; Toroslu, Suçun Hukuki Konusu, s. 199.; Ünver, s. 125.; Hafizoğulları/Özen, s. 176.

¹²³ Bkz. Toroslu, Suçun Hukuki Konusu, s. 190.; Ünver, s. 144.

Fakat bu yazarlar konusu olmayan suçlara ilişkin olarak başka bir açıklamada bulunmamaktadırlar. Başka bir ifadeyle, adı geçen yazarlar konusu olmayan suçlarla ilgili olarak örnek göstermemektedirler.¹²⁴

Suçun konusu ya da başka bir deyişle suçun maddi konusu öğretide, “*üzerinde suçun meydana geldiği insan veya şey*”¹²⁵, “*hareketin yöneldiği kişi ya da şey*”¹²⁶, “*eşya veya şahsın fiziki, maddi yapısı*”¹²⁷ olarak tanımlanmaktadır.

Kanaatimizce suçun konusu ile ilgili “*ceza kanunlarında suç olarak belirlenmiş icrai veya ihmali herhangi bir davranışın yöneldiği ve suçla korunan hukuki değer ihlal neticesinin üzerinde tezahür ettiği maddi veya manevi şey*” şeklinde bir tanım yapılabilir.

Tehdit suçunun konusu, tehdidin yöneldiği kişi olan mağdurun iç huzuru, güvenlik duygusu ve iradi hareket serbestisidir.¹²⁸

Bazı suçlarda suçun konusu ile mağdur iç içe olmakla birlikte aynı şeyler değildir. Örneğin; kasten yaralama suçunda mağdur yaralanan kişidir, suçun konusu ise bu kişinin vücududur. Hakaret suçunda mağdur, hakaret edilen kişidir, suçun konusu ise bu kişinin şerefidir.¹²⁹

Suçun konusu üzerindeki etkisi itibarıyla suçlar, “*tehlike suçları*” ve “*zarar suçları*” olarak ikiye ayrılmaktadır. Zira ceza kanunları uyarınca cezalandırılabilir bir fiil, suçun konusu üzerinde zarar meydana getirir veya zarar tehlikesi oluştu-

¹²⁴ Bu konuda bkz. **Özgenç**, Genel Hükümler, s. 205.

¹²⁵ **Faruk Erem/Ahmet Danışman/Mehmet Emin Artuk**, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Bası, Ankara, 1997, s. 236.

¹²⁶ **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Genel Hükümler, s. 280.

¹²⁷ **Özgenç**, Genel Hükümler, s. 205.

¹²⁸ **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Genel Hükümler, s. 273.; **Üzülmez**, Tehdit, s. 94.

¹²⁹ **Özgenç**, Genel Hükümler, s. 206.

rur. Buna göre zarar suçlarında, suçun konusu üzerinde bir zarar gerçekleşmektedir. Tehlike suçlarında ise; kanun koyucu bazı fiillere daha zarar ortaya çıkmadan müdahale etmeyi gerekli gördüğünden, zarar tehlikesinin meydana gelmesi yeterlidir. Örneğin; TCK 81. maddede düzenlenen kasten öldürme suçu, suç tamamlandığında kişi öldüğü için zarar gerçekleşmiş olduğundan, bir zarar suçudur. Fakat TCK'nun 170. maddesinde düzenlenen genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu bir tehlike suçudur.¹³⁰

Tehlike suçları, *soyut* ve *somut tehlike suçları* olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Soyut tehlike suçlarında, failin suçun kanuni tanımında belirtilen icrai veya ihmali davranışı gerçekleştirmesi sonucunda suçun konusu üzerinde fiilen bir tehlikenin oluşup oluşmadığına bakılmaz. Suçun kanuni tarifinde yer alan eylemin gerçekleştirilmesi yeterlidir. Somut tehlike suçlarında ise, fail tarafından gerçekleştirilen fiilin, suçun konusu üzerinde bir zarar meydana getirmese de; gerçekten bir zarar tehlikesi meydana getirmesi gerekmektedir.¹³¹

Bu ayrım bakımından tehdit suçu, soyut tehlike suçudur. Yani tehdit suçunun oluşup oluşmadığı incelenirken fail tarafından yapılan tehdit fiilinin, mağdurun iç huzurunu ve güven duygusunu zedeleyip zedelediği ya da hareket etme ve karar verme hürriyetini ihlal edip etmediğinin araştırılmasına gerek yoktur. Unsurları oluşmuş bir tehdidin varlığı suçun oluşması açısından yeterlidir.¹³²

¹³⁰ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s. 281.; Özgenç, Genel Hükümler, s. 206-207.

¹³¹ Koray Doğan, Tehlike Suçu ile Zarar Suçu Arasındaki Suçların İçtimai Sorunu, TAAD., Sayı:16, Ocak, 2014, 182.; Halil Polat, Genel Güvenliğin Tehlikeye Sokulması Suçu ile Bu Suçun Diğer Suçlarla İçtimai, TAAD., Sayı:1, Nisan, 2010, s. 136-137.; Özgenç, Genel Hükümler, s. 207.

¹³² Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 274.; Önder, Özel Hükümler, s. 41.

1.1.5. NİTELİKLİ UNSURLAR

Suçun kanuni tanımında belirlenen fiilin, kanunda belirlenen sebeplerden ötürü daha ağır veya daha hafif sayılmasına sebep olarak, cezanın artırılması veya indirilmesini gerektiren hallere nitelikli unsurlar denilmektedir.¹³³

765 sayılı TCK sisteminde, bu unsurlara *ağırlatıcı sebepler* ve *hafifletici sebepler* denilmekteydi.¹³⁴

Fakat 5237 sayılı TCK sisteminde bu kavramlar kullanılmamıştır. TCK'nun 30/2 ve 61/4 maddelerinde bunlar suçun nitelikli unsurları olarak ifade edilmektedir.¹³⁵

Öğretide suçun nitelikli unsurlarından cezanın artırılmasını gerektirenlere *daha ağır cezayı gerektiren nitelikli unsurlar*, indirilmesini gerektirenlere ise *daha az cezayı gerektiren nitelikli unsurlar* kavramları kullanılmaktadır.¹³⁶ Biz de bu kavramları kullanmayı tercih ediyoruz.

Öğretide nitelikli unsurlar bazı yazarlar tarafından şu şekilde kategorize edilmiştir.¹³⁷

- a) Fiilin işleniş tarzı itibariyle nitelikli unsurlar
- b) Fiilin işlendiği yer veya zaman itibariyle nitelikli unsurlar
- c) Failin vasfı itibariyle nitelikli unsurlar

¹³³ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s. 286.

¹³⁴ Özgenç, Genel Hükümler, s. 211.

¹³⁵ Bkz. TCK m. 30/2: “Bir suçun daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli hallerinin gerçekleştiği hususunda hataya düşen kişi, bu hatasından yararlanır.”

TCK m. 61/4: “Bir suçun temel şekline nazaran daha ağır veya daha az cezayı gerektiren birden fazla nitelikli hallerin gerçekleşmesi durumunda; temel cezada önce artırma sonra indirme yapılır.”

¹³⁶ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 275.

¹³⁷ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s. 286.; Özgenç, Genel Hükümler, s. 211-214.

- d) Mağdurun vasfı itibariyle nitelikli unsurlar
- e) Fail ile mağdur arasındaki ilişki itibariyle nitelikli unsurlar
- f) Suçun konusu itibariyle nitelikli unsurlar
- g) Fiilin işlenişiyile güdülen amaç veya saik itibariyle nitelikli unsurlar

5237 sayılı TCK’nda tehdit suçunun nitelikli unsurları 106. maddenin 2. fıkrasında düzenlenmiştir. Bu fıkra düzenlenen nitelikli unsurlar daha ağır cezayı gerektiren nitelikli unsur olarak belirtilmiştir. Buna göre tehdit suçunun nitelikli unsurları şu şekildedir:

- a) Tehdidin silahla işlenmesi
- b) Tehdidin kendini tanınmayacak bir hale koyarak işlenmesi
- c) Tehdidin imzasız mektupla işlenmesi
- d) Tehdidin özel işaretlerle işlenmesi
- e) Tehdidin birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi
- f) Tehdidin var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlenmesi.

765 sayılı TCK’nun 191. maddesinin 2. fıkrasında “*Eğer tehdit fiili yüz seksen sekizinci maddenin üçüncü fıkrasında gösterilen suretlerden biriyle yapılır ise failin göreceği hapis cezası altı aydan iki seneye kadardır ve buna bir sene müddetle emniyeti umumiye nezareti altında bulunmak cezası dahi zam ve ilave olunabilir.*” denilerek nitelikli haller için ETCK 188/3’e atıf yapılmıştı.

ETCK 188. madde cebir ve şartlı tehdit suçlarını düzenlemiştir. Maddenin üçüncü fıkrasında ise “*Birinci fıkradaki eylemler silahla ya da kendini tanınmayacak bir hale koyarak ya da bir kaç kişi tarafından birlikte ya da imzasız bir mektup*

ya da özel işaretlerle ya da var olan veya var sayılan gizli bazı örgütlerin oluşturdıkları tehdit gücünden yararlanarak işlenmiş ise üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.” denilmekteydi.

Görüldüğü üzere 5237 sayılı TCK tehdit suçunun nitelikli unsurları ile ilgili esaslı bir değişiklik yapmamıştır.¹³⁸ Yalnızca 765 sayılı Kanunda tehdit suçunun nitelikli halleri 188/3. maddeye atfı yapılmak suretiyle gösterilirken 5237 sayılı Kanunda bu haller sadece tehdit suçuyla ilgili olarak doğrudan tehdit suçu kapsamında düzenlenmiştir.¹³⁹

Kanunda tehdit suçunun nitelikli halleri, hem daha ağır cezayı gerektiren hem de daha az cezayı gerektiren nitelikli haller olarak düzenlenmiştir. Buna göre; suçun 106/1. maddenin ikinci cümlesindeki şekliyle işlenmesi durumunda verilecek ceza, suçun temel şekline nazaran daha az bir ceza olacaktır. Ayrıca tehdidin TCK 106. maddenin ikinci fıkrasında düzenlenen herhangi bir şekliyle işlenmesi durumunda da verilecek olan ceza suçun temel şekline nazaran daha fazla bir ceza olacaktır.

Tehdit suçunda, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hallerin konuluş sebebi; suçun bu nitelikli hallerle işlenmesi durumunda mağdurun, kendini daha savunmasız, daha çaresiz hissetmesi ve irade hürriyetinin çok daha kolay bir şekilde ihlal edilmesidir. Fail bu durumda suçu daha kolay işlemekte ve tehdidin mağdurda sebep olduğu infial daha ağır olmaktadır.¹⁴⁰

¹³⁸ Tezcan/Erdem/Önok, s. 356.; Üzülmöz, Tehdit, s. 98.

¹³⁹ Üzülmöz, Tehdit, s. 98.

¹⁴⁰ Taneri, s.66.; Tarhan, s. 50.

Suçun daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hallerini oluşturan eylemlerden yalnızca bir tanesinin gerçekleştirilmesi, cezanın artırılması için yeterlidir. Fakat failin nitelikli hallerin iki veya daha fazlasını aynı anda gerçekleştirmesi durumunda cezanın artırılması yoluna gidilirken alt sınırdan uzaklaşarak karar verilmesi gerektiği kanaatindeyiz.¹⁴¹

1.1.5.1. Tehdidin Silahla İşlenmesi

TCK’nda tehdit suçunun silahla işlenmesi, cezanın artırılmasını gerektiren nitelikli bir unsur olarak düzenlenmiştir. Suç işlenirken silah kullanılması durumunda, hem fiilin icrası kolaylaşmakta ve faile cesaret vermekte hem de mağdurun üzerinde oldukça etkin bir korku oluşturmaktadır.¹⁴²

Tehdidin silahla işlenmesi, tehdidin ciddiliğinin gösterilmesi açısından en etkin yöntemlerden birisidir. Tehdit fiiline silahla maruz kalmış bir kişinin irade hürriyetinin zedelenmemesi hemen hemen mümkün değildir. Kanun koyucu bu yüzden suçun silahla işlenmesini daha ağır cezayı gerektiren bir nitelikli hal olarak düzenlemiştir.¹⁴³

765 sayılı Kanunda silahın ne anlama geldiğini gösteren bir düzenleme bulunmadığından, her somut olayda kullanılan aracın silah olup olmadığını mahkeme belirlemektedir.¹⁴⁴

¹⁴¹ Tarhan, s. 50.

¹⁴² Erol Cihan, Cebir Kullanma Cürmü (TCK. m. 188), Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1978, s. 158-159.

¹⁴³ Tezcan/Erdem/Önok, s. 356.; Üzülmöz, Tehdit, s. 98.

¹⁴⁴ ETCK’nun 189. maddesi silah tanımı yapmaktaydı fakat 07.12.1988 tarihli 3506 sayılı Kanunun 10. maddesiyle 189. madde yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak öğretide Çınar, Yargıtay 4. CD.’nin 21.06.1991 tarih, 1991/2956 Esas 1991/4226 Karar sayılı kararını neden göstererek 189. maddenin yürürlükten kalkmadığını savunmuştur. Bkz. Çınar, 116-117.; Üzülmöz, Tehdit, s. 98.

5237 sayılı TCK'nun "Tanımlar" başlıklı 6. maddesinin (f) bendinde silah şu şekilde tanımlanmıştır:

"Silah deyiminden;

1. Ateşli silahlar,

2. Patlayıcı maddeler,

3. Saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet,

4. Saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler,

5. Yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeler... anlaşılr."

Silahın varlığı dahi mağdurun, sıradan bir tehdide nazaran daha fazla korkması için yeterlidir. Ayrıca silahın zarar vermeye uygun olup olmamasının bir önemi yoktur. Silah doldurulmamış, bozuk veya oyuncak silah olsa dahi nitelikli halin gerçekleştiği kabul edilmelidir. Zira mağdurun, suça maruz kaldığı esnada silahın zarar vermeye elverişli olup olmadığını takdir edebilmesi mümkün değildir. Her halükarda iç huzuru daha fazla bozulacaktır. Ancak silahın zarar vermeye elverişli olmadığı ortalama zekâ düzeyinde bir kişi tarafından anlaşılabilecek durumdaysa nitelikli hal hükmü uygulanmaz. Örneğin; su tabancası olduğu plastik, şeffaf ve küçük olması gibi vasıflarından anlaşılan bir tabancayla işlenen tehdit suçunda nitelikli hal gerçekleşmeyecektir.¹⁴⁵

¹⁴⁵ **Meran**, Kişilere Karşı Suçlar, s. 406.; **Tarhan**, s. 51.

Öğretide, nitelikli halin uygulanabilmesi için tehdidin silahla işlenmiş olması gerektiğini, failin silahlı olmasının yeterli olmadığını savunanlar da olmuştur. Bu görüşe göre örneğin; silahın kılıfı içinde bulunması, çakı bıçağının ağzının kapalı olması halinde nitelikli hal uygulanmayacaktır.¹⁴⁶

Yine Önder, nitelikli hal hükmünün uygulanabilmesi için silahın doğrudan doğruya tehdit edilmiş olan kişiye yöneltilmesi gerektiğini savunurken¹⁴⁷; silahın mağdura tevcih edilmesinin şart olmayıp, onun iç huzurunu bozmaya elverişli bir şekilde teşhir edilmesinin yeterli olacağını savunan görüşler de mevcuttur.¹⁴⁸

Kanımızca bu konuda değerlendirilmesi gereken birkaç seçenek mevcuttur. Sadece silahın elverişliliği veya mağdura tevcih edilip edilmediğinin ayrı ayrı belirlenmesi tek başına yeterli olmayacaktır.

- a) Silah mağdura tevcih edilmiş ve zarar vermeye de elverişlidir.
- b) Silah mağdura tevcih edilmiş ancak zarar vermeye elverişli değildir.
- c) Silah zarar vermeye elverişlidir fakat mağdura tevcih edilmeden sadece teşhir edilmiştir.
- d) Silah zarar vermeye elverişli değildir ve mağdura tevcih edilmeden sadece teşhir edilmiştir.
- e) Silah zarar vermeye elverişlidir fakat ne tevcih ne de teşhir edilmemiştir.

Yukarıdaki ihtimallerden (a) seçeneğindeki durumun oluşmasıyla suçun nitelikli halinin gerçekleşeceği tartışmasızdır. Kanımızca (e) seçeneği hariç, diğer

¹⁴⁶ Önder, Özel Hükümler, s. 47.

¹⁴⁷ Önder, Özel Hükümler, s. 48.

¹⁴⁸ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 276.

tüm seçeneklerde de tehdit suçunun nitelikli hali oluşacaktır. Zira mağdur, silah tevcih de edilse sadece teşhir de edilse, silahın varlığından haberdar olmakta ve sıradan bir tehdide nazaran daha fazla korkmaktadır.

Ancak (e) seçeneğinde silah, suçun işlenmesinde herhangi bir kullanılmadığından nitelikli hal gerçekleşmeyecektir. Ancak yine de silah tevcih veya teşhir edilmeden, herhangi bir şekilde silahın varlığı mağdura hissettiriliyorsa nitelikli halin gerçekleştiği kabul edilmelidir.

Yargıtay eski tarihli bazı kararlarında nitelikli halin oluşması için, silahın tehdit suçunun işlenmesi sırasında bunu gerçekleştirmek için kullanılması gerektiğini ifade etmiştir.¹⁴⁹ Ancak yeni tarihli kararlarında silahın mağdura yöneltilmeden teşhir edilmesinin de silahı kullanmak sayılacağını ve nitelikli halin uygulanacağını belirtmiştir.¹⁵⁰

Kanaatimizce de silahın kullanılmasını mutlaka silahı mağdura doğru yöneltme şeklinde değil, tehdidin etkisini artıracak surette ondan herhangi bir şekilde faydalanma şeklinde anlamak gerekmektedir.¹⁵¹

Failin hiç teşhir etmeden sadece silahlı olması nitelikli halin oluşması için yeterli değildir. Silah failin üzerinde bir kimseyi tehdit etme amacı olmadan bulun-

¹⁴⁹ “a) Sanığın elindeki silahı yakınına yöneltilip “bak seni vururum” ya da “üzerime gelme, seni de vururum” biçiminde söz söylediğinin kabulü halinde, kavga sırasında üzerine gelinmemesini istemenin sanık yönünden bir hak olacağı da gözetilerek TCY’nın 191/2.,b) Silahı yöneltmeden bu sözleri söylediğinin kabulü durumunda, TCY’nın 191/1. Maddelerinin uygulanması gerektiği gözetilmeden, eksik soruşturma ve yetersiz gerekçeyle hüküm kurulması,” **Yarg. 4. CD., 11.11.1996, 7340/8345.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-1996-7340-k-1996-8345-t-11-11-1996-yargitay-4-ceza-dairesi-karari/445215>, 21.10.2015).

¹⁵⁰ “...Tehdit suçunun nitelikli hali olan silahla tehdidin kabulü için, silahın, tehdit suçunda bizzat mağdura yönelik olarak görülebileceği, hissedilebileceği ve tehdidin mağdurun üzerindeki etkisini artıracak biçimde teşhiri veya kullanılması gerekir...” **Yarg. 4. CD., 14.11.2013, 2012/14509, 2013/28353.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2012-14509-k-2013-28353-t-14-11-2013-nitelikli-tehdit-halleri/1379249>, 21.10.2015)

¹⁵¹ **Sözür**, s. 140.

yor olabilir. Örneğin; döner ustası olan failin, tezgâhın başında döner kesmek için elinde döner bıçağı bulunduğu bir sırada tehdit fiilini işlemiş olabilir. Bu durumda; salt döner bıçağını tutuyor olması sebebiyle tehdit suçunun nitelikli halinin işlendiği söylenemez. Ancak failin döner bıçağını, mağduru daha fazla korkutmak için bir şekilde kullanması durumunda nitelikli hal gerçekleşecektir.¹⁵²

Tehdidin silahla gerçekleştirilmesi, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli halin gerçekleşmesi bakımından yeterlidir. Ayrıca silahın kullanılmaya elverişli olup olmadığının veya bildirilen kötülüğün gerçekleştirilebilecek nitelikte olup olmadığının araştırılması gerekli değildir.¹⁵³ Burada silah müessir fiil niteliğine göre değil, korkutucu özelliğine göre değerlendirilmelidir.¹⁵⁴ Bu yönde Yargıtay kararları da bulunmaktadır.¹⁵⁵

Peki failin silahın bizzatı kendisini değil de bir parçasını mağdura teşhir etmesi durumunda da tehdit silahla işlenmiş sayılacak mıdır? Örneğin; failin, mağdura yönelik tehdit içeren sözleri söylerken masaya tabancasının şarjörünü, mermisini veya boş kılıfını koyması durumunda da nitelikli hal hükmü uygulanacak mıdır? Kanaatimizce her ne kadar şarjör, mermi veya kılıf TCK uyarınca silah vasfını taşımasa da; fail bunları kullanarak silahın varlığını mağdura bildirmiş olmakta ve tehdidi daha etkin bir hale getirmektedir.

¹⁵² Tarhan, s. 51.

¹⁵³ Üzülmüş, Tehdit, s. 100.; Sözüer, s. 140.

¹⁵⁴ Önder, Özel Hükümler, s. 48.; Çınar, s. 122-123.

¹⁵⁵ “a) Sanığın kavgayı ayırmaya gelen mağdur Ali’ye gaz tabancasını doğrultup, "karışma yoksa seni vururum" dediği kabul edildiği takdirde eylemin TCY’nın 191/2. madde ve fıkrasının, b) Mağdur, sanık Nuh ile kavga ederken belinden sadece silahını çektiği kabul edildiği takdirde ise, TCY’nın 466/1. madde ve fıkrasının, Uygulanması gerektiği gözetilmeden, eksik soruşturma sonucu yetersiz gerekçeyle yazılı biçimde hüküm kurulması” Yarg. 4. CD., 03.03.1998, 1429/1691. (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-1998-1429-k-1998-1691-t-03-03-1998-yargitay-4-ceza-dairesi-karari/445120>, 21.10.2015)

Yargıtay, mağdurun yokluğunda yapılan tehditlerde silahın varlığını nitelikli hal saymamakta, mağdurun silahı görüp görmediğini araştırmaktadır.¹⁵⁶ Ancak öğretilerde bu görüş eleştirilmektedir.¹⁵⁷ Üzülmaz’a göre, bu konuda ikili bir ayırım çerçevesinde konunun değerlendirilmesi gerekmektedir. Eğer fail, tehdit bildirimini kapsamına silah kullanımını da dâhil etmişse, örneğin aracı kişiye “*Ona söyle eğer bu işi yapmazsa şu silahla onu öldüreceğim!*” demişse, tehdidin silahla işlendiğinde herhangi bir şüphe yoktur. Buna karşılık, tehdidin etkisini artıracak böyle bir kullanım gerçekleşmemişse, silahla gerçekleştirilen tehditten söz edilemeyecektir.¹⁵⁸

Yine Yargıtay’ın görüşüne karşı olarak Tarhan, mağdurun silahı görmemesine karşın varlığını ve korkutucu etkisini hissetmesinin kuşkuya yer bırakmayacak ölçüde var olduğu durumlarda da nitelikli hal hükmünün uygulanması gerektiğini ifade etmektedir. Örneğin; failin mağdur evinde değilken kapısını tabancayla taraması ve “*Yarın yine geleceğim...*” biçiminde bir not bırakması durumunda, mağdurun silahın varlığını tüm korkutucu etkisiyle hissettiği kabul edilmeli, nitelikli uygulanmalıdır.¹⁵⁹

Buna karşın öğretilerde mağdurun yokluğunda oluşan tehdit suçunda silahın cezayı artıran bir sebep olarak kabul edilmeyeceğine dair görüşler de bulunmaktadır.¹⁶⁰

¹⁵⁶ “...Mağdurun yokluğunda gerçekleştirilen tehdit eyleminin, silahla tehdit suçunu oluşturabilmesi bakımından, silahın, mağdurun evi, arabası gibi daimi kullanımında olan eşyalarında hasar, iz, emare gibi belirtiler oluşturacak ve bu suretle tehdidin mağdurun üzerinde meydana getirdiği korkunun etkisini artıracak tarzda kullanılması icap eder. Bu itibarla, mağdurun yokluğunda gerçekleşen tehdit eyleminde, salt silah teşhir edilmiş olması, suçun nitelikli halinin oluşumu için yeterli sayılamayacaktır...” **Yarg. 4. CD., 14.11.2013, 2012/14509, 2013/28353.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2012-14509-k-2013-28353-t-14-11-2013-nitelikli-tehdit-halleri/1379249>, 21.10.2015)

¹⁵⁷ Bkz. **Soyaslan**, s. 283.; **Tarhan**, s. 51.

¹⁵⁸ **Üzülmaz**, Tehdit, s. 100.

¹⁵⁹ **Tarhan**, s. 51.

¹⁶⁰ **Önder**, Özel Hükümler, s. 48.

Kanaatimizce de önemli olan mağdurun silahı görüp görmemesi değil, herhangi bir şekilde silahtan haberdar olup olmamasıdır. Örneğin; failin üçüncü bir kişiye söylediği “*Git ona söyle, onu bu akşam tabancamla vuracağım!*” şeklindeki tehdit içeren sözler, suçun nitelikli halinin oluşması için yeterli olacaktır. Zira bu durumda mağdur silahtan haberdar olmakta ve iç huzuru suçun temel şekline nazaran çok daha fazla bozulmaktadır.

1.1.5.2. Tehdidin Failin Kendisini Tanınmayacak Bir Hale Koyması Suretiyle İşlenmesi

Tehdit suçunun işlenmesi sırasında failin kendisini tanınmayacak bir hale koyması daha ağır cezayı gerektiren nitelikli bir haldir. Çünkü failin kendi fiziki yapısını değiştirip, tanınmasını engelleyen bir halde tehdit suçunu işlemesi daha kolay olacaktır. Kanun koyucu, suçun işlenmesinin kolaylaşması, mağdurun iç huzurunun daha fazla bozulması ve kendini savunmasının zorlaşması durumlarını cezayı artıran nitelikli bir hal olarak düzenlemiştir.¹⁶¹

Tehdit suçunun bu şekilde işlenmesi, failin ahlaki kötülüğünün de ileri düzeyde olduğunu göstermekte olduğundan nitelikli hal sayılmıştır. Fail, mağdurun kendisini tanıyamayacağı düşüncesinin verdiği rahatlıkla hareket edeceği için bu husus, failin suçu işlemeye daha cesaretli bir hal almasına sebep olacaktır.¹⁶²

Failin kendini tanınmayacak hale sokması durumunda mağdurun kendini savunma imkânı azalmaktadır. Çünkü mağdur, kendisini tehdit eden kişinin kim

¹⁶¹ Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe, Özel Hükümler, s. 394.; Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 277.; Tarhan, s. 54.; Taneri, s. 69.

¹⁶² Tarhan, s. 54.

olduğunu bilmemektedir. Bilinmeyen şeylerin insan üzerinde oluşturduğu hayret ve korku savunmayı imkânsızlaştırmış veya geciktirmiş olabilir.¹⁶³

Failin kendisini tanınmayacak hale koyması ifadesi, görünüşünü normal haline göre herhangi bir şekilde değiştirmesi şeklinde yorumlanmalıdır. Buna göre failin yüzünde, vücudunun azalarında, sesinde ve kıyafetinde yaptığı değişikliklerin bu kapsamda değerlendirilmesi gerekmektedir.¹⁶⁴

Örneğin; failin peruk takması, bıyık takması, telefonla konuşurken yaptığı tehditte ses değiştirici kullanması, uzun bir pardösü giymesi ve maske takması, bir kolunu sanki kopmuş gibi kıyafetinin içerisine gizlemesi, sağlıklı olmasına rağmen fiziksel engeli varmış gibi hareket etmesi gibi durumlarda failin kendisini tanınmayacak hale koyduğu söylenebilir.¹⁶⁵

Görüldüğü üzere failin kendini tanınmayacak hale koymasında izleyeceği yöntemler saymakla bitecek türden değildir. Dolayısıyla önemli olan kullanılan araçların niteliği değil, failin herhangi bir şekilde kendisini tanınmayacak bir hale koymasıdır.

Bu nitelikli halin uygulanması açısından failin sadece kendisini tanınmayacak bir hale koymasının yeterli olup olmayacağı, ayrıca mağdurun faili tanımamış olmasının gerekip gerekmediği konusu öğretilerde tartışmalıdır.

¹⁶³ **Erem**, Hürriyet ve Suç, s. 92.

¹⁶⁴ **Sözür**, s. 141.

¹⁶⁵ **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 358.; **Üzülmez**, s. 102.; **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Özel Hükümler, s. 277.

Bir görüşe göre failin kendini tanınmayacak hale koyması yeterlidir, ayrıca mağdurun faili tanıyıp tanımaması bir önem taşımaz.¹⁶⁶ Diğer bir görüşe göre ise failin kendini tanınmayacak hale koyması yeterli değildir. Mağdurun da onu tanımamış olması gerekir.¹⁶⁷

Kanaatimizce failin kendini tanınmayacak bir hale koyması, suçun nitelikli halinin gerçekleşmesi açısından birçok durumda yeterli olmalıdır. Her ne kadar hükmün konuluş gayesi kişilerin tanımadıkları kimselerden gelen eylemlere karşı daha savunmasız olmaları ise de mağdurun, faili tanıyıp tanımadığının veya tanıma anının ne zaman olduğunun tespiti çok güçtür. Eğer failin tanınmamak için uyguladığı yöntemin hiçbir şekilde işe yaramadığı ve mağdurun tehdit fiiliyle karşı karşıya kaldığı ilk andan itibaren faili tanıdığı bir şekilde ispat edilebiliyorsa; o zaman nitelikli hal uygulanmayabilir. Ancak mağdur faili ilk anda tanıyamamasına rağmen sonrasında tanımış ise cezanın artırılması gerekmektedir.

Örneğin; yüzüne taktığı maskeyle mağdurun karşısına çıkıp “*Elindeki belgeleri bana ver yoksa seni öldürürüm!*” dediği bir anda mağdurun ilk anda yaşadığı şaşkınlık sebebiyle faili tanımaması ve fakat karşılıklı kurulan birkaç cümleden sonra faili tanınması durumunda nitelikli halin gerçekleştiği kabul edilmelidir. Aksi halde failin kullandığı yöntemin, orta düzeyde bir zekâyâ sahip bir kişi tarafında anlaşılıp anlaşılmayacağının tartışılması gerekir ki bu durumda nitelikli halin uygulanması güçleşecektir.¹⁶⁸

¹⁶⁶ Yaşar, s. 216.; Tezcan/Erdem/Önok, s. 358.; Çınar, s. 129.

¹⁶⁷ “Nitelikli unsurun tatbiki için failin kendini tanınmayacak bir hale sokmuş bulunması yeterli değildir. Yapılan değişikliğe rağmen fiilin icrası sırasında mağdurun faili tanımış olması halinde hüküm uygulanmamalıdır. Çünkü hükmün konuluş gayesi, kişilerin tanımadıkları kimselerden gelen eylemlere karşı daha savunmasız olmalarıdır. Bu ihtimalde ise söz konusu şart gerçekleşmemiştir.” Ar-tuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 277.; Ayrıca bkz. Önder, Özel Hükümler, s. 49.

¹⁶⁸ Meran, Kişilere Karşı Suçlar, s. 406.; Üzülmüş, s. 102.

İletişim araçlarıyla yapılan tehditte, failin kimliğini gizlemesi durumunda bu nitelikli halden dolayı ceza artırılmayacaktır. Örneğin; failin, mağduru gizli numaradan arayarak tehdit etmesi durumunda, failin kendisini tanınmayacak hale koyması nitelikli hali gerçekleşmeyecektir. Yargıtay'ın bu yönde kararları mevcuttur.¹⁶⁹ Kanaatimizce de böyle bir durum tehdidin imzasız mektupla işlenmesi nitelikli hali kapsamında değerlendirilmelidir.

1.1.5.3. Tehdidin İmzasız Mektupla İşlenmesi

Tehdidin imzasız bir mektupla işlenmesi durumunda da verilen ceza artırılabacaktır. Bu husus madde gerekçesinde şu şekilde ifade edilmiştir:

*“İmzasız bir mektup veya özel işaretler kullanarak bir kişinin tehdit edilmesi hâlinde de meydana gelen korku bakımından bir duraksama meydana gelmez. Söz gelimi bir kimseye gönderilmiş olan imzasız mektup kişinin kendisini savunma olanağını gidereceğinden ağır tehdidi oluşturacaktır.”*¹⁷⁰

İmza, “kişinin kişiliğini, kimliğini gösteren, onu belirleyen ve diğerlerinden ayıran işaret”¹⁷¹ veya “kişinin, hukuken beyanın kendisine aidiyetini tespit etmeyi

¹⁶⁹ “...Tehdidin, “kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle” işlenmesiyle ilgili nitelikli şeklinin ancak; sanıkla yüzyüze iletişim kurulan hallerde ve sakal, bıyık veya maske takma, kıyafetinde değişiklik yapma gibi dış görünümünü ve dolayısıyla kimliğini değiştirecek şekildeki davranışların varlığı halinde uygulanabileceği gözetilmeden, “gizli numaradan aradığı” gerekçesiyle, aynı maddenin birinci fıkrasının ilk cümlesi yerine, somut olaya uymayan, 2. fıkrası uygulanarak fazla cezaya hükmedilmesi, kanuna aykırıdır...” **Yarg. 4. CD., 17.09.2013, 16264/22518.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2013-16264-k-2013-22518-t-17-09-2013-tehdit-su-199-u/1408068>, 19.11.2015)

¹⁷⁰ **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Gerekçeli Ceza Kanunları, s. 144.

¹⁷¹ **Fikret Eren**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Beta Basım Yayın, 11. Baskı, İstanbul, 2009, s. 246.

*sağlayacak, kendini tanıtıcı şekilde el ile yazdığı yazı veya işaret”*¹⁷² şeklinde tanımlanmıştır.

Madde metninde mektup denilmişse de; bunun geniş yorumlanarak, mağdur muhatap alan her türlü yazının bu kapsama gireceği kabul edilmelidir.¹⁷³ Buna göre mektuptan kastedilen kim tarafından yazıldığı belli olmayan imzasız bir belgedir.¹⁷⁴ Mağdurun, faili tanımasını imkânsız kılan her türlü yazılı bildirim, imzasız mektup kapsamında değerlendirilmelidir.¹⁷⁵

Failin yazdığı yazı mektup şeklinde değil de bir not şeklinde de olabilir. Ayrıca günümüz teknoloji imkânları da değerlendirildiğinde elektronik ortamlardan herhangi bir şekilde gönderilmiş bir mesaj veya ileti de olabilir. Burada önemli olan fail tarafından yazılan yazının yazılış şekli değil, imzasız olması, yani yazının kim tarafından gönderildiğinin mağdur tarafından anlaşılamıyor olmasıdır.

Yargıtay bir kararında tehdidin telefon aracılığıyla işlenmesi durumunda nitelikli halin uygulanmayacağı yönünde karar vermiştir.¹⁷⁶ Kanaatimizce fail, mesaj çekerken bir şekilde numarasını gizlemişse nitelikli halin uygulanması gerekmektedir.

¹⁷² **Ahmet Kılıçoğlu**, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Turhan Kitabevi, 14. Baskı, Ankara, 2011, s. 119.

¹⁷³ **Yaşar**, s. 216-217.

¹⁷⁴ **Soyaslan**, Özel Hükümler, s. 284.

¹⁷⁵ **Koca/Üzülmez**, s. 363.

¹⁷⁶ “...Ancak; sanığın, yakınının cep telefonuna mesaj çekmek suretiyle birçok kez ölümle tehdit etme eylemlerinin TCY.’nın 191/1, 80. maddelerine uyduğu gözetilmeden aynı Yasanın 191/2, 80. maddesiyle hüküm kurulması...” **Yarg. 4. CD., 06.03.2002, 461/3328**. (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2002-461-k-2002-3328-t-06-03-2002-yargitay-4-ceza-dairesi-karari/444578>, 21.10.2015).

Yazının imzasız olmasına rağmen, failin kullandığı ifadelerden veya mağdur ile olan ilişkisinden yazının kimin tarafından gönderildiği anlaşılıyorsa¹⁷⁷ nitelikli hal uygulanmaz. Örneğin; mektupta “sevgilim” şeklindeki bir hitap mektubun kimin tarafından gönderildiğini ortaya koymaktadır.¹⁷⁸

Mektubun imzasız olması, yani fail tarafından mağdura hitaben gönderilen yazının kimin yazdığının belli olmaması durumunda olduğu gibi imzanın sahte olması durumunda da nitelikli hal gerçekleşecektir. Bu açıdan uydurma imzalı mektupla imzasız mektup arasında bir fark yoktur.¹⁷⁹

Mektubun imzasız ve kim tarafından gönderildiğinin mağdurca bilinip bilinmeyeceğinin takdirini hâkim yapacaktır. Mağdurun şüphelendiği kimselerin isimlerini kolluk kuvvetlerine bildirmiş olması¹⁸⁰, mektubun kimden geldiğini bildiği anlamına gelmemektedir.¹⁸¹

Bu nitelikli halin uygulanabilmesi için önemli olan; mağdurun, kimden geldiğini belirleyemediği yazılı bir tehdit bildirimiyle karşılaşmasıdır. Başlangıçta böyle bir tehdidin var olması nitelikli halin gerçekleşmesi açısından yeterlidir. Son-

¹⁷⁷ “Tehdit suçunun imzasız mektup ile işlenilmesi halinde, bu nitelikli unsurun uygulanabilmesi için, kimin tarafından yazıldığının muhatabınca anlaşılamamış olması gerekmektedir. Somut olayda, fahri imamlık yapan ve sanıkla arasında husumet olan katılanın, caminin kapısına asılan imzasız mektubun cami derneğinde bulunan yazı örneklerine bakarak sanığa ait olduğunu tespit ettiğinin anlaşılması karşısında; suça konu mektubun ne surette “imzasız” sayıldığı açıklanıp tartışılmadan, TCK’nın 106/1. maddesi yerine aynı Kanunun 106/2-b maddesi ile hüküm kurulması,” **Yarg. 4. CD., 18.09.2013, 19336/22766.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2011-19336-k-2013-22766-t-18-09-2013-tehdit-su-199-unun-imzasiz-mektup-ile-islenilmesi-hali/1408069/>, 21.10.2015)

¹⁷⁸ **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 358.; **Koca/Üzülmez**, s. 363.; **Yaşar**, s. 217.; **Üzülmez**, Tehdit, s. 104.; **Önder**, Özel Hükümler, s. 48.; **Sözüer**, s. 141.; **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, **Özel Hükümler**, s. 245.; **Çınar**, s. 141.; **Tarhan**, s. 56.

¹⁷⁹ **Faruk Erem**, Türk Ceza Kanunu Şerhi, Özel Hükümler, c.: II, Ankara, 1993, s. 1215.

¹⁸⁰ “Müştekinin, şüphelendiği şahısların adlarını zabıtaya bildirmesi, mektubun kimin tarafından yazıldığının kendisince malum olduğuna delalet etmeyeceği gibi, esasen zabıta tahkikatı sırasında şüphelenilen kimselerin kendisinden sorulması, tahkikatın tabi neticesi bulunmasına, nitekim suç failinin ancak tahkikat ve istikaplardan sonra meydana çıkmış olmasına göre; 188. maddenin diğer halleriyle karıştırılarak, 3. fıkra yerine 1. fıkra (m.188) ile ceza verilmesi yolsuzdur.” **Yarg. 4. CD., 04.03.1960, 227/2490.** (**Önder**, Özel Hükümler, s. 48.)

¹⁸¹ **Önder**, Özel Hükümler, s. 48.

raki aşamalarda failin kim olduğunun belirlenmesi nitelikli hal hükmünün uygulanması sonucunu değiştirmez.¹⁸²

1.1.5.4. Tehdidin Özel İşaretlerle Gerçekleştirilmesi

Tehdit fiilinin özel işaretler kullanılmak suretiyle işlenmesi verilecek cezayı artıracak bir nitelikli haldir. Madde gerekçesinde bu nitelikli hal şu şekilde örnek verilerek açıklanmıştır:

*“... Yine bir kimseye karşı gönderilmiş olan mektuplarda ucundan kan damlayan bıçak resimlerinin yapılması yani böylece özel işaretler kullanılması korkuyu yoğunlaştırabilir.”*¹⁸³

Tehdidin özel işaretlerle işlenmesinin nitelikli hal olarak kabul edilmesinin sebebi; bu şekilde gerçekleştirilen bir tehdidin mağdur üzerinde yaratacağı korkunun ve bozulan iç huzurunun çok daha ağır olmasıdır.¹⁸⁴ Ayrıca mağdurdaki tedirginliği artırıp savunmasızlık duygusunu pekiştireceğinden dolayı da nitelikli hal olarak sayılmıştır.¹⁸⁵

Gerçekten özel işaretler, muhatabının zihnini kurcalayan ve batıl inançlara dayanan korkutucu bir özelliğe sahip bulunmakta ve bu şekilde gerçekleştirilen tehdit fiilinde, mağdur yöneltilecek tehdidin değerlendirmesini yapamamakta, dolayısıyla da kendisini savunma imkânından yoksun kalmaktadır.¹⁸⁶

¹⁸² Üzülmüş, Tehdit, s. 105.

¹⁸³ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Gerekçeli Ceza Kanunları, s. 145.

¹⁸⁴ Önder, Özel Hükümler, s. 49.

¹⁸⁵ Tarhan, s. 57.

¹⁸⁶ Cihan, s. 182.

Kanun koyucu özel işaretler kapsamına nelerin gireceğini madde metninde de gerekçesinde de somut olarak belirlememiştir. Sadece gerekçede “ucundan kan damlayan bıçak resmi” şeklinde bir örnek getirilmiştir. Dolayısıyla kanun koyucunun özel işaretlerden kastının tehdit anlamını taşıyan işaretler olduğunu söyleyebiliriz. Bu açıdan mağdurun egemenlik alanına bir şekilde ulaştırılan işaretler açıkça, tehdit suçuyla korunan hukuki değerlere yönelik olmalıdır. Örneğin; mağdurun masasına bırakılan bir not kâğıdına çizilmiş bir çiçek figürü her ne kadar özel işaret sayılabilecekse de mağdurun iç huzurunu bozacak bir durumu oluşturmayabilir. Ancak aynı kâğıda mağdurun evinin balkonunda otururken bulunduğu halin karakalem şeklinde çizilmesi, kendisinin takip edildiğini düşündüreceğinden tehdit suçunun özel işaretlerle işlenmesi nitelikli halini oluşturabilecektir.

Bu niteliğe sahip olmak kaydıyla resim ve sembollerle, şekille, sözle ve ifadelerle tehdidin gerçekleştirilmesi mümkündür.¹⁸⁷ Toplumun müşterek duygularına göre¹⁸⁸ insanda korku uyandıran söz, yazı, resim, tavır, jest, hareket gibi şeyler özel işaretler kapsamında değerlendirilmelidir.¹⁸⁹

Özel işaret, mağdurda tehdit suçunun konusunu oluşturan değerlerden herhangi birisine yönelik bir saldırının olabileceğini çağrıştırmalıdır. Yani özel işaret, mağdur, fail tarafından kendisine ulaştırılan özel işareti gördüğünde sıradan bir tehdide nazaran mağduru daha fazla kaygılandırarak ve iç huzurunu bozacak bir etkiye

¹⁸⁷ Çınar, s. 146.

¹⁸⁸ Örneğin; Almanya’da bir kimseye horoz göndermenin, ölüm ve yangın tehdidi anlamına geldiği ileri sürülmektedir. Çınar, s. 147.

¹⁸⁹ Soyaslan, s. 284.

sahip olmalıdır. Bu açıdan özel işaretin, faille mağdur arasında bilinen bir işaret olmasıyla herhangi başka bir işaret olması arasında fark yoktur.¹⁹⁰

Mağdurun evinin önüne tabut bırakılması, kapısına kafatası asılması, hançer ve kanlı bez bırakılması, ölüm işaretinin çizilmesi ve yöresel olarak kötülük gerçekleştirileceğini belirten sembol ve işaretlerin bırakılması bu nitelikli hali oluşturmaktadır.¹⁹¹

Kanaatimizce özel işaretler mağdura fiziki bir ortamda ulaştırılmak zorunda değildir. Örneğin; bir tecavüz sahnesinin video halinde elektronik ortamdan gönderilmesi de özel işaretlerle tehdit suçunun işlenmesi sayılmalıdır. Zira fail burada karşı tarafa cinsel dokunulmazlığına zarar vereceği yönünde bir mesaj vermektedir.¹⁹²

Failin mağdura yönelerek eliyle boynunu kesme hareketi yapması durumunda tehdit suçu gerçekleşecektir. Fakat bu durumda, özel işaretlerle gerçekleştirilen bir tehdit fiili olmadığı için nitelikli hal hükmü uygulanmayacaktır. Dolayısıyla bu nitelikli halin konusunu oluşturan işaretler özel anlamı olmayan işaretleri içermemektedir.¹⁹³

¹⁹⁰ **Erdener Yurtcan**, Hürriyete Karşı Suçlar, Adalet Yayınevi, Güncelleştirilmiş 3. Baskı, Ankara 2012, s. 7.

¹⁹¹ **Üzülmez**, Tehdit, s. 105. Ayrıca bkz. “...Sanığa yükletilen müştekiye idam edilmiş bir kişi resmi yaparak ve kan izleriyle birlikte göndererek özel işaretler yazılı tehditte bulunma eylemiyle ulaşılan çözümü haklı kılıcı zorunlu öğelerinin ve bu eylemin sanık tarafından işlendiğinin yasaya uygun olarak yürütülen duruşma sonucu saptandığı...” **Yarg. 4. CD., 20.02.1991, 152/1062.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-1991-152-k-1991-1062-t-20-02-1991-tehdit/340959>, 21.10.2015)

¹⁹² **Tarhan**, s. 57.

¹⁹³ **Koca/Üzülmez**, s. 364.

Suçun özel işaretlerle işlenmesinde failin mutlaka kimliğini saklamış olması gerekmez. Fail kimliğini belirterek de tehdit suçunu özel işaretler kullanmak suretiyle işleyebilir.¹⁹⁴

Tehdit için kullanılan işaretin, objektif olarak korkutucu bir özelliğe sahip olması nitelikli halin uygulanması için yeterlidir. Ayrıca gerçekten mağdurun bundan etkilenip etkilenmediğinin bir önemi yoktur.¹⁹⁵

1.1.5.5. Tehdidin Birden Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi

Tehdit suçu, birden fazla kişi tarafından “*birlikte*” işlenirse suçun temel şekline nazaran daha fazla ceza verilmesini gerektiren nitelikli hal oluşur. Maddede belirtmek istenen suçun iştirak halinde işlenmesi değil, icra hareketlerinin birden fazla kişi tarafından yapılmasıdır.¹⁹⁶ Nitekim kanun koyucu “*birlikte*” ifadesini bu hususun anlaşılması için kullanmıştır.¹⁹⁷

Buna göre tehdit suçunun, bir başkasının azmettirilmesi veya yardım eden sıfatıyla iştirak ederek işlenmesi durumunda, nitelikli hal hükmü uygulanmayacaktır.¹⁹⁸

765 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 191. maddesinde suçun nitelikli halleri ile ilgili 188/3. maddesine atıf yapılmıştı. Kanunun 188/3. maddesinde sayılan nitelikli hallerden birisi de “*tehdidin birkaç kişi tarafından birlikte işlenmesi*” hususuydu. 5237 sayılı Kanunun 106/2-c. maddesinde ise bu nitelikli hal “*tehdidin birden fazla kişi tarafından birlikte*” işlenmesinden söz edilmiştir. Görüldüğü üzere ETCK

¹⁹⁴ Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe, Özel Hükümler, s. 394.

¹⁹⁵ Üzülmüş, Tehdit, s. 106.

¹⁹⁶ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 280.

¹⁹⁷ Hafızogulları/Özen, s. 181.; Meran, Tehdit, s. 31.

¹⁹⁸ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 280.

“birkaç kişi” tabirini kullanmış ve uygulamada bu “birkaç kişi”nin kaç kişi olması gerektiği hususunda tereddütler oluşmuştu.¹⁹⁹

Ancak 5237 sayılı TCK düzenlemesinde bu ifade değiştirilerek “birden fazla kişi” denilmek suretiyle konu ile ilgili tartışmalara son verilmiştir. Zira bu durumda iki kişinin “birkaç kişi” tanımına girmeyeceğini iddia eden Yargıtay, “birden fazla kişi” tanımına girmeyeceğini iddia etmemektedir.²⁰⁰ Çünkü “birden fazla” ifadesinin iki kişiyi de kapsayacağı aşîkârdır.

Kanun koyucunun tehdidin birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesini nitelikli hal saymasının nedeni; tehdidin ciddiliğini göstermesi ve bu nedenle mağdurun kendini daha savunmasız hissetmesidir.²⁰¹ Bu nitelikli hal, saldırının yoğunluğunu, ciddiyetini, tehlikesini artırmakta ve mağdurun kendisini savunma olanaklarını da azaltmaktadır.²⁰²

Nitekim kanun koyucu diğer bazı suç tiplerinde de suçun birden fazla kişi ile birlikte işlenmesini, suçla korunan hukuki değere vereceği zararın daha ağır ol-

¹⁹⁹ “...*Birkaç tabirinin ikiden fazla kimseyi kapsadığı ve yerleşmiş içtihatların da bu doğrultuda olduğu gözetilmeden, iki sanık hakkında TCK’nun 191. maddesinin 1. fıkrası ile ceza takdir gerekirken yazılı gerekçe ile sözü geçen maddenin 2. fıkrası ile hüküm kurulması...*” **Yarg. 4. CD., 08.12.1987, 7684/9761.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-1987-7684-k-1987-9761-t-08-12-1987-yargitay-4-ceza-dairesi-karari/488130>, 19.11.2015) Yargıtay başkaca kararlarında üç (Yarg. 2. CD., 10.02.1982, 870/839) veya dört (Yarg. 2. CD., 10.05.1982,3084/3174) 191/2. fıkrasının uygulanacağını açıklamıştır. (**Önder**, Özel Hükümler, s. 49.) Kanaatimizce birkaç kişinin iki kişiden fazla anlaşılmasını gerektirecek herhangi bir dilbilgisi özelliği olmadığı gibi suçun koruduğu hukuki değer ve nitelikli hal düzenlemesi açısından da bu şekilde anlaşılmasını gerektirecek bir durum yoktur.

²⁰⁰ İki sanıklı bir dosya ile ilgili verilen bir karar için bkz. “...*İddianamede, sanıkların, tartışma sırasında katılana "saçını başını yolarım, gebertirim seni" diyerek tehdit ettiklerinin belirtilmesi karşısında, sanıklara yüklenen eylem TCK’nun 106/2-c maddesinde düzenlenen birden fazla kişiyle birlikte tehdit suçunu oluşturabileceğinden...*” **Yarg. 4. CD., 16.03.2015, 8145/24665.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2013-8145-k-2015-24665-t-16-03-2015-tehdit-sucu/1454313>, 18.11.2015)

²⁰¹ **Koca/Üzülmez**, s. 365.; **Meran**, Tehdit - Şantaj, s. 31.

²⁰² **Çınar**, s. 136.

ması sebebiyle, daha fazla ceza verilmesini gerektiren bir nitelikli hal olarak düzenlemiştir.²⁰³

Tehdit suçunun birkaç kişi tarafından birlikte işlenmesi için, failler arasında bu konuda önceden bir anlaşma olması gerekmez.²⁰⁴ Ancak birlikteliğin söz konusu olabilmesi için faillerin, bu birlikteliği kasten istemeleri lazımdır. Dolayısıyla faillerin, kasten hareket edebilme kabiliyetine de sahip olmaları gerekir. Örneğin; iki kişi tarafından birlikte işlenen tehditte, faillerden birinin tam akıl hastalığı olması durumunda nitelikli halin gerçekleşmediği kabul edilmelidir. Ancak kasten hareket edebilme kabiliyeti olmayan failer çıkarıldıktan sonra geriye en az iki fail daha kalıyorsa nitelikli hal gerçekleşecektir.²⁰⁵

Faillerin hepsinin tehdit içeren sözler söylemesi nitelikli halin uygulanması bakımından şart değildir. Faillerden birisi tehdit içeren sözleri sarf ederken diğeri de ona olan desteğini belirtmek suretiyle suçun işlenmesinde müşterek fail konumuna gelebilir. Örneğin; üç kişi mağdurun etrafını sarıp içlerinden birisi tehdit içeren sözler sarf ederken diğerlerinin de bellerindeki silahları göstermesi durumunda müşterek faillik durumunun ve nitelikli halin gerçekleştiği kabul edilmelidir. Zira tehdit içeren sözlerin bir koro gibi seslendirilmesinin beklenmesi nitelikli hali uygulanamaz hale getirecektir.²⁰⁶

²⁰³ Bkz. 5237 sayılı TCK. 265/3., 102/3-d., 103/3-a., 109/3-b.

²⁰⁴ **Artuk/Gökcen/Yenidünya**, Özel Hükümler, s. 280.

²⁰⁵ **Sözür**, s. 142.

²⁰⁶ **Tarhan**, s. 58.

1.1.5.6. Tehdidin Var Olan veya Varsayılan Suç Örgütlerinin Oluşturdukları Korkutucu Güçten Yararlanılarak İşlenmesi

Tehdidin var olan veya varsayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlenmesi durumunda verilecek ceza artırılacaktır. Çünkü suçun bu şekilde işlenmesi, münferiden bir fail tarafından işlenmesine nazaran mağdurda çok daha büyük bir korku uyandıracak ve mağdurun kendisini çok daha fazla savunmasız hissetmesine sebep olacaktır.²⁰⁷

Tehdidin var olan veya varsayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlenmesi, mağdur üzerinde basit bir tehdide oranla daha etkili şekilde onun iç hürriyet ve güven duygusunu sarsacaktır.²⁰⁸ Bu şekilde bir tehdide maruz kalan mağdurun, kendisini sıradan bir tehdide nazaran daha korumasız hissetmesi kaçınılmazdır.²⁰⁹

Ceza hukuku anlamında örgüt ile ilgili şöyle bir tanım yapılmıştır: “*Örgüt, belirli bir organizasyon dâhilinde, bireysel iradede üstün ortak bir irade (örgüt iradesi) üzerine kurulan, kanunun suç saydığı fiilleri işleme ülküsü altında bir araya gelen, hiyerarşik bir yapı dâhilinde en az üç kişi tarafından oluşturulan suç birliğidir.*”²¹⁰ Ayrıca suç örgütü, “*Yapılanma biçimi ne olursa olsun, kanunlarda suç olarak tanımlanan fiillerin işlenmesi amacıyla oluşturulmuş örgütler*”²¹¹ şeklinde de tanımlanmıştır. Bu tanımlara uyan herhangi bir örgütün oluşturduğu korkutucu güç-

²⁰⁷ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 280.; Koca/Üzülmez, s. 365.

²⁰⁸ Önder, Özel Hükümler, s. 50.

²⁰⁹ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 280.

²¹⁰ Ahmet Caner Yenidünya/Zafer İçer, Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma (TCK m. 220, 221), Digesta Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul, 2014, s. 5-6.

²¹¹ İzzet Özgenç, Suç Örgütleri, Seçkin Yayınevi, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, 2013, s.14.

ten yararlanılarak tehdit suçunun işlenmesi durumunda verilecek ceza artırılacaktır.

212

Öğretide, örgütün esas amacının suç işlemek olmasının aranmayacağını, örgütün siyasi, dini ya da başka amaçlar için kurulmuş olabileceğini savunanlar da olmuştur.²¹³ Kanaatimizce bu görüş ETCK m. 188/3’de “gizli örgüt” ifadesinin yorumlanmasından ortaya çıkmış olup TCK m. 106 için bu görüşün kabul edilmesi mümkün değildir. Zira madde metninde açıkça “suç örgütü” denilmektedir.

765 sayılı ETCK’nun 188/3. maddesinde bu nitelikli hal “*var olan veya varsayılan gizli bazı örgütlerin oluşturdukları tehdit gücünden yararlanarak*” şeklinde belirtilmişti. Buna göre ETCK sisteminde örgütün “gizli” bir örgüt olması aranmaktaydı.²¹⁴

Ancak 5237 sayılı TCK’nun 106/2-d. maddesinde “*var olan veya varsayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak*” denilmek suretiyle örgütün gizli bir örgüt olması gerekmediği açıkça vurgulanmıştır. Örgütün,

²¹² “...Olay gecesi alkol alan ve herhangi bir örgütle bağlantısı saptanamayan sanığın, önce İzmir’deki 157.Topcu Tugayını, daha sonra Hacılar Kırındaki askeri birliği ve sonrada 155 polis imdat telefonunu (388,67...) abone nolu telefondan arayarak "Hizbullah Terör Örgütü adına yarın Bornova parkını ve fuarı kana bulayacağız" biçimindeki sözleri ile bu örgütün oluşturduğu terör gücünden yararlanarak muhataplarını tehdit ettiği, hukuka aykırı kusurlu davranışın TCK. nun 188/3. maddesi delaletiyle TCK. nun 191/2. madde ve fıkrasındaki suç normuna uyduğu ve suçun teselsül etmesi nedeniyle hakkında aynı Yasanın 80. maddesinin uygulanması gerektiği gözetilmeden yanlış niteliklemeyle unsurları oluşmayan TCK. nun 548. maddesi gereğince ceza hükmü kurulması...” **Yarg. 8. CD., 20.11.1997, 14063/16182.** (<http://legalbank.net/belge/y-8-cd-e-1997-14063-k-1997-16182-t-20-11-1997-zincirleme-suc/676780>, 21.10.2015)

²¹³ Çınar, s. 149.

²¹⁴ Önder, Özel Hükümler, s. 49., Çınar, s. 148., Sözüer, s. 142. (Çınar’ın örgüt gizli olmadığı için, mağdurun bu gizli olmayan örgütün tehditlerine karşı gerekli önlemleri alma ya da aldırma olanağının bulunduğuna ilişkin fikirlerine katılmıyoruz. ETCK’nun 188/3. maddesindeki “gizli” ibaresine sadece lafzi yorum yapılarak anlam yüklemek hükmün konuluş amacına aykırı olacaktır. Zira sade bir vatandaşın herkes tarafından bilinen bir örgütün korkutucu gücü kullanılarak tehdit edilmesiyle, bilinmeyen gizli bir örgüt tarafından tehdit edilmesi arasında çok da bir fark olacağını düşünmüyoruz.)

sadece suç örgütü niteliğini taşıması ve bundan kaynaklanan korkutucu bir gücünün bulunması yeterlidir.²¹⁵

Örneğin; herkes tarafından bilinen ve hatta varlığı adli ve idari organlarca ve örgüt mensuplarınca dahi kabul edilen bir örgütün oluşturduğu korkutucu güçten yararlanılarak suçun nitelikli hali işlenebilir.

Tehdit için adı kullanılan ve var olan örgütün isminin duyulması bile insanların korkması için yeterli olmalıdır. Söz konusu örgüt, tehdidin yapıldığı tarihten önce yaptığı kanlı eylemler, soygun gibi faaliyetleri nedeniyle isim yapmış bir örgüt olması sebebiyle mağdurun yaşadığı korkuyu ve savunmasızlık hissini artırabilmelidir.²¹⁶

Nitelikli halin uygulanabilmesi için failin, adını kullandığı örgüt adına hareket etmesi veya o örgütün üyesi olması gerekmemektedir. Failin tehdit içeren fiilinde bir şekilde bu örgütün korkutucu gücünü kullanmış olması yeterlidir.²¹⁷

²¹⁵ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 280.

²¹⁶ Soyaslan, s. 284-285.

²¹⁷ "...Ancak; iddianamede sözü edilen ve dosyada bulunan mektupta sanığın, yakınan Ramazan ile Serdar ve Ramazan'ın eşinden söz ederek, "Seni T. Cumhuriyeti de, kayınların da kurtaramaz. Bu mektup başkasının eline geçerse gerisini sen düşün" demiş ve altına "Esepaş" diyerek imza atmış; bu mektubu, elinde silah olduğu halde yakınana verirken hiç bir şey söylememiştir. Mahkeme, mektubun PKK Örgütü'nden geldiğini, sanığın mektubu verirken yakınanı tehdit ettiğini kabul ederek, T.C. Yasasının 188/3. madde ve fıkrasına göre hüküm kurmuştur. Oysa oluşa göre hukuksal tanının belirlenebilmesi için;

a- Tehdidin kimin ya da kimlerin iradesini ne suretle ve niçin zorlamaya (koşul) yöneldiğini;

b- Gizli örgüt kabulüne götüren nedenlerin saptanıp; Açıklanması ve sonucuna göre,

1) Zorlama ve gizli örgüt olmadığı ve silah çekme eyleminin mektuptaki eylemle,

aa- Birlikte düşünülmesi olanaksız bulunduğu takdirde eylemin T.C. Yasasının 191/1,

bb- Birlikte düşünülmesi olanaklı bulunduğu takdirde aynı Yasanın 191/2,

2) Zorlama ve gizli örgüt ya da silahla olduğu takdirde aynı Yasanın 188/3., Maddesinin uygulanabileceği gözetilmeden, eksik incelemeyle hüküm kurulması..." Yarg. 4. CD., 13.03.1996, 1488/2247.

(http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-1996-1488-k-1996-2247-t-13-03-1996-adiyen-tehdit/341176, 21.10.2015)

Suçun icrasında korkutucu gücünden yararlanan örgütün gerçekten var olan bir örgüt olması gerekmez. Madde metninde de bu husus açıkça “varsayılan” ifadesiyle belirtilmiştir. Örgütün var sayılması, farazi de olsa bir suç örgütünün adı zikredilerek korkutucu etkinin gerçekleştirilmesi mümkündür.²¹⁸

1.1.5.7. Daha Az Cezayı Gerektiren Nitelikli Unsur

Tehdit suçunu düzenleyen 106. maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde “*Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise, mağdurun şikâyeti üzerine, altı aya kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.*” denilmiştir.

765 sayılı ETCK’nda 191. maddenin son fıkrasında ise, “*Sair tehdidat için alınacak ağır cezayı nakdi otuz liradır. Ancak bu bapta mutazarrır olan şahıs tarafından şikâyetname verilmedikçe takibat yapılmaz.*” denilmektedir.

ETCK döneminde öğretide 191. maddenin üçüncü fıkrasındaki düzenleme için farklı görüşler bulunmaktaydı. Bazı yazarlar bu düzenleme için “basit tehdit” kavramını kullanmışlar,²¹⁹ bazı yazarlar ise ilgili hükmün müstakil bir suç tipini düzenlemediğini, tehdit suçunun hafifletici bir hali olduğunu belirtmişlerdir.²²⁰

5237 sayılı TCK döneminde ise “basit tehdit” kavramı öğretideki yerini kaybetmiş, 106/1. maddenin ikinci cümlesi için suçun temel şekline nazaran daha az ceza verilmesini gerektiren bir nitelikli hal olduğu belirtilmiştir.²²¹

²¹⁸ Koca/Üzülmez, s. 366., Üzülmez, Tehdit, s. 108., Tezcan/Erdem/Önok, s. 360.

²¹⁹ Yaşar, s. 217.; Çınar, s. 152.

²²⁰ Önder, Özel Hükümler, s. 50.; Erem, Hürriyet ve Suç, s. 83-84.

²²¹ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 280.; Nevzat Toroslu, Ceza Hukuku Özel Kısım, Savaş Yayınevi, Ankara 2005, s. 80.

Yukarıda değinildiği üzere ceza kanunları suçun düzenlemesinde öncelikle suçun temel şeklini belirler. Eğer daha fazla veya daha az ceza verilmesini gerektiren nitelikli haller varsa bu haller de sonrasında belirtilir. Nitelikli hal düzenlemesinde mutlaka suçun temel şekline verilecek cezanın türü veya alt veya üst sınırında bir değişiklik yapılır.²²²

5237 sayılı TCK. 106. maddede de bu yöneme göre birinci fıkranın ikinci cümlesinde daha az ceza verilmesini gerektiren bir nitelikli hal belirlenmiş ve verilecek cezanın hem türünde hem de alt ve üst sınırında değişik bir düzenlemeye yer verilmiştir.²²³

İlk cümlede düzenlenen suçun temel şekline verilecek cezanın türü hapis cezası ve alt sınırı altı ay, üst sınırı da iki yıl iken; ikinci cümlede düzenlenen nitelikli hale verilecek ceza hâkimin takdirine göre hapis veya adli para cezası ve üst sınırı da altı ay olarak düzenlenmiştir.²²⁴

Buna göre şu iki halde nitelikli hal hükmünü uygulayarak, birinci fıkranın ikinci cümlesine göre ceza vermek gerekecektir.

a- Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratılacağından bahisle tehdit,

b- Mağdurun kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına bir saldırı gerçekleştireceğinden veya malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit haricinde herhangi bir kötülük edeceğinden

²²² Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s. 285.

²²³ Sinan Sakin, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Savaş Yayınevi, 1. Baskı, Ankara, 2015, s. 76.

²²⁴ İsmail Ercan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, On İki Levha Yayıncılık, 10. Baskı, İstanbul, 2015, s. 109.

bahisle (yani maddede ifade edildiği gibi “sair bir kötülük edeceğinden” bahisle) tehdit.

Hükmün uygulanması açısından malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratılacağından bahisle tehdidin belirlenmesinde bir zorluk yoktur. Fakat sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte “sair bir kötülük” kavramına nelerin gireceği konusunda tereddüt edilebilir. Yargıtay’ın sair kötülük ile ilgili çeşitli kararları vardır.²²⁵

²²⁵ “...Sanığın, müştekiye “kararını sinkaf ederim, seninle görüşeceğiz, akşamüstü seni evinin önünde bekleyeceğim, sana gününü göstereceğim göreceksin sen gününü” şeklindeki tehdit eyleminin, 5237 sayılı TCK’nın 106/1 madde ve fıkrasının ikinci cümlesinde tanımlanan sair kötülük niteliğinde olduğu gözetilmeden, aynı maddenin birinci fıkrasının ilk cümlesi ile hükümlülük kararı verilmesi...” **Yarg. 2. CD., 25.03.2014, 14130/8147.** (<http://legalbank.net/belge/y-2-cd-e-2014-14130-k-2014-8147-t-25-03-2014-tehdit-su-199-u/1426694>, 22.10.2015)

“...Sanığın, mağdurun cep telefonuna göndermiş olduğu mesaj içeriklerinin mağdurun hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit niteliğinde olmayıp, TCK’nın 106/1. maddesinin ikinci cümlesindeki sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehdit kapsamında kaldığı...” **Yarg. 4. CD., 20.03.2015, 14312/24969.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2013-14132-k-2015-24969-t-20-03-2015-tehdit-su-199-u/1473258>, 22.10.2015)

“...Sanığın cep telefonu ile arayarak ve mesaj çekerek mağdurla olan ilişkisini boşandığı eşine anlatacağı tehdidiyle mağdurdan maddi menfaat teminine yönelik eylemi, 5237 sayılı TCK’nın 107/2. maddesinin 29.06.2005 tarihinde yürürlüğe girmesi karşısında, suç tarihi itibarı ile söz konusu maddedeki şantaj suçunu oluşturmayıp, anılan yasanın 106/1-2. cümlesindeki sair kötülük tehdidi niteliğinde olduğu, buna göre eylemin uyduğu 765 sayılı TCK’nın 192/1. maddesi ile 5237 sayılı TCK’nın 106/1-2. cümlesi karşılaştırıldığında, sair tehdit suçu ceza miktarı itibarı ile lehe olduğu gibi, ayrıca şikayete tabi olup müşteki de şikayetinden vazgeçtiğinden, sanığın şikayetten vazgeçmeyi kabul etmesi halinde düşme kararı verilmesi gerekirken, hatalı yasa karşılaştırmasına dayalı hukuki nitelendirme ile yazılı biçimde mahkumiyet kararı verilmesi...” **Yarg. 4. CD., 11.06.2012, 8397/14096.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2012-8397-k-2012-14096-t-11-06-2012/1365045>, 22.10.2015)

“...sanığın “katılanın kendisiyle birlikte olmadığı takdirde hakkında iftira atacağı ve başka erkeklerle birlikte olduğu dedikodusunu çıkaracağını” söyleyerek tehdit etmesi eyleminin, aynı Yasa’nın 106/1-2. cümlesinde düzenlenen sair bir kötülük yapacağından bahisle tehdit eylemi kapsamında kaldığı...” **Yarg. 4. CD., 05.07.2011, 10651/12046.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2009-10651-k-2011-12046-t-05-07-2011-santaj-su-199-u/928510>, 22.10.2015)

“...Cezaevinde hükümlü olan sanığın, kendi isteği üzerine tedavisi için enjeksiyon yapılmak üzere hastaneye götürülürken, elleri kelepçelenip görevli jandarma askerleri tarafından koluna girildiğinde, bu şekilde hastaneye gitmek istemediğini söyleyerek koluna giren askeri iteklemek ve sonrasında “niye böyle yapıyorsun biz buraya senin için geldik” diye uyarın görevli uzman çavuş yakınana “tabi geleceksin, bunun için maaş alıyorsun, çıktığımda seninle görüşürüz” biçiminde sözler söyleyerek elindeki enjeksiyon torbasını atıp hastaneye gitmek istememesinden ibaret eyleminin, sanığın hastaneye gitmeye zorlanamayacağı dikkate alınarak görevi yaptırmamak için direnme suçunu oluşturmayacağı, görevli yakınana yönelik sarfettiği sözlerin sair kötülük tehdidi niteliğinde olduğu ve TCY’nın 106/1-2.cümlesinde düzenlenen şikayete bağlı tehdit suçunu oluşturduğu...” **Yarg. 4. CD., 04.04.2011, 908/4383.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2011-908-k-2011-4383-t-04-04-2011-tehdit-su-199-u/825077>, 22.10.2015)

“...Sanık hakkında, katılanı <hayatta her hatanın bir bedeli vardır, sende yaptığın hataların bedelini ödeyeceksin> şeklinde kısa mesajla tehdit ettiğinin iddia ve kabul edilmesi, eylemin, 5237 sayılı

Maddede bahsedilen sair kötülük ibaresinin kapsamına, kişinin şeref ve haysiyeti gibi değerlerine yönelik haksız bir saldırı gerçekleştirileceği beyanı girebilir. Ancak her halde gerçekleştirileceği bildirilen sair kötülüğün, tehdit suçunu oluşturmaya elverişli bir eylem olması gerekmektedir.²²⁶

1.2. SUÇUN MANEVİ UNSURLARI

Manevi unsur, ceza normları uyarınca suç teşkil eden fiil ile suçun faili arasındaki manevi bağı ifade eder. Fiil ile fail arasındaki bu manevi bağ sağlıklı bir şekilde gerçekleşmeden, işlenen fiilin cezalandırılabilir bir yanı olmayacaktır.²²⁷ Bu açıdan manevi unsur, suç teşkil eden fiilin iradi olarak gerçekleştirilmesini ifade eder.²²⁸

Manevi unsur, ceza kanunlarında suç olarak sayılan fiilin kasten veya taksirle gerçekleştirilmesini ifade etmektedir. Kast, bir suçun işlenebilmesi için asıl gerekli unsurdur.²²⁹ Taksir, kastın yanında istisnai bir sorumluluk şekli olması sebebiyle, kanunda açıkça taksirle işlenebileceği belirtilenler haricinde tüm suçlar kasten işlenebilen suçlardır.²³⁰

TCK'nın 106/1 fıkrasının ikinci cümlesinde tanımlanan sair tehdit suçunu oluşturmaması...” **Yarg. 4. CD., 09.04.2012, 9935/8070.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2010-9935-k-2012-8070-t-09-04-2012/1367709>, 22.10.2015)

²²⁶ **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Özel Hükümler, s. 280-281.

²²⁷ **Özgenç**, Genel Hükümler, s. 225.

²²⁸ **Uğur Alacakaptan**, Suçun Unsurları, AÜHFY., Sevinç Matbaası, Ankara, 1975, s. 9.

²²⁹ **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Genel Hükümler, s. 290.; **Alacakaptan**, s. 155.

²³⁰ TCK'nun 21. maddesi: “*Suçun oluşması kastın varlığına bağlıdır. Kast, suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir.*

Kişinin, suçun kanuni tanımındaki unsurların gerçekleştirebileceğini öngörmesine rağmen, fiili işlemesi halinde olası kast vardır. Bu halde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda müebbet hapis cezasına, müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda yirmi yıldan yirmi beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur; diğer suçlarda ise temel ceza üçte birden yarısına kadar indirilir.” şeklindedir.

TCK m. 106 nazara alındığında suçun temel şeklindeki düzenlemenin, tehdit suçunun kasten işlenebileceğini düzenlediği ve suçun manevi unsurunun kast olduğu anlaşılmaktadır. Yani tehdit suçu ancak failin bilerek ve isteyerek işleyebileceği bir suçtur.²³¹

Tehdit suçunun oluşabilmesi açısından failin kasten hareket etmesi yeterlidir. Ayrıca failin herhangi bir saik veya tasarlamayla hareket etmesine gerek yoktur.²³²

Yargıtay eski tarihli bazı kararlarında tehdit suçundan söz edebilmek için tasarlama unsurunun veya diğer bir deyişle taammüdün olması gerektiği yönünde kararlar vermiştir. Bu nedenle kızgınlıkla söylenen tehdit içerikli sözlerin suçu oluşturmayacağı belirtilmiştir.²³³

²³¹ Hafizoğulları/Özen, s. 179.; Erem, Hürriyet ve Suç, s. 84.; Koca/Üzülmez, s. 357.; Meran, Tehdit – Şantaj, s. 33.

²³² Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe, Özel Hükümler, s. 396.

²³³ "...Tarla ihtilafı nedeniyle çıkan kavgada şikâyetçiye, "seni öldüreceğim, buraya gömeceğim" diyen sanığın bu eyleminin, tehdit suçunu oluşturup oluşturmayacağı Özel Daire ile Yargıtay C. Başsavcılığı arasındaki uyuşmazlığın konusunu oluşturmaktadır.

Tehdit; bir kimseye, ağır ve haksız bir zarara uğratılacağını bildirmektedir.

Tehdit fiilinin niyet unsuru için hukuki nazariyatça kabul edilen prensip, tehdit fiilinin taammüden vukua gelmesidir. Puccioni, "diğerini tehevviiren tehdit eden bir kimseyi bu madde hüküme göre cezalandırmak doğru değildir" diyor. Bu fikri Carrara dahi hukuk ilmi prensibine muvafık olarak tasvip etmiştir. Bu mütalaaalara biz de katılmaktayız. Zira eğer tehdit şahsi hürriyet aleyhine bir cürüm telakki ediliyorsa bu, bir şahsı yapmak istediği şeyi yapmamaya zorlamak suretiyle tezahür eder. Tabiidir ki tehdit ciddi şekilde vaki olmazsa kanunun bu fiil için talep ettiği hudut ve mahiyet unsurları meydana çıkmaz. "Piacenza Ceza Mahkemesi" bir sarhoşun silah kaldırmasına, tehdit cezası verilemeyeceğine karar vermiştir (Majno, Ceza Kanunu, C: 2, Sh: 124 ve dv.).

Fiilin bilerek ve isteyerek işlenmiş olması gereklidir. Bu itibarla failin bilerek mağduru haksız bir zarara uğratacağını bildirmeyi istemesi lazımdır. Başka deyişle tehdidin tasarlanarak işlenmiş olması gereklidir. Bu takdirde ancak tehdidin ciddi bir nitelik taşıdığı kabul olunabilir. Failin ayrıca niyetini gerçekleştirmeyi isteyip istememesinin önemi yoktur (A. Pulat Gözübüyük, Türk Ceza Kanunu, C: 2, Sh: 519).

Tehdidin manevi unsuru tasarlamaaktır. Bu takdirde tehdit ciddi nitelikte kabul olunabilir. Bu nedenle kavgı sırasında öfke ile söylenen sözlerde tasarlama söz konusu olmadığından tehdit suçu meydana gelmez...." Yarg. CGK, 18.02.1991, 4-368/36. (<http://legalbank.net/belge/y-cgk-e-1990-4-368-k-1991-36-t-18-02-1991-yargitay-ceza-genel-kurulu-karari/528469/>, 13.10.2015)

Ancak 5237 sayılı TCK döneminde Yargıtay en son içtihatlarında kızgınlıkla söylenen sözlerin dahi tehdit suçunu oluşturacağını, ayrıca bir tasarlamının aranmayacağına yönelik kararlar vermiştir.²³⁴

Öğretide baskın görüş; tehdit suçunun öfke ile işlenmesi durumunda da kast unsurunun gerçekleşebileceği yönündedir.²³⁵ Kanaatimizce de öfkeyle de olsa tehdit içerikli ve elverişli sözler tehdit suçunu oluşturacaktır. Ancak tehdit içeren sözlerin öfke ile söylenmesi, somut olayda hâkimin vereceği cezanın tayininde dikkate alınması gereken bir husus olabilir. Ayrıca öfke, kusurluluğu etkileyen bir hal olarak

²³⁴ “...Ancak; tehdit suçunun oluşması bakımından, tehdidin objektif olarak korkutucu ve ciddi bir nitelikte bulunmasının yeterli olduğu, bu sözlerin somut olayda muhatabı üzerinde etkili olup olmasına bağlı olmayıp, öfkenin suç kastını ortadan kaldırmayacağı ve bu suçta tasarlama ögesinin de aranmadığı gözetilmeden “sözlerin kızgınlıkla söylendiği” biçimindeki yasal olmayan gerekçeyle beraat kararı verilmesi...” **Yarg. 4. CD., 21.03.2006, 8519/7901.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2004-8519-k-2006-7901-t-21-03-2006-tehdit-su-199-u/286974>, 13.10.2015)

“...Sanığın katılanı “seni vurmazsam beni bu cezaevinden göndermeyecekler, seni vuracağım” biçimindeki sözlerle tehdit ettiğinin kabul edilmesi karşısında, öfkenin suç kastını kaldırmayacağı, tehdit suçunda tasarlama ögesinin bulunmadığı, söylenen sözlerin objektif olarak elverişli ve yeterli olması nedeniyle tehdit suçunun oluştuğu gözetilmeden, kanuni olmayan gerekçeyle beraat kararı verilmesi, kanuna aykırıdır...” **Yarg. 4. CD., 12.03.2015, 3577/24511.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2015-3577-k-2015-24511-t-12-03-2015-tehdit-su-199-undan-kamu-davasi-a-199-ilmasi/1454668>, 22.10.2015)

“...Tehdit suçunun manevi ögesi genel kasttan ibaret olup suçun yasal tanımındaki unsurlarının bilerek ve istenerek işlenmesini ifade eder. Olayda tasarlamının varlığı aranmadığı gibi, saikin de önemi yoktur. Bu açıklamalar doğrultusunda, sanığın katılanı “davanı çekmezsen seni yaşatmam, kelleni vururum” biçimindeki sözlerle tehdit ettiğinin iddia edilmesi karşısında, söylenen sözlerin objektif olarak elverişli ve yeterli olması nedeniyle olayda tehdit suçunun oluştuğu gözetilmeden, kanuni olmayan gerekçeyle beraat kararı verilmesi...” **Yarg. 4. CD., 19.03.2015, 10897/24933.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2013-10897-k-2015-24933-t-19-03-2015-tehdit-su-199-u/1465496>, 22.10.2015)

“...sanığın, alacak meselesi yüzünden tartıştığı ve tartışmanın kavgaya dönüştüğü olay anında, müşteki sanıklara hitaben “ben PKK lıyım, ben aşiretim, istersem kamyonla adam getiririm” biçimindeki sözlerle tehdit ettiğinin anlaşılması karşısında, öfkenin suç kastını kaldırmayacağı, tehdit suçunda tasarlama ögesinin bulunmadığı, söylenen sözlerin objektif olarak elverişli ve yeterli olması nedeniyle olayda TCK’nın 106/2-d maddesinde tanımlanan tehdit suçunun oluştuğu gözetilmeden, “kavga ve tartışma sırasında fevren söylenen sözlerin tehdit suçunu oluşturmayacağı” biçimindeki, kanuni olmayan gerekçeyle beraat kararı verilmesi...” **Yarg. 4. CD., 16.03.2015, 31355/24632.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2014-31355-k-2015-24632-t-16-03-2015-tehdit-su-199-u/1495868>, 22.10.2015)

²³⁵ **Önder**, Özel Hükümler, s. 45.; **Tezcan/Erдем/Önok**, s. 355.; **Üzülmez**, Tehdit, s. 111.; **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Özel Hükümler, s. 282 vd.; **Tarhan**, s. 44.; **Çınar**, s. 90.

haksız tahrik kurumu bakımından nazara alınabilir. Ancak bu durumda da öfkenin kastı kaldırıcı bir etkisi olmayacaktır.²³⁶

1.3. SUÇUN HUKUKA AYKIRILIK UNSURU

Ceza normları uyarınca suç sayılan bir fiil, hukuk düzeninin getirdiği bir takım kurallara aykırıdır. Hukuka aykırılık, bu fiil ile hukuk kuralı arasındaki çatışmayı ifade etmektedir.²³⁷

Hukuka aykırılık, kanunda tanımlanan suç tipine uygun, maddi ve manevi unsurları gerçekleşmiş bir fiilin hukuk düzenine olan aykırılığının objektif değerlendirilmesidir.²³⁸

Bir fiil hukuka aykırı olmadıkça suç teşkil etmez. Ancak fiilin hukuka aykırı olup olmadığının değerlendirilmesi sadece ceza kanunlarında düzenlenen bir suç tipine uyup uymaması ile sınırlı değildir. Örneğin; cebri icra aşamasında yapılmış bir fiil (borcun nakit olarak ödenmesi, aksi takdirde tespit edilen gayrimenkullerine haciz konulacağı bildirimi gibi) icra hukuku alanında hukuka uygun ise ceza hukuku anlamında da suç teşkil etmeyecektir. Zira hukuka aykırılık, fiilin sadece ceza kanunlarına muhalefet etmesi değil, tüm hukuk düzeniyle çatışmasıdır.²³⁹

Her ne kadar 765 sayılı TCK'nda olduğu gibi, 5237 sayılı TCK'nda da tehdidin konusu olan bildirimin haksız olmasından bahsedilmemiş olsa da; maddede

²³⁶ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 283.

²³⁷ Ahmet Emrah Akyazan, 5237 Sayılı TCK'da Hukuka Uygunluk Sebepleri, ABD., 2006-1, s. 78-79.

²³⁸ Alacakaptan, s. 95.; Özgenç, Genel Hükümler, s. 275.; Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s. 369.

²³⁹ Çınar, s. 80.; Alacakaptan, s. 95.

geçen “*saldırı, zarar, kötülük*” gibi ibarelerden gerçekleştirilen fiilin haksızlığı anlaşılmaktadır.²⁴⁰

Tehdidin hukuka aykırı olmasının iki boyutu vardır. Birincisi; failin gerçekleştireceğini bildirdiği saldırının hukuka aykırılığı, ikincisi ise failin mağdurdan talep ettiği davranışın hukuka aykırılığıdır.²⁴¹

Tehdit suçunun asıl olarak hukuka aykırılık unsurunu failin gerçekleştireceğini bildirdiği saldırının hukuka aykırı olması teşkil eder. Örneğin; “*Maaşımı yatırmazsan seni vururum!*” şeklindeki bir ifade tehdit suçunun oluşması için yeterlidir. Failin mağdurdan istediği şey her ne kadar hukuka uygun ise de yapacağını bildirdiği saldırı hukuka aykırı olduğundan suç oluşacaktır. Ancak bir kişi, hukuk düzeninin kendisine tanıdığı bir hakkı kullanacağını (örneğin; cebri icra yoluna başvurmak veya dava açmak) bildirmek suretiyle muhatabı korkutmak isterse suç oluşmayacaktır.²⁴²

Hukuka aykırılık başlığı altında mütalaa edilen önemli bir husus da hukuka uygunluk nedenleridir. Hukuka uygunluk nedenleri, işlenen fiil her ne kadar maddi ve manevi unsurları açısından suç teşkil etse de; faile verilecek cezayı ortadan kaldıran bir neden olarak düzenlenmiştir.²⁴³

TCK’nda hukuka uygunluk nedenleri dört tanedir: Görevin yerine getirilmesi (m. 24/1), meşru savunma (m. 25/1), hakkın kullanılması (m. 26/1) ve ilgilinin rızası (m. 26/2). Eğer failin tehdit fiili bu hallerden birisine giriyorsa yapılan tehdit hukuka aykırı olmadığı için suç teşkil etmez ve dolayısıyla cezalandırılmaz.

²⁴⁰ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 284.

²⁴¹ Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe, Özel Hükümler, s. 395.

²⁴² Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe, Özel Hükümler, s. 395.

²⁴³ Akyazan, s. 78.; Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s. 373.

Örneğin; evine zorla girip kendisine saldırmak isteyen birisine camdan silah doğrultarak “*Git buradan yoksa seni vururum!*” denmesi, eğer diğer şartları da varsa meşru savunma kapsamında değerlendirilebilecektir.²⁴⁴ Yine aynı şekilde bir polisin kovalamakta olduğu bir suçluya “*Kaçma yoksa ateş ederim!*” demesi de görevin yerine getirilmesi kapsamında değerlendirilecek ve suç oluşmayacaktır.

²⁴⁴ “...Olay günü gürültü nedeniyle başlayan tartışmada, müştekiler S. Ş. ve U. Ş.'in sanık S. M. İ.'i basit tıbbi müdahale düzeyinde yaraladıkları kavga sürecinde sanığın, müştekilerin ittirmesi sonucu merdivenlerden düştüğü, polis olan sanığın taşıdığı resmi tabancasının belinden yere düştüğü, müştekilerin saldırmaya devam etmeleri üzerine, sanığın tabancayı yerden alıp havaya doğru ateş edip olay yerinden uzaklaştığı ve böylece müştekilerin saldırılarına engel olduğu anlaşılan olayda, sanığın eyleminin kendisine yönelmiş gerçekleşen ve tekrarı muhakkak olan müştekilerin haksız saldırısını o andaki hal ve koşullara göre saldırı ile orantılı biçimde defetmek zorunluluğuyla gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği ve TCK'nın 25/1. maddesi uyarınca, silahla tehdit suçunun meşru savunma hali kapsamında kalıp kalmadığı tartışılmadan, eylem sair tehdit suçu kapsamında değerlendirilip şikayet yokluğundan düşme kararı verilmesi...” **Yarg. 4. CD., 08.10.2013, 27919/25230.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2013-27919-k-2013-25230-t-08-10-2013-silahla-tehdit-su-199-u/1483811>, 22.10.2015)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KUSURLULUK, SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ MUHAKEME USULÜ VE YAPTIRIM

1. KUSURLULUK

1.1. Genel Olarak

Bir kimsenin, işlemiş olduğu hukuka aykırı bir fiilden sorumlu tutulabilmesi için; fiilin iradi olarak gerçekleştirilmesi, yani fiil ile fail arasındaki psikolojik bağın oluşması gerekmektedir. Bu nedenle işlediği fiil hukuka aykırı bile olsa eğer fiil ile fail arasındaki bağlantıyı kuran manevi unsur gerçekleşmemişse; bu fiilden sorumlu olunmayacaktır. Çünkü fiil, iradi olarak gerçekleştirilmemiştir.²⁴⁵

Kusurluluk ise; kanunda belirlenmiş suç tipine uygun, maddi ve manevi unsurları gerçekleşmiş hukuka aykırı bir fiilden dolayı kişinin kınanabilmesi hususundaki yargıyı ifade etmektedir. Yani ortada hukuka aykırı bir fiil ve bu fiille fail arasındaki bağlantıyı kuran manevi unsur olsa dahi; failin işlenen bu suçtan dolayı ayrıca kınanabilecek olması gerekmektedir.²⁴⁶

Failin, işlediği fiil dolayısıyla kusurlu sayılıp sayılmaması, yani kınanabilir olup olmaması suçun oluşmasında etkili değildir. Maddi ve manevi tüm unsurlarıyla gerçekleşen suç, suç vasfını haizdir. Kusurluluk, sadece failin işlenen suçtan dolayı kusurlu bulunup bulunmadığı ve kınanabilirliği ile ilgilidir. Fail, işlediği suç teşkil

²⁴⁵ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s. 449.

²⁴⁶ Selami Turabi, Kusurluluk ve Kusurluluğu Etkileyen Haller, TBBD., Sayı:101, 2012, s. 268.; Zeki Hafizoğulları, Kusurluluğu Kaldıran Bir Neden Olarak Ceza Hukukunda İstenemezlik İlkesi, AÜHFD., Yıl:2008, Cilt:57, Sayı:3, s. 340.

eden fiilden dolayı kusurlu sayılmasa da eylemin suç vasfını koruması, fail hakkında güvenlik tedbirlerinin uygulanabilmesi açısından önem taşır.²⁴⁷

Önder, kusurluluğun, biyolojik unsur, psikolojik unsur ve normatif unsur olmak üzere üç şartı olduğunu belirtmiştir. Buna göre biyolojik unsur; kişinin bir suçun işlenmesinden dolayı kusurlu sayılabilmesi için kusur yeteneğine sahip olmasını ifade etmektedir. Psikolojik unsura göre; kusur yeteneğine sahip olan kişi, tipik ve hukuka aykırı harekete, kendi iç dünyasında katılmış olmalıdır. Normatif unsura göre ise; kişinin yaptığı suç teşkil eden fiilin ona isnat edilebilmesi mümkün olmalıdır.²⁴⁸

Kusurun, algılama yeteneği ve irade yeteneği olmak üzere iki unsuru olduğunu belirten yazarlar da olmuştur.²⁴⁹

Algılama yeteneği, bir kimsenin yaptığı fiilin haksızlık teşkil ettiğini bilmesi, bu davranışının topluma hâkim olan düzeni korumayı amaçlayan bir hukuk kurallıyla çatışma halinde olup olmadığını anlayabilecek düzeyde olmasıdır. Burada kişinin haksızlık teşkil eden hareketinin, aynı zamanda kanuna aykırı olduğunu da bilip bilmemesi önem taşımaz. Önemli olan kişinin, yaptığı hareketin haksızlık teşkil ettiğini anlayabilecek düzeyde bir algılama gücüne sahip olmasıdır.²⁵⁰

²⁴⁷ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s. 450.; Özgenç, Genel Hükümler, s. 225.

²⁴⁸ Ayhan Önder, Ceza Hukuku Dersleri, Filiz Kitabevi, İstanbul 1992, s. 270-271.

²⁴⁹ Üzülmüş, Tehdit, s. 117.; Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s. 451.; Özgenç, Genel Hükümler, s. 346.

²⁵⁰ Özgenç, Genel Hükümler, s. 346.; Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s. 451

İrade yeteneği ise, kişinin suç teşkil eden fiili işlediği sırada hareketlerini özgür bir şekilde tayin edebilme gücüne sahip olmasıdır. Burada algılama yeteneği olan kişi, işlediği fiilin haksızlık teşkil ettiğini bilmesine rağmen fiili işlemektedir.²⁵¹

Failin kusurlu sayılabilmesi için; fiili işlediği sırada kusur yeteneğine sahip olması gerekli ve yeterlidir. Kusur yeteneğinin fiil işlendikten sonra ortadan kalkması, failin sorumluluğu açısından birşeyi değiştirmez. Ayrıca kusur yeteneği bulunan bir kimsenin, kasten veya taksirle kusur yeteneğini kaybetmesi durumunda, her ne kadar suçun işlendiği anda kusur yeteneği olmasa da kişinin sorumluluğu ortadan kalkmaz.²⁵²

Kusurluluğu etkileyen hallerden birisinin olması durumunda; suçu işleyen kişi, suç teşkil eden fiilden dolayı ya hiç sorumlu tutulmamakta ya da sorumluluğu azaltmaktadır. Öğretide, hiç sorumlu tutulmadığı hallere, “kusurluluğu kaldıran haller”; sorumluluğun azaldığı hallere de “kusurluluğu azaltan haller” denilmektedir.²⁵³

Kusurluluğu etkileyen haller; TCK’nda “Ceza Sorumluluğunu Kaldıran veya Azaltan Haller” başlığı altında, 24. ve 34. maddeler arasında düzenlenmiştir. Buna göre kusurluluğu etkileyen haller şöyledir: Hukuka aykırı ve fakat bağlayıcı emrin yerine getirilmesi (TCK m. 24/2-4), zorunluluk hali dolayısıyla kişinin irade yeteneğinin etkilenmesi (TCK m. 25/2), hukuka uygunluk sebeplerinde sınırın aşılması (TCK m. 27/1), meşru savunmada sınırın mazur görülebilecek heyecan, korku veya telaş ile aşılması (TCK m. 27/2), cebir veya tehdit dolayısıyla kişinin irade yeteneğinin etkilenmesi (TCK m. 28), haksız tahrik (TCK m. 29), kusurluluğu etkileyen sebeplerde yanılma (TCK m. 30/3), haksızlık yanılığı (TCK m. 30/4), yaş kü-

²⁵¹ Alacakaptan, s. 119.

²⁵² Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s. 452.

²⁵³ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s. 455.

çüklüğü (TCK m. 31), akıl hastalığı (TCK m. 32), sağır ve dilsizlik (TCK m. 33), geçici nedenler, alkol veya uyuşturucu madde etkisinde olma (TCK m. 34).

Biz bu başlık altında tehdit suçu ile ilgili olarak, kusurluluğu etkileyen hallerden; hukuka aykırı ve fakat bağlayıcı emrin yerine getirilmesi, zorunluluk hali, cebir veya tehdit dolayısıyla kişinin irade yeteneğinin etkilenmesi ve haksız tahrik hallerini ele alacağız.

1.2. Hukuka Aykırı ve Fakat Bağlayıcı Emrin Yerine Getirilmesi

Hukuka aykırı ve fakat bağlayıcı emrin yerine getirilmesi, TCK’nda kusurluluğu kaldıran bir hal olarak, “Kanunun Hükmü ve Amirin Emri” başlıklı 24. maddede düzenlenmiştir.²⁵⁴

Buna göre yetkili merciin, hukuka aykırı emrinin emredilen tarafından bağlayıcı olması durumunda emredilen bu eylemden sorumlu olmayacaktır. Bu hüküm, Anayasaya paralel olarak konulmuştur.²⁵⁵ Anayasamızın 137/1. maddesinin hükmü gereği; bir kamu görevlisi, üstünden aldığı emrin hukuka aykırı olduğunu tespit ederse, emri yerine getirmez ve aykırılığı üstüne bildirir. Ancak üst, emrinde ısrar eder ve emrini yazılı bir şekilde yinelerse, kamu görevlisi emri yerine getirir ve bundan dolayı sorumlu tutulmaz.²⁵⁶

²⁵⁴ TCK’nun 24. maddesi şu şekildedir: “Kanunun hükmünü yerine getiren kimseye ceza verilmez.

(2) Yetkili bir merciden verilip, yerine getirilmesi görev gereği zorunlu olan bir emri uygulayan sorumlu olmaz.

(3) Konusu suç teşkil eden emir hiçbir surette yerine getirilemez. Aksi takdirde yerine getiren ile emri veren sorumlu olur.

(4) Emrin, hukuka uygunluğunun denetlenmesinin kanun tarafından engellendiği hâllerde, yerine getirilmesinden emri veren sorumlu olur.”

²⁵⁵ Üzülmüş, Tehdit, s. 118.

²⁵⁶ Anayasanın 137/1. maddesinde şöyle denilmektedir: “Kamu hizmetlerinde herhangi bir sıfat ve suretle çalışmakta olan kimse, üstünden aldığı emri, yönetmelik, tüzük, kanun veya Anayasa hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmez ve bu aykırılığı o emri verene bildirir. Ancak, üstü emrinde

Bu şekilde bağlayıcı bir hukuka aykırı emrin yerine getirilmesi, hukuka uygunluk sebebini değil, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 223/3. maddesi²⁵⁷ gereğince; kusurluluğu ortadan kaldıran bir nedeni oluşturmaktadır. Zira bu durumda emredilen kişiye kusur isnat edilemediği için cezalandırılmazken, emri verenin sorumluluğu devam etmektedir.²⁵⁸

Eğer hukuka aykırı emrin konusu aynı zamanda da suç teşkil ediyorsa ve emredilen kamu görevlisi bu emri yerine getirmişse TCK'nun 24/2. maddesinden faydalanamaz. Zira Anayasanın 137/2. ve TCK'nun 24/3. maddesi gereğince; konusu suç teşkil eden bir emir, hiçbir suretle yerine getirilemez.²⁵⁹

Bu durumda, konusu tehdit suçu olan bir emri yerine getirerek bir kimseyi tehdit eden kamu görevlisi suçun faili olarak, emri veren üstü de iştirak hükümleri uyarınca cezalandırılacaktır.²⁶⁰

1.3. Zorunluluk Hali

Zorunluluk hali, TCK'nun 25/2. maddesinde; *“Gerek kendisine gerek başkasına ait bir hakka yönelik olup, bilerek neden olmadığı ve başka suretle korunmak olanağı bulunmayan ağır ve muhakkak bir tehlikeden kurtulmak veya başkasını kurtarmak zorunluluğu ile ve tehlikenin ağırlığı ile konu ve kullanılan vasıta arasında*

ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilerse, emir yerine getirilir; bu halde, emri yerine getiren sorumlu olmaz.”

²⁵⁷ CMK'nun 223/3. maddesi şu şekildedir: *“(3) Sanık hakkında;*

a) Yüklenen suçla bağlantılı olarak yaş küçüklüğü, akıl hastalığı veya sağır ve dilsizlik hali ya da geçici nedenlerin bulunması,

b) (Değişik: 25/5/2005 - 5353/30 md.) Yüklenen suçun hukuka aykırı fakat bağlayıcı emrin yerine getirilmesi suretiyle veya zorunluluk hali ya da cebir veya tehdit etkisiyle işlenmesi,

c) Meşru savunmada sınırın heyecan, korku ve telaş nedeniyle aşılması,

d) Kusurluluğu ortadan kaldıran hataya düşülmesi,

Hallerinde, kusurunun bulunmaması dolayısıyla ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilir.”

²⁵⁸ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s. 456.

²⁵⁹ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s. 457.

²⁶⁰ Üzülmüş, Tehdit, s. 119.

orantı bulunmak koşulu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez.” şeklinde düzenlenmiştir.

Meşru savunmadan farklı olarak, zorunluluk halinde bir saldırı değil tehlike söz konusudur. Zorunluluk hali hükmünün uygulanabilmesi için; kişinin tehlikeye bilerek neden olmaması, tehlikeden suç olan bir eyleme başvurmada kurtulmanın imkânsız olması, tehlikenin ağır ve muhakkak olması ve tehlikenin ağırlığı ile konu ve kullanılan vasıta arasında orantının bulunması gerekmektedir.²⁶¹

Buna göre bir kimsenin, bilerek neden olmadığı, ağır ve muhakkak bir tehlike karşısında; kendisine veya bir başkasına ait bir hakkı korumak için tehdit suçunu işlemesi durumunda cezalandırılması söz konusu olmayacaktır. Çünkü tehdit eden kişi zorunluluk hali içerisinde olması sebebiyle kusurlu değildir.²⁶²

1.4. Cebir ve Tehdit

TCK’nun 28. maddesine göre; karşı koyamayacağı bir cebir ve tehdidin etkisi altında kalarak, suç teşkil eden bir eylemi gerçekleştiren kişi bu suçtan dolayı sorumlu tutulmayacaktır. Çünkü kişinin işlenen suçtan ötürü kınanabilmesi için gerekli olan kusurluluk şartı gerçekleşmemiştir. Buna karşın, cebir veya tehditle suçun işlenmesine sebep olan kişi, bu suçun faili olarak cezalandırılacaktır.²⁶³

Bu hükme göre; karşı koyamayacağı bir cebir ve tehdidin baskısı altında tehdit suçunu işleyen bir kişi bu tehditten sorumlu tutulmayacaktır. Örneğin; banka soygunu yapan bir hırsızın, banka müdürünü silahla tehdit etmek suretiyle; müdü-

²⁶¹ Veli Özer Özbek/Koray Doğan, Zorunluluk Halinin (TCK m. 25/2) Hukuki Niteliği, DEÜHFD., Cilt:9, Sayı:2, 2007, s. 208 vd.

²⁶² Üzülmmez, Tehdit, s. 120-121.

²⁶³ Üzülmmez, Tehdit, s. 121.

r n, ilgili personeli tehdit ederek kasayı a tırtmasına sebep olması durumunda banka müdürü kusurlu sayılamayacağı için cezalandırılmayacaktır. Fakat hırsız, hem banka müdürüne hem de ilgili personele karşı tehdit suçunu i lemi  sayılacaktır.²⁶⁴

1.5. Haksız Tahrik

Haksız tahrik, TCK'nun 29. maddesinde kusurlulu u azaltan bir hal olarak düzenlenmiştir. Maddede;

“(1) Haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında suç işleyen kimseye, a ırla tırılmı  müebbet hapis cezası yerine onsekiz yıldıan yirmidört yıla ve müebbet hapis cezası yerine oniki yıldıan onsekiz yıla kadar hapis cezası verilir. Diğer hâllerde verilecek cezanın dörtte birinden dörtte    ne kadarı indirilir.” denilmektedir.

Haksız tahrik, kusur yeteneğinin unsurlarından birisi olan irade yeteneği üzerinde etkili olan ve kişinin davranışlarını hukuka uygun bir çerçevede yönlendirme yeteneğini tamamen kaldırmasa da bu yeteneği azaltan bir nedendir.²⁶⁵

Buna göre haksız bir fiilden kaynaklanan öfke veya elemin etkisi altında tehdit suçunun işlenmesi durumunda; faile verilecek ceza 29. maddede öngörülen şekilde azaltılacaktır.²⁶⁶

²⁶⁴    lmez, Tehdit, s. 121.

²⁶⁵  zgen , Genel Hükümler, s. 396.

²⁶⁶ “...Sanıkların yaptıkları inşaat i leri nedeniyle doğan alacaklarının ödenmemesi nedeniyle tartı tıklarını savunmaları karşısında, iddianın doğruluğu araştırılıp, eylemin i lenme nedeni ve olayın gelişmesi değerlendirilerek sonucuna göre TCK'nın 29. maddesinde düzenlenen haksız tahrik hükümünün uygulama olanağının tartı ılmaması...” Yarg. 4. CD., 18.05.2015, 14892/29227. (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2013-14892-k-2015-29227-t-18-05-2015-tehdit-su-199-u/1492285/>, 31.10.2015).

2. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ

2.1. TEŞEBBÜS

Suç, öğretide suç yolu (iter criminis) olarak tabir edilen bir süreçte, önce hazırlık hareketleri, daha sonra da icra hareketleri gerçekleştirilerek işlenmektedir. Ayrıca bir unsur olarak neticeye de yer verilmişse; neticenin gerçekleşmesiyle suç tamamlanmış olur.²⁶⁷

Suç işleme iradesiyle hareket eden bir kişinin, ceza normlarının yaptırımıyla karşılaşabilmesi için, herhangi bir şekilde harekete geçmiş olması yeterli değildir. Bu hareketlenmenin belli bir seviyeye ulaşmış olması gerekmektedir. Dolayısıyla bir suçun işlenmesi için gerçekleştirilen hazırlık hareketleri, başka bir suçu oluşturmadığı sürece cezalandırılabilir nitelikte değildir.²⁶⁸

Teşebbüs kurumu, suçun kanuni tanımında belirlenen fiilin icrası kapsamında icra hareketlerini tamamlanamadığı veya icra hareketleri tamamlansa da ayrıca bir unsur olarak aranan neticenin gerçekleşmediği durumlarda faile, suçun ta-

“...Saniğin, alt katında oturan katılanın, kız kardeşinden bira almasını istemesine kızarak ve katılanın oturduğu daireye gelip aralarında çıkan tartışmada hakaret ve tehdit eylemlerini gerçekleştirdiğinin anlaşılması karşısında, olayın çıkış nedeni ve gelişimi üzerinde durularak, TCK'nın 29. maddesi gereğince haksız tahrik hükmünün uygulanması gerektiğinin gözetilmemesi...” Yarg. 4. CD., 11.05.2015, 25625/28753. (http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2013-15625-k-2015-28753-t-11-05-2015-hakaret-ve-tehdit-eylemleri/1491879/, 31.10.2015).

“...Saniğin aşamalarda “...müşteki motosikleti ile önüme kırdı. Aracımın hareket etmesine engel oldu. Ben kapıları kilitli olan aracımın camını indirip ne oluyor diye sordum. Yine bana hakaret ve tehdit içeren laflar söylemeye başladı...” şeklindeki savunması karşısında, olayın çıkış nedeni ve gelişmesi değerlendirilerek sonucuna göre TCK'nın 29. maddesinde düzenlenen haksız tahrik hükmünün uygulanıp uygulanmayacağı...” Yarg. 4. CD., 27.04.2015, 13511/27763. (http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2013-13511-k-2015-27763-t-27-04-2015-tehdit-su-199-u/1473044/, 31.10.2015).

“...Saniğin, üvey babası olan mağdura annesini dışarı attığı ve zor durumda bıraktığı için mesaj attığını savunması karşısında, iddianın doğruluğu araştırılıp olayın başlangıcı ve gelişmesi değerlendirilerek sonucuna göre TCK'nın 29. maddesinde düzenlenen haksız tahrik hükmünün uygulama olanağının tartışılmaması...” Yarg. 4. CD., 20.04.2015, 1811/27386. (http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2015-1811-k-2015-27386-t-20-04-2015-tehdit-su-199-u/1473262/, 31.10.2015)

²⁶⁷ Özgenç, Genel Hükümler, s. 420.

²⁶⁸ Özgenç, Genel Hükümler, s. 420.

mamlanmış haline nazaran daha az bir ceza verilmesini sağlar. Burada failin, hazırlık hareketlerini aşarak icra hareketlerine geçmiş olması sebebiyle cezalandırılması söz konusudur.²⁶⁹

Tehdit suçu, yukarıda “Suçun Konusu” başlığı altında izah edildiği üzere soyut tehlike suçudur. Dolayısıyla kural olarak tehdit suçu, icra hareketlerinin tamamlanmasıyla oluşur. Ancak tehdit bildirimi postayla gönderilen bir mektup gibi çeşitli araçlarla yapılıyorsa ve bildirim muhatabın bilgisine ulaşmamışsa, icra hareketleri tamamlanamadığı için teşebbüs söz konusu olabilecektir.²⁷⁰

Söze ve davranışa dayalı tehdit eylemlerinde, söz söylendiği ve davranış şeklen anlaşıldığı anda tehdit suçu oluşacaktır. Çünkü tehdit suçu aynı zamanda bir sırf hareket suçudur. Ayrıca bir neticenin gerçekleşmesi aranmayacaktır. Dolayısıyla birçok ihtimalde tehdit suçuna teşebbüs mümkün olmayacaktır.²⁷¹

TCK 106/1. maddenin ikinci cümlesinde düzenlenen tehdit suçu bakımından, suçun takibi şikâyeteye bağlı olduğu için, şikâyetin kullanılması mağdurun tehdidi öğrenmiş olmasına bağlı olduğundan, suç tamamlanmış olacaktır. Dolayısıyla şikâyetin gerçekleştiği durumlarda teşebbüs hükümlerinin uygulanması mümkün olmayacaktır.²⁷²

Teşebbüs nedeniyle cezada yapılacak indirim, TCK. m.35/2 düzenlemesi gereğince o ana kadar yapılan hareketlerin suçun konusu üzerinde meydana getirdiği zarar ver tehlikenin ağırlığına göre belirlenecektir.

²⁶⁹ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s. 552-553.

²⁷⁰ Hafızoğulları/Özen, s. 179.; Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 285.

²⁷¹ Tarhan, s. 60.

²⁷² Tezcan/Erdem/Önok, s. 361.

2.2. İŞTİRAK

Bir suç bir tek kişi tarafından işlenebileceği gibi, faillerin birden fazla olması kanunda açıkça suçun temel şeklinde belirtilmiş de olabilir. Failin birden fazla olması gerektiği suçlara çok failli suçlar denir.²⁷³ Ancak tek kişi tarafından işlenebilecek bir suç da birden fazla fail tarafından işlenebilir. Bu durumda iştirak halinde işlenen bir suç söz konusudur. Tehdit suçu, kanuni tanımı gereği tek kişi tarafından işlenebilen suçlar arasında yer almaktadır.²⁷⁴

Tehdit suçu iştirak hükümleri açısından herhangi bir özellik göstermemektedir.²⁷⁵ Tehdit suçunda iştirakin her şekli mümkündür.²⁷⁶ Burada önemli olan husus; tehdit suçunun birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesinin suçun nitelikli halini oluşturacağıdır.²⁷⁷

Tehdit suçunun, tehdit içeren ifadeleri üçüncü bir kişinin mağdura aktarması ile işlenmesi durumunda aktaranın sorumluluğu her olayın somut özelliklerine göre belirlenecektir. Salt tehdit bildiriminin aktarılması, aktaranın suça iştiraki anlamına gelmeyecektir. Ancak aktaranın, tehdit bildirimini aktarma şekli onu müşterek fail veya yardım eden konumuna getirebilir. Örneğin; fail Ahmet'in, "*Onu gördüğüm yerde vuracağım!*" şeklindeki tehdit cümlesinin mağdura "*Ahmet dedi ki; gördüğü yerde seni vuracakmış, ben de onunla beraber olacağım seni vurmak için!*"

²⁷³ TCK'nun 220. maddesinde düzenlenen örgüt kurma suçu, çok failli suçlara örnek gösterilebilir.

²⁷⁴ Çınar, s. 161.

²⁷⁵ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 285.; Taneri, s. 71.

²⁷⁶ "... 1964 doğumlu olup 27.06.1978 tarihinde işlediği şartlı tehditle mektup yazma suçunun farik ve mümeyyizi bulunduğu Hükümet Tabibliğinin 8.03.1978 tarihli raporundan anlaşılan sanık Sevim'in diğer sanık Rukiye'nin okur yazar olmamasından dolayı onun ağzından müdahile hitaben suç konusu tehdit mektubunu yazarak ve bu mektubu postayada atarak yardım ve müzakerette bulunmak suretiyle asli fail durumundaki Rukiye'nin suçuna katıldığı sabit olduğu halde suç kastının mevcut olmadığından bahisle sanığın beraatine karar verilmesi..." Yarg. 4. CD., 14.11.1979, 6677/6701. (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-1979-6677-k-1979-6701-t-14-11-1979-yargitay-4-ceza-dairesi-karari/488377>, 01.11.2015).

²⁷⁷ Tezcan/Erdem/Önok, s.362.

şeklinde aktarılması durumunda, aktaran kişinin müşterek fail olduğunun kabul edilmesi gerekir. Ancak bazı durumlarda failin tehdit bildiriminin, müşterek faillik iradesi olmadan mağdura bildirilmesi aktaranı yardım eden sıfatından sorumlu tutabilir.²⁷⁸

2.3. İÇTİMA

2.3.1. Genel Açıklamalar

Suçların içtimaı, TCK'nun İkinci Kısımının "Suçların İçtimaı" başlıklı Beşinci Bölümünde düzenlenmiştir. Buna göre suçların içtimaı dört grupta toplanmıştır: bileşik suç (m.42), zincirleme suç (m.43/1), aynı neviden fikri içtima (m.43/2), farklı neviden fikri içtima (m.44).

Ceza hukukunda kural olarak kaç fiil varsa o kadar suç, kaç tane suç varsa da o kadar ceza vardır. Yukarıda bahsedilen içtima halleri bu genel kuralın istisnaları hükmündedir.²⁷⁹

Tehdit suçu, tek başına işlendiği gibi, çeşitli suçlarla birlikte de işlenebilir. Hatta tehdit suçu, çoğu zaman başka bir suçu işlemek amacıyla işlenir. Başka bir deyişle tehdit, başka bir suçu işlemek için bir vasıta ve bir araç suç olmaktadır.²⁸⁰

²⁷⁸ "...1964 doğumlu olup 27.06.1978 tarihinde işlediği şartlı tehditle mektup yazma suçunun farik ve mümeyyizi bulunduğu Hükümet Tabibliğinin 8.03.1978 tarihli raporundan anlaşılan sanık Sevim'in diğer sanık Rukiye'nin okur yazar olmamasından dolayı onun ağzından müdahile hitaben suç konusu tehdit mektubunu yazarak ve bu mektubu postaya da atarak yardım ve müzakerette bulunmak suretiyle asli fail durumundaki Rukiye'nin suçuna katıldığı sabit olduğu halde suç kastının mevcut olmadığından bahisle sanığın beraatine karar verilmesi..." **Yarg. 4. CD., 14.11.1979, 6677/6701.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-1979-6677-k-1979-6701-t-14-11-1979-yargitay-4-ceza-dairesi-karari/488377>, 24.11.2015)

²⁷⁹ **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Genel Hükümler, s. 635.; **Tarhan**, s. 61.; **Özgenç**, Genel Hükümler, s. 497.

²⁸⁰ **Çınar**, s. 162.

Yukarıda da değinildiği üzere; ceza hukukunda genel kuralın gerçek içtima olması sebebiyle, tehdit suçu yanında içtima hükümlerini uygulamayı gerektirmeyecek bir başka suç veya suçlar da işlenmişse, gerçek içtima kuralları uygulanacak ve her bir suçtan dolayı ayrı ayrı ceza verilmesi yoluna gidilecektir.²⁸¹

2.3.2. Bileşik Suç

Bileşik suç TCK'nun 42. maddesinde; *“Biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suça bileşik suç denir. Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz.”* şeklinde düzenlenmiştir. Buna göre; kanun düzenlemesinde müstakil bir suç teşkil eden bir fiil, başka bir suçun temel şekli veya daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hali açısından bir unsur olması durumunda bileşik suç söz konusudur. Bu durumda faile, gerçekleştirdiği eylemin oluşturduğu her suçtan değil; karma haline gelmiş tek suçtan ceza verilir.²⁸²

Tehdidin başka bir suçun unsurunu veya nitelikli unsurunu oluşturduğu durumlarda bileşik suçtan söz edilir. Bu durumda faile ayrıca tehdit suçundan dolayı ceza verilmeyecektir.²⁸³

Tehdidin başka bir suçun unsurunu oluşturduğu suç tiplerine örnek olarak; insan ticareti (m. 80/1), intihara yönlendirme (m. 84/4), eğitim ve öğretim hakkının engellenmesi (m. 112/1), kamu hizmetlerinden yararlanma hakkının engellenmesi (m. 113/1), siyasi hakların kullanılmasının engellenmesi (m. 114/1), inanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme (m. 115/1,2,3), iş ve çalışma hürri-

²⁸¹ Tarhan, s. 62.

²⁸² Özgenç, Genel Hükümler, s. 502.; Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler, s. 637.

²⁸³ Koca/Üzülmez, s. 368.; Sözüer, s. 142-143. Üzülmez, Tehdit, s. 126.; Tezcan/Erdem/Önok, s. 362.

yetinin engellenmesi (m. 117/1), sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi (m. 118/1) suçları gösterilebilir.

Tehdidin başka bir suçun nitelikli halini oluşturduğu durumlara; kişiyi hürriyetinden yoksun kılma (m. 109/2), çocukların cinsel istismarı (m. 103/4), siyasi partinin faaliyetlerinin engellenmesi (m. 114/2), konut dokunulmazlığının ihlali (m. 116/4), fuhuş (m. 227/4), ihaleye fesat karıştırma (m. 235/3-a), hükümlü veya tutuklunun kaçması (m. 292/2) suçları ve yağma suçunun daha az cezayı gerektiren hali (m. 150/1) örnek olarak gösterilebilir.

Ancak dikkat etmek gerekir ki; tehdit eylemi anılan suçların işlenmesi için bir araç olarak kullanılmalıdır. Örneğin; yağma suçunun işlenebilmesinin kolaylaşması için failin mağduru tehdit etmesi durumunda bileşik suç oluşacak ve faile ayrıca tehdit suçundan dolayı ceza verilmeyecektir. Fakat failin, yağma suçunu gerçekleştirdikten ve icra hareketlerini tamamladıktan sonra, mağdurun kendisini adli makamlara şikâyet etmemesi için mağduru tehdit etmesi durumunda müstakil bir suçun varlığını kabul etmek gerekecektir.²⁸⁴

2.3.3. Zincirleme Suç

Failin aynı suç işleme kararı ile aynı kişiyi, farklı zamanlarda, birden fazla defa tehdit etmesi durumunda zincirleme suç hükümleri (m.43/1) uygulanacaktır.²⁸⁵

²⁸⁴ **Tarhan**, s. 62.

²⁸⁵ “...Saniğin aynı kişiye bir gün arayla gerçekleştirdiği tehdit eylemlerinin, bir suç işleme kararının icrası kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceğinin ve 765 sayılı TCK’nun 80. maddesinin uygulama olanağının tartışılmaması...” **Yarg. 4. CD., 13.06.2007, 3049/5684. (Artuk/Gökçen/Yenidünya**, TCK Şerhi Özel Hükümler, Cilt: 3, Ankara, 2009, s. 2767.)
“...Saniğin, önce katılanı “seni bitireceğim” diyerek ve iki gün sonra da, işaret parmağını sallayarak tehdit ettiğinin oluşa uygun olarak kabulü karşısında, hakkında TCK’nın 43/1. maddesinin uygulanması gerektiğinin gözetilmemesi...” **Yarg. 4. CD., 26.03.2015, 10546/25407.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2013-10546-k-2015-25407-t-26-03-2015-tehdit-su-199-u/1495964>, 02.11.2015)

Bu durumda gerçekleştirilen tehditler için tek ceza verilecek ve ancak bu ceza TCK 43/1. maddede öngörülen oranlarda artırılacaktır.²⁸⁶

Tehdidin basit şekli ile nitelikli şekli zincirleme biçimde işlenmişse, bu durumda artırımın suçun nitelikli haline ilişkin olarak belirlenen ceza üzerinde yapılması gerekmektedir. Örneğin; mağdurun bıçakla tehdit edilmesinin ardından bir yakını ile haber gönderilerek dövüleceği ya da öldürüleceğinin bildirilmesi halinde cezanın silahlı tehdit eylemine ilişkin olarak belirlenmesi ve 43/1. madde uyarınca bu ceza üzerinden artırım yapılması zorunluluğu vardır.²⁸⁷

2.3.4. Aynı Neviden Fikri İçtima

Tehdit oluşturan fiiller tek fiille birden fazla kişiye karşı işlenebilir. Failin aynı anda çeşitli mağdurları tehdit ettiği hallerde, TCK m.43/2 çerçevesinde aynı neviden fikri içtima hükümleri uygulanacak, faile m. 43/1 uyarınca tek tehdit suçu üzerinden artırılarak ceza verilecektir.²⁸⁸

“...İşlediği bir suçtan dolayı cezaevinde bulunan sanığın, eşi katılanın kendisini boşaması nedeniyle bu duruma kızıp, bulunduğu cezaevinden dosyada mevcut 03.08.2008 ve 05.08.2008 tarihli iki mektubu katılana gönderdiği, 03.08.2008 tarihli mektupta tehdit içeren sözler bulunduğu, 05.08.2008 tarihli mektupta ise tehdit niteliğinde sözlerin bulunmadığının anlaşılması karşısında, 03.08.2008 tarihli mektuptaki katılana yönelik birden fazla tehdit içeren sözlerin bütün olarak tek fiili oluşturduğu, aynı suç işleme kararıyla aynı mağdura yönelik değişik zamanlarda birden çok tehdit fiilinin bulunmadığı gözetilmeden, TCK’nın 43/1. maddesinde yer alan zincirleme suç hükümlerinin uygulanarak fazla ceza tayini...” Yarg. 4. CD., 20.03.2015, 11876/24999. (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2013-11876-k-2015-24999-t-20-03-2015-tehdit-su-199-u/1466804>, 02.11.2015)

²⁸⁶ Üzülmmez, Tehdit, s. 126.

²⁸⁷ Tarhan, s. 64.

²⁸⁸ Üzülmmez, Tehdit, s. 127.

Bu durumda her bir mağdur bakımından ayrı ayrı tehdit suçları değil, tek bir tehdit suçu oluşacaktır. Fakat faile verilecek ceza zincirleme suç hükümlerinde öngörüldüğü gibi artırılabilecektir.²⁸⁹

Fail aynı suç işleme kararıyla değişik zamanlarda farklı kimseleri tehdit ederse (örneğin; çok taraflı ticari bir davada davacıları vazgeçirmek için yapılan tehdit) aynı neviden fikri içtima kuralları uygulanmayacak, mağdur sayısınınca tehdit suçu gerçekleşmiş olacaktır.²⁹⁰

2.3.5. Farklı Neviden Fikri İçtima

Farklı neviden fikri içtima, TCK'nun 44. maddesinde; *“(1) İşlediği bir fiil ile birden fazla farklı suçun oluşmasına sebebiyet veren kişi, bunlardan en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı cezalandırılır.”* şeklinde düzenlenmiştir. Buna göre; tek bir fiille, birden fazla suçun işlenmesi durumunda fail, bu suçlardan en ağır cezayı gerektiren suçla cezalandırılacaktır.²⁹¹

²⁸⁹ “...Sanığın, müştekiler A.. C.. ve R.. T..’i “benzin dökerek seni ve evini yakacağım, seni ve çocuklarını öldüreceğim,” şeklindeki sözlerle tehdit ettiğinin kabulü karşısında, tek fiille birden fazla müştekiyi tehdit eden sanık hakkında, TCK 43/2-1. maddesi hükmünün uygulanma olanağı tartışılmadan, iki kez mahkumiyet hükmü kurulması...” **Yarg. 4. CD., 06.05.2015, 12711/28412.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2013-12711-k-2015-28412-t-06-05-2015-tehdit-su-199-u/1491878>, 02.11.2015)

“...Suçun üç katılana yönelik tek eylemle gerçekleştirildiği, bu nedenle zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerektiği gözetilmeden, ayrı ayrı üç kez cezalandırılma yoluna gidilmesi suretiyle fazla ceza tayin edilmesinde, isabet görülmemiştir...” **Yarg. 4. CD., 12.03.2015, 25140/24515.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2014-25140-k-2015-24515-t-12-03-2015-tehdit-su-199-u/1456685>, 02.11.2015)

²⁹⁰ **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Özel Hükümler, s. 285.

²⁹¹ **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Genel Hükümler, s. 660.

Tek bir eylemle, hem tehdit suçunun hem de başka bir suçun işlenmesi durumunda farklı neviden fikri içtima kuralları uygulanarak; cezası daha ağırsa diğer suçtan değilse tehdit suçundan dolayı ceza verilecektir.²⁹²

Tehdit niteliğindeki sözlerin aynı zamanda hakaret suçunu oluşturduğu hal-lerde ceza tayininin nasıl yapılacağı hususunda öğretide farklı görüşler mevcuttur. Bir görüşe göre bu durumda farklı neviden fikri içtima söz konusu olacağından, faile sadece ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı ceza verilecektir.²⁹³

Diğer bir görüşe göre ise; tehdidi içeren sözlerin yanında hakaret suçunun unsurlarını oluşturan ifadelerin kullanılması durumunda gerçek içtima kuralları uygulanacaktır.²⁹⁴

Kanaatimizce bu durumda farklı neviden fikri içtima kurallarını uygulamak gerekecektir. Çünkü failin tehdidi ve aynı zamanda hakareti içeren sözleri sarf etmesi 44. madde anlamında tek bir fiildir. Aynı cümle içerisinde kullanılan bu ibareleri birbirinden ayırabilmek mümkün değildir. Örneğin; failin, mağdura “*Buradan gitmezsen seni öldüreceğim şerefsiz herif!*” demesi durumunda tek bir fiil olduğunu kabul etmek gerekir. Zira failin amacı mağdura hakaret etmek değil, mağduru tehdit etmektir.

²⁹² “...Saniğin, müştekinin altı dükkân üstü ev olan ikametine av tüfeğiyle iki el ateş etmekten ibaret eyleminin; TCK'nin 106/2-a maddesine uyan silahla tehdit ve 170/1-c maddesinde düzenlenen genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçlarını oluşturduğu, aynı Kanunun 44. maddesinde düzenlenen fikri içtima hükmü uyarınca, sadece daha ağır cezayı gerektiren silahla tehdit suçundan mahkûmiyet kararı verilmesi gerekirken, yetersiz ve Kanuni olmayan gerekçelerle, TCK'nin 106/1. maddesinin 1. cümlesi kapsamında basit tehdit ve aynı Kanunun 170/1-c kapsamında genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçlarından iki ayrı mahkûmiyet kararı verilmesi...” **Yarg. 4. CD., 21.05.2013, 2591/15558.** (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2012-2591-k-2013-15558-t-21-05-2013-basit-tehdit-su-199-u/1483786>, 02.11.2015)

²⁹³ **Üzülmez**, Tehdit, s. 127.; **Önder**, Özel Hükümler, s. 51.; **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 361.

²⁹⁴ **Çınar**, s. 167.; **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Özel Hükümler, s. 253.; **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Özel Hükümler, s. 399.; **Taneri**, s. 72.

2.3.6. Özel İçtima Hükümü (m.106/3)

106. maddenin 3. fıkrasında özel bir içtima kuralına yer verilmiştir. Buna göre; tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçunun işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı cezaya hükmolunacaktır. Fail, tehdidin ciddiliğini vurgulamak için, bir başkasını öldürebilir, yaralayabilir veya malvarlığına zarar verebilir. Bu gibi durumlarda gerçek içtima hükümleri uygulanarak ayrıca bu suçlardan dolayı da cezaya hükmedilmelidir.²⁹⁵

Failin, tehdit konusu şeyi hemen gerçekleştirmesi durumunda (örneğin; failin, hayatıyla tehdit ettikten sonra mağduru öldürmesi) ayrıca tehdit suçundan dolayı ceza verilir verilmeyeceği tartışmalıdır. Yani tehdit amacıyla bir başkasının değil de; mağdurun öldürülmesi, yaralanması veya malına zarar verilmesi durumunda ayrıca tehdiitten dolayı ceza verilir verilmeyeceği tartışmalıdır.

Bir görüşe göre; tehdit eyleminden sonra 106/3. maddede sayılan suçların mağdura yönelik olarak işlenmesi durumunda failin yardımcı norm olan tehdiitten değil, asıl norm olan ilgili suçtan cezalandırılması gerekir.²⁹⁶

Diğer bir görüşe göre ise; TCK 106/3. maddenin açık düzenlemesi gereğince hem tehdit hem de diğer suçtan dolayı ceza verilmesi gerekmektedir.²⁹⁷

Kanaatimizce de madde gerekçesinde açıkça “*bir başkasını*” ifadesinin kullanılması sebebiyle; failin 106/3. maddede sayılan suçları mağdura yönelik olarak

²⁹⁵ Parlar/Hatipoğlu, s. 206.

²⁹⁶ Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe, Özel Hükümler, s. 399. (Yazarlar, ölümle tehdit sonrasında failin mağduru yaralaması durumunda gerçek içtima kurallarının uygulanması gerektiğini belirtmişlerdir.)

²⁹⁷ Tezcan/Erdem/Önok, s. 362. (Yazar bu görüşünün, 765 sayılı TCK’nda özel içtima hükümü olmaması sebebiyle oluştuğunu ancak 5237 sayılı TCK’nun 106/3. maddesiyle getirilen özel içtima hükmünden dolayı artık her iki suçtan da ceza verileceğini belirtmektedir.)

işlemesi durumunda asıl norm olan ilgili suçtan cezalandırılması gerekir. Ancak sayılı suçların tehdit amacıyla bir başkasına yönelik işlenmesi durumunda özel içtima hükmü uygulanmalıdır.

Ayrıca belirtmek gerekir ki; kanun koyucunun, hayat ve vücut dokunulmazlığına yönelik gerçekleştirileceği bildirilen kötülüğün gerçekleştirilmesi durumunda (kasten öldürme ve kasten yaralama suçlarının unsurlarını oluşturduğu ölçüde) gerçek içtima kurallarının uygulanmasını düzenlemesine rağmen; cinsel dokunulmazlığa yönelik gerçekleştirileceği bildirilen saldırının gerçekleşip, örneğin mağdura tecavüz edilmesi durumunda gerçek içtima hükümlerinin uygulanacağını düzenlememiş olması yerinde olmamıştır.

3. MUHAKEME USULÜ VE YAPTIRIM

3.1. MUHAKEME USULÜ

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 2. maddesinin (e) ve (d) bentlerinde soruşturma ve kovuşturma kavramları tanımlanmıştır. Buna göre soruşturma; kanuna göre yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen evreyi; kovuşturma ise, iddianamenin kabulüyle başlayıp, hükmün kesinleşmesine kadar geçen evreyi ifade etmektedir.²⁹⁸

TCK 106. maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde düzenlenen, failin bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehditte, suçun soruşturma ve kovuşturması re'sen yapılacaktır.²⁹⁹ Ayrıca 106/2'de düzenlenen tehdit suçunun ni-

²⁹⁸ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Gerekçeli Ceza Kanunları, s. 421.

²⁹⁹ "...Saniğin, mağdureye karşı "seni kaçıracağım" diyerek tehdit etmesi şeklindeki iddianamede açıklanan eyleminin, mağdurenin vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı niteliğinde

telikli hallerinden birisinin gerçekleşmesi durumunda da suçun soruşturma ve kovuşturması re'sen yapılacaktır. Ancak mağdur, CMK. 158. madde anlamında ihbar ve şikâyet hakkını kullanabilir.

İhbar ve şikâyet üzerine veya doğrudan haberdar olunması durumunda Cumhuriyet savcılığı derhal soruşturma evresini başlatır ve tehdit suçunun işlendiğine dair yeterli şüphenin olması durumunda iddianame hazırlar. İlgili Mahkeme tarafından iddianamenin kabul edilmesi halinde kovuşturma evresine geçilmiş olur.

106. maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde düzenlenen malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte soruşturma ve kovuşturma mağdurun şikâyetine bağlıdır. Şikâyetle bağlı suçlarla ilgili esaslar 5237 sayılı TCK'nun 73. maddesinde düzenlenmiştir.³⁰⁰

bulunması karşısında, TCY'nın 106/1.maddesinin 1.cümlesi uyarınca bu suçun resen kovuşturulması gerektiği gözetilmeden, tüm kanıtların toplanıp, sonucuna göre sanığın hukuksal durumunun belirlenmesi yerine şikâyetten vazgeçme nedeni ile davanın düşürülmesine karar verilmesi..." Yarg. 4. CD., 11.10.2010, 17166/16421. (<http://legalbank.net/belge/y-4-cd-e-2008-17166-k-2010-16421-t-11-10-2010-tehdit-sucu/920833>, 03.11.2015).

³⁰⁰ TCK'nun 73. maddesi şu şekildedir: "(1) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyetle bağlı olan suç hakkında yetkili kimse altı ay içinde şikâyetle bulunmadığı takdirde soruşturma ve kovuşturma yapılamaz.

(2) Zamanaşımı süresini geçmemek koşuluyla bu süre, şikâyet hakkı olan kişinin fiili ve failin kim olduğunu bildiği veya öğrendiği günden başlar.

(3) Şikâyet hakkı olan birkaç kişiden birisi altı aylık süreyi geçirirse bundan dolayı diğerlerinin hakları düşmez.

(4) Kovuşturma yapılabilmesi şikâyetle bağlı suçlarda kanunda aksi yazılı olmadıkça suçtan zarar gören kişinin vazgeçmesi davayı düşürür ve hükmün kesinleşmesinden sonraki vazgeçme cezanın infazına engel olmaz.

(5) İştirak halinde suç işlemiş sanıklardan biri hakkındaki şikâyetten vazgeçme, diğerlerini de kapsar.

(6) Kanunda aksi yazılı olmadıkça, vazgeçme onu kabul etmeyen sanığı etkilemez.

(7) Kamu davasının düşmesi, suçtan zarar gören kişinin şikâyetten vazgeçmiş olmasından ileri gelmiş ve vazgeçtiği sırada şahsi haklarından da vazgeçtiğini ayrıca açıklamış ise artık hukuk mahkemesinde de dava açamaz."

Şikâyetin nasıl olacağı, yani usulünün ne olacağı ile ilgili düzenleme de CMK 158. maddede yer almaktadır.³⁰¹ TCK 73 ve CMK 158'e uygun olarak yapılmış şikâyet üzerine Cumhuriyet savcılığı derhal soruşturmaya başlar.

Mahkemelerin görevlerinin belirlenmesinde daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli haller dikkate alınmaksızın kanunda yer alan suçun cezasının üst sınırı göz önünde bulundurulur.³⁰² 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'da değişiklik yapan 6545 sayılı Kanun'dan önce tehdit suçunun temel şeklinin üst sınırı iki yıl olduğu için görevli mahkeme Sulh Ceza Mahkemesi idi. Fakat 6545 sayılı Kanun ile sulh ceza mahkemeleri kaldırılarak yerine "Sulh Ceza Hâkimlikleri" getirildiği için ve 5235 sayılı Kanunun 12. maddesindeki düzenleme dolayısıyla³⁰³ teh-

³⁰¹ TCK m. 158 şu şekilde düzenlenmiştir: "(1) Suça ilişkin ihbar veya şikâyet, Cumhuriyet Başsavcılığına veya kolluk makamlarına yapılabilir.

(2) Valilik veya kaymakamlığa ya da mahkemeye yapılan ihbar veya şikâyet, ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

(3) Yurt dışında işlenip ülkede takibi gereken suçlar hakkında Türkiye'nin elçilik ve konsolosluklarına da ihbar veya şikâyette bulunulabilir.

(4) Bir kamu görevinin yürütülmesiyle bağlantılı olarak işlendiği iddia edilen bir suç nedeniyle, ilgili kurum ve kuruluş idaresine yapılan ihbar veya şikâyet, gecikmeksizin ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

(5) İhbar veya şikâyet yazılı veya tutanağa geçirilmek üzere sözlü olarak yapılabilir.

(6) Yürütülen soruşturma sonucunda kovuşturma evresine geçildikten sonra suçun şikâyete bağlı olduğunun anlaşılması halinde; mağdur açıkça şikâyetten vazgeçmediği takdirde, yargılamaya devam olunur."

³⁰² **Özbek/Kanbur/Doğan/Bacaksız/Tepe**, Özel Hükümler, s. 400.

³⁰³ 5235 sayılı Kanunun 12. maddesinde; "Kanunların ayrıca görevli kıldığı hâller saklı kalmak üzere, Türk Ceza Kanununda yer alan yağma (m. 148), irtikâp (m. 250/1 ve 2), resmî belgede sahtecilik (m. 204/2), nitelikli dolandırıcılık (m. 158), hileli iflâs (m. 161) suçları, Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısımının Dört, Beş, Altı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar (318, 319, 324, 325 ve 332 nci maddeler hariç) ve 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunun kapsamına giren suçlar dolayısıyla açılan davalar ile ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis ve on yıldan fazla hapis cezalarını gerektiren suçlarla ilgili dava ve işlere bakmakla ağır ceza mahkemeleri görevlidir. Anayasa Mahkemesi ve Yargıtayın yargılayacağı kişilere ilişkin hükümler, askerî mahkemelerin görevlerine ilişkin hükümler ile çocuklara özgü kovuşturma hükümleri saklıdır." denilmektedir.

dit suçunun ağır ceza mahkemesinin görevine girmemesi dolayısıyla görevli mahkeme yine aynı Kanunun 11. maddesi gereğince Asliye Ceza Mahkemesidir.³⁰⁴

Yetkili mahkeme Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 12/1. maddesi gereğince suçun işlediği yer mahkemesidir. Bu da mağdurun tehdidi öğrendiği yer olarak kabul edilmelidir. Zira özellikle ileti yoluyla işlenen tehdit suçlarında mağdurun iletilere muttali olduğu yer suçun işlendiği yer olarak kabul edilmezse; failin iletiyi nereden gönderdiğini tespit etmek güç olacağından yetkili mahkemeyi tespit etmek de o derece güçleşecektir.³⁰⁵

5237 sayılı TCK'nun 66/1-e maddesine göre beş yıldan fazla olmamak üzere hapis veya adli cezasını gerektiren suçlar için kamu davasının zamanaşımı sekiz yıldır. Tehdit suçunun nitelikli halleri için öngörülen cezanın üst sınırının beş yıl olduğu nazara alınırsa dava zamanaşımının sekiz yıl olduğu söylenebilir.

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 253/1. maddesi gereğince şikâyeteye bağlı suçlar uzlaşmaya tabi tutulmuştur. Tehdit suçunun daha az cezayı gerektiren nitelikli hali olan 106/1. maddenin ikinci cümlesi şikâyeteye tabi olduğu için uzlaştırma hükümleri uygulanacaktır. Uzlaştırma usulü CMK 253. maddede ayrıntılı olarak belirlenmiştir.

5560 sayılı Kanunla Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinin 5. fıkrasına eklenen hüküm uyarınca sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonucunda hükmolunan ceza iki yıl veya daha az süreli hapis veya adli para cezası

³⁰⁴ 5235 sayılı Kanunun 11. maddesindeki düzenleme şu şekildedir: “*Kanunların ayrıca görevli kıldığı hâller saklı kalmak üzere, sulh ceza hâkimliği ve ağır ceza mahkemelerinin görevleri dışında kalan dava ve işlere asliye ceza mahkemelerince bakılır.*”

³⁰⁵ **Tarhan**, s. 71.

ise; mahkeme tarafından hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Ancak bu bir zorunluluk değildir.³⁰⁶

3.2. YAPTIRIM

5237 sayılı TCK’nda, 765 sayılı ETCK’na göre tehdit suçuna verilecek ceza artırılmıştır. Mülga kanunda suçun basit şeklinin yaptırımı altı aya kadar hapis, nitelikli halinin yaptırımı altı aydan iki yıla kadar hapis, sair tehdidatın cezası ise beş bin dört yüz lira ağır para cezası olarak belirlenmişti.

5237 sayılı Kanunda 106. maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinde düzenlenen suçun temel şeklinin yaptırımı altı aydan iki yıla kadar hapis, nitelikli halleri düzenleyen ikinci fıkrada yaptırım iki yıldan beş yıla kadar hapis, birinci fıkranın ikinci cümlesinde düzenlenen daha az cezayı gerektiren nitelikli halin yaptırımı ise altı aya kadar hapis veya adli para cezası olarak öngörülmüştür.

Görüldüğü üzere kanun koyucu, tehdit suçunun temel şekli ile daha az ve daha fazla cezayı gerektiren nitelikli hallerine verilecek olan cezayı artırmıştır. Ayrıca kanun koyucu “sair tehdidat” bakımından bir seçimlik ceza öngörmüştür.

Seçimlik ceza öngörülen bu gibi hallerde adli para cezası tercih edildiğinde cezanın ne şekilde belirleneceği; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 5560 sayılı Kanunla değişik 61. maddesinin 9. fıkrasında düzenlenmiştir. Buna göre adli para cezasının hapis cezasıyla seçimlik olarak öngörüldüğü suçlarda, bu cezaya ilişkin gün biriminin alt sınırı o suç tanımındaki hapis cezasının alt sınırından az, üst sınırı

³⁰⁶ Meran, Kişilere Karşı Suçlar, s. 416.

da hapis cezasının üst sınırından fazla olamaz.³⁰⁷ Dolayısıyla tehdit suçunun, TCK'nun 106/1. maddesinin ikinci cümlesindeki şekliyle işlenmesi durumunda, failin adli para cezasıyla cezalandırılmasına karar verilirse; verilecek olan bu ceza en fazla altı aya tekabül eden bir miktar olacaktır.³⁰⁸

Tehdit suçunun daha az ceza verilmesini gerektiren nitelikli hali açısından adli para cezası, seçimlik olarak belirtilmiş ise de; adli para cezasının yerine hapis cezası seçilmiş ve uygulanmışsa, sonunda belirlenen kısa süreli hapis cezasının seçenek yaptırım olarak tekrardan adli para cezasına çevrilmesi mümkün değildir.³⁰⁹

TCK'nun 111. maddesi düzenlemesi gereğince; tehdit suçunun işlenmesi sonucunda herhangi bir tüzel kişinin yararına haksız menfaat sağlanırsa, yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunacaktır. Tüzel kişiler hakkında uygulanacak güvenlik tedbirleri, TCK'nun 60. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre uygulanacak güvenlik tedbirleri, müsadere ve iznin iptalidir.³¹⁰

³⁰⁷ **Haluk Çolak/Uğurtan Altun**, Bir Yaptırım Türü Olarak Para Cezalarının Teori ve Uygulamadaki Analizi, TBBD., Yıl:2007, Sayı:69, s. 308.

³⁰⁸ **Artuk/Gökcen/Yenidünya**, Özel Hükümler, s. 286.

³⁰⁹ **Üzülmez**, Tehdit, s. 129.

³¹⁰ **Artuk/Gökcen/Yenidünya**, Özel Hükümler, s. 286.

SONUÇ

İnsanların, insan olmaktan ve bir toplumun parçası olmaktan kaynaklanan hak ve hürriyetlerinin korunma altına alınması gerektiği tartışılmaz bir gerçektir. Bütün topluma egemen olan bir güç, bu hak ve hürriyetleri koruma altına almak zorundadır. Tarihsel süreçte bu güç; devlet olarak gelişmiştir.

Devletin, bazı hak ve hürriyetleri koruma altına almak için kullandığı yöntemlerden birisi de; bazı fiillere karşı yaptırım uygulamaktır. Bu da ceza kanunlarının ihdası ile olmuştur.

Esasında ceza kanunlarının olması gereken asıl özellikleri; koruyucu işlevleridir. Bir suç tipinin ihdası ve bir fiile uygulanacak bir yaptırımın belirlenmesiyle, o toplumda yaşayan bireylerin o suçları işlememesi ve dolayısıyla diğer bireylerin herhangi bir hakkını veya hürriyetini ihlal etmemesi amaçlanır. Ancak her zaman ceza kanunları bu koruyucu işlevini icra edemez ve bireyler yine suç işler. Bu durumda da ceza kanunlarının cezalandırıcı işlevi devreye girer ve suç olarak belirlenmiş fiilin failine yönelik bir yaptırım uygulanır.

Ceza kanunları tüm bu koruyucu ve cezalandırıcı işlevi sayesinde, adalete yönelmiş bir toplumsal yaşama düzeninde, bireylerin haklarını korumaya yönelik bir fonksiyon icra eder.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, “Hürriyete Karşı Suçlar” için ayrı bir bölüm oluşturmuş ve bireylerin hürriyetlerini koruma altına almıştır. Bu bağlamda 106. maddede tehdit fiili müstakil bir suç olarak düzenlenmiş ve yaptırıma bağlanmıştır. Böylece bireylerin iç huzurları, güvenlik duyguları ve karar verme ve hareket etme hürriyetleri koruma altına alınmıştır.

5237 sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu, mülga olan 765 sayılı Eski Türk Ceza Kanunu'na göre çok daha kapsamlı bir hürriyete karşı suçlar sistematığı getirmiştir. Öncelikle şartlı tehdit-tehdit ayrımı giderilmiş ve tehdit bağımsız bir suç olarak düzenlenmiştir. Ayrıca tehdit suçu için getirilen yaptırımlar artırılmıştır.

Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştirileceğinden bahisle tehditte suçun soruşturması re'sen yapılacaktır. Fakat malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte suçun takibi mağdurun şikâyetine bağlıdır. Ayrıca tehdit suçunun bu ikinci şekilde işlenmesi, tehdit suçunun daha az cezayı gerektiren nitelikli halini oluşturmaktadır.

TCK'nun 106/2. maddesinde tehdit suçunun daha fazla cezayı gerektiren nitelikli hallerini düzenlemektedir. Buna göre; fıkarda sayılan bir şekilde suçun işlenmesi durumunda, faile verilecek cezanın alt sınırı, suçun temel şekline verilecek cezanın üst sınırı kadar olacaktır.

Tehdit suçu, mağdurun iç huzurunu bozmaya ve iradesini etkilemeye yönelik olduğundan ayrıca tehditte belirtilen kötülüğün gerçekleşmesi, suçun oluşması açısından önemli değildir. Tehdit içeren fiilin, mağdura ulaşmasıyla birlikte suç oluşmuş sayılacaktır. Bu yönüyle tehdit suçu, sırf hareket suçudur.

Tehdit fiili, mağdurun iç huzurunu bozmaya ve irade ve hareket etme serbestisini elinden almaya elverişli bir fiil olmalıdır. Bu açıdan; gerçekleştirileceği bildirilen kötülüğün haksız ve ağır olması ve mağdura veya yakınına yöneltilmiş olması gerekmektedir.

Tehdit suçunun oluşabilmesi için, tehdit konusu kötülüğün gerçekleşmesinin failin iradesine bağlı olması gerekmektedir. Ancak mutlaka failin yerine getireceği bir kötülük olmak zorunda değildir. Failin iradesine bağlı olarak, bir üçüncü kişi tarafından da bildirilen kötülük gerçekleştirilebilir.

Tehdit suçu, mağdur ve fail açısından herhangi bir özellik göstermez. Herkes tarafından işlenebilir ve herkes bu suçun mağduru olabilir. Tüzel kişiler suçun faili veya mağduru olamaz. Muhatabı belli olamayan tehdit eylemleri TCK m. 213'deki halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit suçunu oluşturacaktır.

Tehdit, kasten işlenebilen suçlardandır. Kanun koyucu tehdit suçunun temel şekline ilişkin kanuni tanımında, kast dışında herhangi bir manevi unsur belirtmemiştir. Dolayısıyla tehdit suçunun manevi unsuru; doğrudan kast veya olası kasttır. Tehdit suçunun taksirle işlenmesi mümkün olmadığı gibi; kast dışında ayrıca bir amaç veya saik de aranmaz.

Tehdit suçunda gerçekleştirileceği bildirilen saldırı veya kötülük, kanun hükmünü yerine getirme, meşru savunma, hakkın kullanılması veya ilgilinin rızası çerçevesinde gerçekleştiği takdirde; bu fiil hukuka uygun sayılacak ve faile ceza verilmeyecektir.

Tehdit, birçok suçun unsurunu oluşturmaktadır. Bir başka suçun işlenmesi amacıyla tehdit fiilinin gerçekleşmesi durumunda bileşik suç hükümleri uygulanacak ve faile ayrıca tehdit suçundan dolayı ceza verilmeyecektir. Ancak 106/3. madde gereği tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçunun işlenmesi halinde ayrıca bu suçlardan dolayı ceza verilecektir.

KAYNAKÇA

AKYAZAN Ahmet Emrah, *5237 Sayılı TCK'da Hukuka Uygunluk Sebepleri*, ABD., 2006-1.

ALACAKAPTAN Uğur, *Suçun Unsurları*, AÜHFY., Sevinç Matbaası, Ankara, 1975.

ARTUK Mehmet Emin,
GÖKCEN Ahmet,
YENİDÜNYA Ahmet Caner, *Gerekçeli Ceza Kanunları*, Adalet Yayınevi, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 16. Bası, Ankara, 2015.

ARTUK Mehmet Emin,
GÖKCEN Ahmet,
YENİDÜNYA Ahmet Caner, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Adalet Yayınevi, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 8. Baskı, Ankara, 2014.

ARTUK Mehmet Emin,
GÖKCEN Ahmet,
YENİDÜNYA Ahmet Caner, *TCK Şerhi Özel Hükümler*, C. 3, Ankara 2009.

ARTUK Mehmet Emin,
GÖKCEN Ahmet,
YENİDÜNYA Ahmet Caner, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Adalet Yayınevi, Yenilenmiş ve Gözden Geçirilmiş 14. Baskı, Ankara, 2014.

ASLAN Muzaffer Yasin, *Türk Hukukunda Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu*, ABD., Yıl:2010, Sayı:2.

BAKICI Sedat, *Tehdit Suçu ve Unsurları*, Ankara Barosu Dergisi, 1992/5.

CENTEL Nur, *5237 sayılı Türk Ceza Kanununda Şantaj Suçu*, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Duygun Yarsuvat'a Armağan, Cilt:10, Sayı:2, Yıl:2012.

CİHAN Erol, *Cebir Kullanma Cürmü (TCK. m. 188)*, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1978.

ÇINAR, Ali Rıza, *Tehdit Suçu*, Turhan Kitabevi, Ankara, 2002.

ÇOLAK Haluk,
ALTUN Uğurtan, *Bir Yaptırım Türü Olarak Para Cezalarının Teori ve Uygulamadaki Analizi*, TBBD., Yıl:2007, Sayı:69.

- DOĞAN** Koray, *Tehlike Suçu ile Zarar Suçu Arasındaki Suçların İçtimai Sorunu*, TAAD., Sayı:16, Ocak, 2014.
- ERCAN** İsmail, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, On İki Levha Yayıncılık, 10. Baskı, İstanbul, 2015.
- EREM** Faruk, *Hürriyet ve Suç*, İstanbul Matbaacılık ve Gazetecilik Kolektif Ortaklığı, Ankara 1952.
- EREM** Faruk, *Türk Ceza Kanunu Şerhi, Özel Hükümler*, c.: II, Ankara, 1993.
- EREM** Faruk, *Suçun Konusu ve Hümanist Doktrin*, AÜHFD., Yıl: 1968, Cilt:25, Sayı:1.
- EREM** Faruk,
TOROSLU Nevzat, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Savaş Yayınları, 5. Basım, Ankara, 1987.
- EREM** Faruk,
DANIŞMAN Ahmet,
ARTUK Mehmet Emin, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 14. Bası, Ankara, 1997.
- EREN** Fikret, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Beta Basım Yayın, 11. Baskı, İstanbul, 2009.
- GÖKCEN**, Ahmet, *Hürriyete Karşı Suçlar*, Legal Hukuk Dergisi, Yıl:3, Sayı:32, İstanbul, 2005.
- GÖKCEN**, Ahmet, *Kamu Barışına Karşı Suçlar*, <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale/118.doc>.
- GÖZÜBÜYÜK**, Abdullah Pulat, *Türk Ceza Kanunu Gözübüyük Şerhi*, II. Cilt, 5. Baskı, Kazancı Hukuk Yayınları.
- GÜLŞEN** Recep, *Ceza Hukukunda Sorumluluğu Kaldıran Nedenlerden Kaza, Mücbir Sebep, Cebir ve Tehdit*, Seçkin Yayınları, Ankara, 2007.
- GÜLŞEN** Recep, *Hürriyeti Tahdit Suçları*, Adalet Yayınevi, Ankara 2002.
- HAFIZOĞULLARI** Zeki,
ÖZEN Muharrem, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar*, U S-A Yayıncılık, Yenilenmiş ve Genişletilmiş 4. Baskı, Ankara, 2015.
- HAFIZOĞULLARI** Zeki, *Kusurluluğu Kaldıran Bir Neden Olarak Ceza Hukukunda İstenemezlik İlkesi*, AÜHFD., Yıl:2008, Cilt:57, Sayı:3.

- İÇEL** Kayıhan,
ÜNVER Yener,
HAKEİRİ Hakan, *Karşılaştırmalı Ceza Hukuku Yasaları*, Beta Yayınları, 7. Bası, İstanbul, 2011.
- KAPANİ** Münci, *Kamu Hürriyetleri*, Yetkin Yayınları, 7. Baskı, Ankara, 2013.
- KATOĞLU** Tuğrul, *Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının Sınırları*, AÜHFD, Yıl:2012, Cilt:61, Sayı:2.
- KILIÇOĞLU** Ahmet, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Turhan Kitabevi, 14. Baskı, Ankara, 2011.
- KOCA** Mahmut
ÜZÜLMEZ İlhan, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.
- MERAN** Necati, *Yeni Türk Ceza Kanununda Kişilere Karşı Suçlar*, Seçkin Yayınevi, Genişletilmiş ve Gözden Geçirilmiş 2. Baskı, Ankara 2008.
- MERAN** Necati, *Açıklamalı ve İçtihatlı Yeni Türk Ceza Kanunu*, Seçkin Yayınevi, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Bası, Ankara, 2007.
- MERAN** Necati, *Hürriyetten Yoksun Bırakma, Tehdit, Şantaj, Konut Dokunulmazlığını Bozma*, Seçkin Yayınevi, 1. Baskı, Ankara, 2014.
- ÖNDER** Ayhan, *Ceza Hukuku Dersleri*, Filiz Kitabevi, İstanbul 1992.
- ÖNDER** Ayhan, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 4. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1994.
- ÖZAR** Süleyman, *Türk Ceza Kanunu'nun Sistematiğine İlişkin Kritik Notlar*, Ankara Barosu Dergisi, 2006-3.
- ÖZBEK** Veli Özer,
KANBUR Mehmet Nihat,
DOĞAN Koray,
BACAKSIZ Pınar,
TEPE İlker, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 4. Güncellenmiş Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2015.
- ÖZBEK** Veli Özer,
DOĞAN Koray, *Zorunluluk Halinin (TCK m. 25/2) Hukuki Niteliği*, DEÜHFD., Cilt:9, Sayı:2, 2007.

ÖZEK Çetin, *Türk Ceza Kanununa Göre Hürriyet Aleyhine Cürümlerin Genel Prensipleri*, İÜHFM., C:29, 1964/4.

ÖZGENÇ İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Seçkin Yayınevi, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 3. Bası, Ankara, 2008.

ÖZGENÇ İzzet, *Suç Örgütleri*, Seçkin Yayınevi, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, 2013.

PARLAR Ali,

HATİPOĞLU Muzaffer, *5237 Sayılı TCK'da Özel ve Genel Hükümler Açısından Asliye Ceza Davaları*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2007.

POLAT Halil, *Genel Güvenliğin Tehlikeye Sokulması Suçu ile Bu Suçun Diğer Suçlarla İctimai*, TAAD., Sayı:1, Nisan, 2010.

SAKAR Abdurrahman, *Tehdit Suçu*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır, 2009.

SAKİN Sinan, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Savaş Yayınevi, 1. Baskı, Ankara, 2015.

SOYASLAN Doğan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Yetkin Yayınları, Güncelleştirilmiş 10. Baskı, Ankara, 2014.

SÖZÜER, Adem, *Tehdit Suçu*, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.: LIV, 1991-1994/1-4.

TANER Fahri Gökçen, *Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu*, TBBD., Sayı:92, Ankara 2011.

TANERİ Gökhan, *Tehdit ve Hakaret*, Bilge Yayınevi, 1. Baskı, Ankara 2014.

TARHAN Emine Ülker, *Yeni Türk Ceza Yasasında Tehdit ve Hakaret Suçları*, Yetkin Yayınları, Ankara, 2007.

TEZCAN Durmuş,

ERDEM Mustafa Ruhan,

ÖNOK Murat, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, 6. Baskı, Ankara, 2008.

TOROSLU Nevzat, *Ceza Hukuku Özel Kısım*, Savaş Yayınevi, Ankara 2005.

TOROSLU Nevzat, *Cürümlerin Tasnifi Bakımından Suçun Hukuki Konusu*, Ankara 1970.

TURABİ Selami, *Kusurluluk ve Kusurluluğu Etkileyen Haller*, TBBD., Sayı:101, 2012.

Türk Dil Kurumu, *Türkçe Sözlük*, 2. Cilt, Genişletilmiş 7. Baskı, Ankara, 1983.

Türk Hukuk Lûgatı, 3. Baskı, Ankara, 1991.

ÜNVER Yener, *Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer*, Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara, 2003.

ÜZÜLMEZ İlhan, *5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu'nda Hürriyet Aleyhine İşlenen Suçlar*, Kazancı Hukuk, İşletme ve Maliye Bilimleri, 2005/5.

ÜZÜLMEZ İlhan, *Yeni Türk Ceza Kanununun Hürriyete Karşı Suçlar Sistemi Çerçevesinde Tehdit, Şantaj ve Cebir Kullanma Suçları*, Turhan Kitabevi, Ankara 2007.

YAŞAR Osman, *Uygulamada ve Öğretide Hürriyet Aleyhinde İşlenen Suçlar*, Seçkin Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara, 2001.

YENİDÜNYA Ahmet Caner, *Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçu (TCK md. 141-147)*, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.

YENİDÜNYA Ahmet Caner,
İÇER Zafer, *Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma (TCK m. 220, 221)*, Digesta Yayınevi, 1. Baskı, İstanbul, 2014.

YEŞİLOĞLU Yahya, *Tehdit Suçu*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2010.

YILMAZ Ejder, *Hukuk Sözlüğü*, Genişletilmiş 4. Baskı, Yetkin Hukuk Yayınları, Ankara, 1992.

YURTCAN Erdener, *Hürriyete Karşı Suçlar*, Adalet Yayınevi, Güncelleştirilmiş 3. Baskı, Ankara 2012.